

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, O. P. S., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**PROBLEMATIKA FINANCOVÁNÍ
VEŘEJNÝCH VÝZKUMNÝCH INSTITUCÍ
NA PŘÍKLADU
BIOLOGICKÉHO CENTRA AV ČR, V. V. I.**

Autor práce: Jana Adamcová
Studijní obor: Regionální studia
Forma studia: Kombinovaná
Vedoucí práce: Ing. Jiří Dušek, Ph.D.
Katedra: Katedra společenských věd

2013

Prohlašuji, že jsem svou bakalářskou práci na téma: Problematika financování veřejných výzkumných institucí na příkladu Biologického centra AV ČR, v. v. i. vypracovala samostatně na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v této práci.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění.

.....

Touto cestou děkuji vedoucímu práce Ing. Jiřímu Duškovi, Ph.D. za odborné metodické vedení, teoretické i praktické rady a připomínky při vypracování mé bakalářské práce.

Mé poděkování patří i rodině, zejména manželovi, dceři a synovi, kteří jsou mou velkou oporou při studiu.

ABSTRAKT

ADAMCOVÁ, J. *Problematika financování veřejných výzkumných institucí na příkladu Biologického centra AV ČR, v. v. i. : bakalářská práce*. České Budějovice : Vysoká škola evropských a regionálních studií, o. p. s., 2013. 113 s. Vedoucí bakalářské práce : Ing. Jiří Dušek, Ph.D.

Klíčová slova: Biologické centrum AV ČR, veřejná podpora, veřejná výzkumná instituce, veřejné finance, výzkum a vývoj

Bakalářská práce se zabývá financováním veřejných výzkumných institucí v České republice. Hlavním cílem je teoreticko-metodickou formou provést analýzu financování veřejných výzkumných institucí na příkladu Biologického centra AV ČR, v. v. i. Vedlejším cílem práce je pak posouzení statusu veřejné výzkumné instituce a jejího právního postavení v legislativním řádu České republiky.

První teoretická část práce je zaměřená na problematiku veřejných financí, veřejného sektoru a národní politiky výzkumu, vývoje a inovací, objasňuje pojmy základního a aplikovaného výzkumu, popisuje transformaci příspěvkových organizací na veřejné výzkumné instituce a důvody jejich vzniku. V druhé praktické části jsou analyzovány zdroje financování veřejných výzkumných institucí, a to především institucionální a účelové zdroje financování. Na příkladu Biologického centra AV ČR, v. v. i. je pak provedena analýza zdrojů financování veřejné výzkumné instituce se stručnou charakteristikou instituce, která je doplněna o aktuální informace týkající se orgánů instituce a vnitřních právních předpisů. Dále jsou analyzovány náklady a výnosy této instituce za rok 2011 se zaměřením na tvorbu rozpočtu v dané instituci, současně je popsán vnitřní kontrolní systém. Bakalářská práce je zakončena závěrem, ve kterém je uvedeno stručné hodnocení zdrojů financování veřejných výzkumných institucí s nastíněním dalšího možného vývoje.

ABSTRACT

ADAMCOVÁ, J. *Problems of Public Research Institutions Financing by the Example of the Biology Centre AS CR, v. v. i. : Bachelor thesis*. České Budějovice : The College of European and Regional Studies, 2013. 113 p. Supervisor : Ing. Jiří Dušek, Ph.D.

Key words: Biology Centre AS CR, state aid, public research institutions, public finance, research and development

The thesis deals with the financing of public research institutions in the Czech Republic. The main objective is to analyze the funding of public research institutions on the example of the Biology Centre AS CR by the theoretical and methodological means. The secondary goal is to assess the status of public research institutions and their legal status in the legislative system of the Czech Republic.

The first theoretical part is focused on the issue of public finances, public sector and national research, as well as development and innovation policy. The concepts of basic and applied research are explained and the transformation of governmental organizations to public research institutions is described, as well as the reasons for their occurrence. The second part analyzes the sources of funding of public research institutions, mainly institutional and targeted funding. The example of the Biology Centre AS CR is then analyzed from the point of sources of funding public research institutions, including short characteristic of the institution. This characteristic is complemented by the latest information regarding the bodies of internal institutions and legislation. This is followed by further analysis of the costs and benefits of this institution for the year 2011, focusing on the creation of the budget in the institution, as well as an internal controlling system. The thesis is concluded by stating a brief evaluation of sources for funding of public research institutions with an outlook for possible further development.

OBSAH

ÚVOD.....	9
1 CÍL A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	10
2 VEŘEJNÉ FINANCE V ČESKÉ REPUBLICE.....	12
2.1 Veřejné finance a veřejný sektor	12
2.1.1 Veřejné finance - vymezení základních pojmů	12
2.1.2 Rozpočtový proces	13
2.2 Příčiny existence veřejného sektoru.....	15
2.2.1 Charakteristika vybraného odvětví: sektor výzkumu, vývoje a inovací v České republice	17
2.2.1.1 Rozdělení sektoru výzkumu, vývoje a inovací v České republice	18
2.2.2 Zaměstnanci ve výzkumu, vývoji a inovacích v České republice.....	18
2.2.2.1 Zaměstnanci ve výzkumu, vývoji a inovacích vládního sektoru.....	20
2.3 Veřejné výdaje.....	22
2.3.1 Charakteristika a členění veřejných výdajů	22
2.3.2 Výdaje na výzkum, vývoj a inovace v České republice	24
2.3.2.1 Výdaje na výzkum, vývoj a inovace podle zdrojů jejich financování	26
2.3.2.2 Výdaje na výzkum, vývoj a inovace podle sektorů provádění VaVaI.....	27
2.3.3 Komparace výdajů na výzkum, vývoj a inovace se zahraničím	29
3 POLITIKA VÝZKUMU, VÝVOJE A INOVACÍ.....	31
3.1 Výzkum, vývoj a inovace.....	31
3.1.1 Národní politika výzkumu, vývoje a inovací České republiky	31
3.1.2 Charakteristika a subjekty výzkumu, vývoje a inovací	32
3.1.2.1 Akademie věd České republiky	34
3.2 Vznik veřejných výzkumných institucí.....	36
3.2.1 Historie vzniku veřejných výzkumných institucí.....	36
3.2.2 Přeměna příspěvkových organizací na v. v. i. v rámci Akademie věd ČR.....	38
3.2.2.1 Působnost zřizovatele.....	39
4 ZDROJE FINANCOVÁNÍ V. V. I.....	41
4.1 Institucionální podpora z rozpočtové kapitoly Akademie věd ČR	41

4.1.1	Podpora na výzkumné záměry a rozvoj výzkumných organizací	42
4.1.2	Mandatorní výdaje	43
4.1.3	Příspěvky vědeckým společnostem.....	44
4.1.4	Kapitálové institucionální výdaje.....	44
4.1.5	Rozpis institucionální podpory	45
4.2	Programové financování účelových činností - účelová podpora	45
4.2.1	Účelové prostředky Grantové agentury Akademie věd České republiky	46
4.2.2	Účelové prostředky Grantové agentury České republiky	47
4.2.3	Účelové prostředky ostatních resortů	47
4.2.4	Účelové prostředky Technologické agentury České republiky.....	48
4.3	Zahraniční mimorozpočtové prostředky	48
4.3.1	Strukturální fondy - Operační programy ve VaVaI.....	48
4.3.2	7. rámcový program a zahraniční spolupráce ve VaVaI.....	49
4.3.3	Výnosy ze zakázek hlavní činnosti a další zdroje financování	50
4.4	Analýza zdrojů financování Akademie věd ČR	51
5	BIOLOGICKÉ CENTRUM AV ČR, V. V. I.	54
5.1	Charakteristika instituce.....	54
5.1.1	Charakteristika a historie instituce	54
5.1.1.1	<i>Historie Biologického centra AV ČR, v. v. i.</i>	<i>55</i>
5.1.2	Orgány instituce, organizační struktura instituce.....	55
5.1.2.1	<i>Ředitel Biologického centra AV ČR, v. v. i.</i>	<i>56</i>
5.1.2.2	<i>Rada Biologického centra AV ČR, v. v. i.</i>	<i>56</i>
5.1.2.3	<i>Dozorčí rada Biologického centra AV ČR, v. v. i.</i>	<i>57</i>
5.1.2.4	<i>Poradní orgány ředitele Biologického centra AV ČR, v. v. i.</i>	<i>57</i>
5.1.2.5	<i>Organizační struktura instituce</i>	<i>57</i>
5.2	Vnitřní řády a směrnice	58
5.2.1	Vnitřní řády Biologického centra AV ČR, v. v. i.....	59
5.2.1.1	<i>Organizační řád Biologického centra AV ČR, v. v. i.</i>	<i>59</i>
5.2.1.2	<i>Pracovní řád Biologického centra AV ČR, v. v. i.</i>	<i>59</i>
5.2.2	Vnitřní směrnice a předpisy Biologického centra AV ČR, v. v. i.....	60
5.3	Základní personální údaje	60
5.4	Analýza zdrojů financování instituce za období 2007 - 2011.....	62
5.4.1	Zdroje financování Biologického centra AV ČR v. v. i.	62
5.4.1.1	<i>Neinvestiční zdroje.....</i>	<i>62</i>

5.4.1.2	<i>Investiční zdroje</i>	63
5.4.2	Hospodaření Biologického centra AV ČR, v. v. i.....	65
5.4.3	Fondy Biologického centra AV ČR, v. v. i.....	66
5.4.3.1	<i>Rezervní fond</i>	66
5.4.3.2	<i>Fond reprodukce majetku</i>	66
5.4.3.3	<i>Fond účelově určených prostředků</i>	67
5.4.3.4	<i>Sociální fond</i>	67
5.4.4	Výnosy Biologického centra AV ČR, v. v. i.....	67
6	ANALÝZA HOSPODAŘENÍ BC AV ČR, V. V. I.....	70
6.1	Rozpočet instituce v roce 2011	70
6.1.1	Příprava, tvorba a schvalovací proces rozpočtu	70
6.1.2	Neinvestiční výnosy v roce 2011	72
6.1.3	Investiční výnosy v roce 2011	73
6.2	Hospodaření instituce v roce 2011	73
6.2.1	Neinvestiční náklady instituce v roce 2011	73
6.2.2	Investiční náklady instituce v roce 2011	74
6.3	Vnitřní kontrolní systém a audit instituce	75
6.3.1	Vnitřní kontrolní systém.....	75
6.3.2	Kontrola hospodaření a audit.....	77
	ZÁVĚR	79
	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	82
	SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ	90
	SEZNAM ZKRATEK	92
	SEZNAM PŘÍLOH	93

ÚVOD

Tématem bakalářské práce jsou zdroje financování veřejných výzkumných institucí. Proč bylo zvoleno toto téma? Autorka chtěla využít svých vlastních dlouhodobých zkušeností ve veřejné správě v oblasti výzkumu a vývoje.

V oblasti celosvětové finanční krize a recese se pojmy veřejné finance a veřejný dluh staly často používanými výrazy v každodenním životě občanů. Ze všech stran je slyšet o úsporách a snižování veřejných výdajů. Věda, výzkum a vývoj jsou součástí veřejného sektoru, který slouží ke zvyšování kvality života a růstu životní úrovně. Dobře investované prostředky do základního a aplikovaného výzkumu přinášejí zpětnou vazbu ve formě konkrétních výnosů z jejich realizace.

Nezastupitelnou roli ve výzkumu a vývoji sehrává Akademie věd České republiky. Tak jako Česká republika, tak i Akademie věd České republiky slaví dvě desetiletí samostatné existence. Jako jediná vědecká organizace prošla na počátku své existence redukcí, reorganizací a snižováním rozpočtu. Úsporná opatření a mezinárodní hodnocení činnosti vědeckých ústavů v Akademii věd České republiky probíhají i v současné době. Mezi nejvýznamnější patří Biologické centrum Akademie věd České republiky, veřejná výzkumná instituce se zaměřením na přírodovědní obory, která má své sídlo v Českých Budějovicích. Instituce má svou vlastní historii, sahající do počátku osmdesátých let minulého století. V minulosti zažila rozdělení ústavů, reorganizaci, zeštíhlení a následné sloučení, samozřejmostí byly i přeměny právních forem. V současné době je toto pracoviště pevně zakotveno v systému veřejných výzkumných institucí (vědeckých ústavů), s vazbami na mezinárodní výzkum a vývoj.

Výsledky výzkumu a vývoje jsou využívány ve všech sférách a všichni je bereme jako samozřejmost. Nezajímají nás náklady, které jsou s výsledky spjaty, a úsilí, které bylo na daný výsledek vynaloženo. Pro občany je důležitá především praktická stránka výsledků vědeckého výzkumu a vývoje, jejich použitelnost v každodenním životě. Jak ale funguje systém financování výzkumu a vývoje? Jsou alokované veřejné zdroje na výzkum a vývoj efektivně rozdělovány? Je podpora výzkumu a vývoje a s nimi spjaté vzdělávání na prvním místě tak, jak to tvrdí naše politické vedení? Česká republika nepatří mezi průmyslové velmoci, nevlastní až na výjimky velké podniky a bankovní domy. Jediné, na co může spoléhat, je vzdělanost lidí a jejich intelekt. Proto bychom měli mít neustále na paměti, že investice do vzdělávání a podpora výzkumu a vývoje představují pro náš stát cestu k budoucí prosperitě.

1 CÍL A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Hlavním cílem této bakalářské práce je teoreticko-metodickou formou provést analýzu financování veřejných výzkumných institucí na příkladu Biologického centra AV ČR, v. v. i. Vedlejším cílem práce je pak posouzení statusu veřejné výzkumné instituce a jejího právního postavení v legislativním řádu České republiky.

V práci je použita tzv. *single case study*, tj. případová studie zaměřená na jeden sektor a jednu instituci.

Bakalářská práce je rozdělena do dvou částí, první část je teoretická a zahrnuje 3 kapitoly a druhá, praktická část zahrnuje 3 kapitoly.

První kapitola vytyčuje cíle a metodiku bakalářské práce.

Druhá kapitola, s ohledem na skutečnost, že problematiku financování veřejných výzkumných institucí nelze oddělit od problematiky veřejných financí, je zaměřena na problematiku veřejných financí a veřejného sektoru. Vzhledem k tomu, že tato problematika je rozsáhlá, jsou v práci uvedeny jen základní pojmy a vazby, a to zejména veřejné finance, jejich funkce a veřejný sektor ve smíšené ekonomice s ohledem na jednotlivé sektory provádění výzkumu, vývoje a inovací. V této kapitole jsou dále analyzovány celkové výdaje na výzkum, vývoj a inovace, zejména podíl veřejných výdajů. Problematika financování výzkumu, vývoje a inovací je komplexní, vzhledem k tomu budou výdaje na výzkum, vývoj a inovace vyčísleny nejen podle zdrojů financování, ale i podle skutečného použití.

Třetí kapitola charakterizuje národní politiku výzkumu, vývoje a inovací, objasňuje pojmy základního a aplikovaného výzkumu, popisuje transformaci příspěvkových organizací na veřejné výzkumné instituce a důvody jejich vzniku.

Ve čtvrté kapitole jsou analyzovány zdroje financování veřejných výzkumných institucí, a to především institucionální financování (z rozpočtové kapitoly Akademie věd České republiky), účelové (Grantová agentura České republiky, Technologická agentura České republiky, Grantová agentura Akademie věd České republiky a resortní ministerstva) a mimorozpočtové financování, zejména financování z projektů Evropské unie.

V páté kapitole, na příkladu Biologického centra AV ČR, v. v. i., je provedena analýza zdrojů financování veřejné výzkumné instituce. V úvodu kapitoly nelze opominout charakteristiku instituce, která je doplněna o aktuální informace týkající se

orgánů instituce, vnitřních řádů a směrnic. V kapitole jsou porovnány běžné (neinvestiční) a kapitálové (investiční) příjmy (zdroje financování) této instituce za období 2007 až 2011 s využitím účetních výkazů a ekonomických údajů poskytnutých touto institucí se zaměřením na určení podílu institucionální podpory vůči účelové podpoře a dalších zdrojů financování této instituce.

V šesté kapitole jsou analyzovány náklady a výnosy této instituce v roce 2011 se zaměřením na tvorbu rozpočtu v dané instituci a současně je popsán vnitřní kontrolní systém.

Bakalářská práce je zakončena závěrem, ve kterém je uvedeno stručné hodnocení zdrojů financování veřejných výzkumných institucí s nastíněním dalšího možného vývoje.

Stěžejními zdroji pro vypracování teoretické části práce byly knižní publikace zaměřené na veřejné finance. Dalším zdrojem informací byly oficiální internetové stránky Akademie věd České republiky¹ a Rady vlády České republiky pro výzkum a vývoj².

V praktické části, vzhledem k tomu, že k problematice financování veřejných výzkumných institucí neexistují knižní publikace, byly informace čerpány z oficiálních internetových stránek Akademie věd České republiky a Biologického centra Akademie věd, v. v. i.³ Další nezbytné informace byly získány z internetových stránek Českého statistického úřadu, grantových agentur, ze zákonů a dalších elektronických zdrojů, které se danou tematikou zabývají.

¹ *Akademie věd České republiky* [online]. Praha : Středisko společných činností AV ČR, v. v. i., 2013 [cit. 2013-01-02]. Dostupné z WWW: <<http://www.cas.cz/index.html>>.

² *Rada pro výzkum, vývoj a inovace* [online]. Praha : Rada pro výzkum, vývoj a inovace, 2013 [cit. 2013-01-02]. Dostupné z WWW: <<http://www.vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?idsekcce=496>>.

³ *Biologické centrum Akademie věd České republiky, v. v. i.* [online]. České Budějovice : BC AV ČR, v. v. i., 2013 [cit. 2013-01-02]. Dostupné z WWW: <<http://www.bc.cas.cz/>>.

2 VEŘEJNÉ FINANCE V ČESKÉ REPUBLICE

2.1 Veřejné finance a veřejný sektor

Termínem veřejné finance jsou označovány finanční vztahy a operace, které probíhají v rámci ekonomického procesu mezi orgány a institucemi veřejné správy na jedné straně a ostatními subjekty (občany, domácnostmi, firmami, neziskovými organizacemi) na straně druhé. Ještě na počátku 20. století byly užívány pojmy státní finance a municipální finance. Vzhledem k přesunu kompetencí ze státní správy na místní správu a samosprávu, označovanou jako veřejná správa, lze finanční vztahy a operace označit pojmem veřejné finance.^{4,5}

Veřejný sektor ve smíšené ekonomice je ta část národního hospodářství, která zabezpečuje veřejné statky pro obyvatelstvo na neziskovém principu, o jejíž produkci se nerozhoduje na trhu, ale rozhoduje se o ní veřejnou volbou.^{6,7}

2.1.1 Veřejné finance - vymezení základních pojmů

K základním prvkům veřejných financí řadíme veřejné výdaje a veřejné příjmy, zejména daně. V rámci veřejné rozpočtové soustavy vzniká fiskální systém, který je založen na koloběhu finančních prostředků, sloužící k zajištění specifických vztahů a operací. Obsahem těchto specifických vztahů a operací je veřejné zabezpečení určitých statků, financování různých transferů a stimulace ekonomických subjektů. Fiskální systém funguje na určitých principech, jeho hlavním účelem je zajistit dostatečný objem finančních prostředků - veřejných příjmů k profinancování veřejných výdajů.

O rozsahu a určení objemů prostředků k redistribuci důchodů a bohatství, o tom, jak velký bude objem prostředků odčerpán ze soukromého sektoru fiskálním systémem a následně znovu rozdělen a jak velká část statků se bude rozdělovat, rozhoduje rozložení kompetencí státu. Záleží na tom, zda v této otázce převládají kolektivistické, nebo individualistické názory.⁸

Veřejné finance jsou nástrojem, prostřednictvím kterého jsou uvedené statky, které mají veřejný charakter, financovány.⁹

⁴ HAMERNÍKOVÁ, B., MAAYTOVÁ, A., et al. *Veřejné finance*. Praha, 2010, s. 11.

⁵ HAMERNÍKOVÁ, B., KUBÁTOVÁ, K. *Veřejné finance – učebnice*. Praha, 2000, s. 18-19.

⁶ PEKOVÁ, J. *Veřejné finance, úvod do problematiky*. Praha, 2008, s. 51-52.

⁷ OCHRANA, F. *Veřejný sektor a efektivní rozhodování*. Praha, 2001, s. 11-12.

⁸ HAMERNÍKOVÁ, B., MAAYTOVÁ, A., et al. *Veřejné finance*. Praha, 2010, s. 12-13.

⁹ REKTOŘÍK, J., ŠELEŠOVSKÝ, J., et al. *Kontrolní systémy veřejné správy a veřejného sektoru*. Praha, 2003, s. 12.

Teorie veřejných financí přiřazuje každému veřejnému rozpočtu plnění funkcí, které jsou odvozené z funkcí veřejných financí. Jedná se o funkce alokační, redistribuční a stabilizační.¹⁰

Důsledkem a produktem veřejného financování na jedné straně a hnací silou, vyvolávající oběh prostředků v rámci veřejných financí na straně druhé, je veřejný sektor.¹¹ Předpokladem úspěšného fungování státu i každého subjektu je příslušný veřejný rozpočet, lze mluvit i o soustavě veřejných rozpočtů. Vedle soustavy veřejných rozpočtů jsou zřízeny i mimorozpočtové fondy, zpravidla účelové. Rozsah rozpočtové soustavy závisí na územním a politickém uspořádání státu, na tradicích dané země a na velikosti veřejného sektoru.

Jak uvádí HAMERNÍKOVÁ¹²: "*Rozpočtovou soustavou rozumíme soustavu veřejných rozpočtů a institucí, které zabezpečují tvorbu, rozdělování, užití a kontrolu toků jednotlivých okruhů finančních prostředků v rámci této soustavy*".

Podle PEKOVÉ¹³ je veřejný rozpočet důležitý finanční plán na rozpočtové období (tvorba, rozdělení a užití veřejného rozpočtu). Nejdůležitějším je státní rozpočet, který nabývá podobu zákona.

V případě státního rozpočtu je rozpočet nástrojem hospodářské politiky. Stát záměrně využívá příjmy státního rozpočtu k ovlivňování hospodářského růstu a zaměstnanosti.

2.1.2 Rozpočtový proces

Pro všechny veřejné rozpočty platí rozpočtové zásady, podle nich se řídí celý rozpočtový proces. K nejdůležitějším zásadám patří: zásada úplnosti, zásada jednotnosti, zásada reálnosti a pravdivosti, zásada každoročního sestavování a schvalování, zásada vyrovnanosti, zásada publicity a zásada přehlednosti.¹⁴

Podle PEKOVÉ¹⁵, HAMERNÍKOVÉ a MAAAYTOVÉ¹⁶ k těmto zásadám řadíme i zásadu efektivnosti a hospodárnosti a zásadu přednosti výdajů před příjmy.

Z hlediska odpovědnostního se třídí příjmy a výdaje podle správců kapitol. Jednotkou třídění je kapitola státního rozpočtu. Z hlediska druhového se třídí všechny příjmy a výdaje podle rozpočtových položek. Z hlediska odvětvového (funkčního) jsou

¹⁰ PEKOVÁ, J. *Veřejné finance, úvod do problematiky*. Praha, 2008, s. 100.

¹¹ HAMERNÍKOVÁ, B., KUBÁTOVÁ, K. *Veřejné finance – učebnice*. Praha, 2000, s. 20.

¹² HAMERNÍKOVÁ, B., MAAAYTOVÁ, A., et al. *Veřejné finance*. Praha, 2010, s. 165.

¹³ PEKOVÁ, J. *Veřejné finance, úvod do problematiky*. Praha, 2008, s. 98-115.

¹⁴ NAHODIL, F., et al. *Veřejné finance v České republice*. Plzeň, 2009, s. 13.

¹⁵ PEKOVÁ, J. *Veřejné finance, úvod do problematiky*. Praha, 2008, s. 120.

¹⁶ HAMERNÍKOVÁ, B., MAAAYTOVÁ, A., et al. *Veřejné finance*. Praha, 2010, s. 167-170.

jednotkami rozpočtové skupiny například vzdělání, sociální zabezpečení, bydlení, atd. Klasifikace podle odvětví je důležitá pro analýzy alokace zdrojů mezi jednotlivé sektory a pro zpracování historických přehledů.

Rozpočtový proces je cyklickým procesem, opakujícím se s pravidelností jednoho roku, ale zakládajícím kontinuitu na delší období.¹⁷ Rozpočtová politika je ve své podstatě nikdy nekončící činnost. Nesmí se zaměřovat jen na aktuální období, ale musí se týkat i dalších období, přičemž musí vycházet ze zkušeností a výsledku minulých období.¹⁸

Při sestavování rozpočtu na příští rok se musí brát v úvahu nejen současný rozpočet a rozpočty minulých období, ale také zřetel na všechny rozpracované projekty, na které jsou alokovány zdroje. Loňský rozpočet proto do značné míry určuje letošní rozpočet vzhledem ke značnému množství zdrojů, které byly určeny pro současně vykonávané činnosti.¹⁹ V rámci institucionálního pojetí rozpočtu jde o rozdělení finančních zdrojů v rozpočtové soustavě mezi jednotlivé články, instituce a organizace ve veřejném sektoru.²⁰

Při tvorbě návrhu rozpočtu mají významnou roli správci kapitol, neexistuje provázanost mezi jednotlivými rozpočtovými prioritami v návaznosti na politické rozhodování a zdroje. Základní slabinou je, že rozhodovacím kritériem pro financování je institucionální hledisko.²¹

Rozpočtový proces v České republice nese znaky centrálně řízené ekonomiky, je v něm používaná indexová metoda pro stanovení budoucích hodnot, základem není výkonově orientované rozpočetnictví, nevychází z prognostických metod a analytických postupů. I přes formálně proklamované změny nadále dominuje nabídkový přístup k tvorbě rozpočtu. K systémovým opatřením, která byla implementována do rozpočtového systému, patří zejména: transparentnost ve veřejném sektoru (povinnost publikovat výroční zprávy), výkonově orientované rozpočetnictví, audit veřejných výdajů, rozdělení rozpočtových ukazatelů podle typů činností, implementace střednědobého fiskálního cílení a zavedení výdajových rámců na tříleté období. Účinnost těchto opatření je zatím problematická.²²

¹⁷ NAHODIL, F., et al. *Veřejné finance v České republice*. Plzeň, 2009, s. 29.

¹⁸ HAMERNÍKOVÁ, B., MAAAYTOVÁ, A., et al. *Veřejné finance*. Praha, 2010, s. 216-220.

¹⁹ DUŠEK, J., PROTIVA, V. *Veřejná ekonomie*. České Budějovice, 2007, s. 149-152.

²⁰ PEKOVÁ, J., PILNÝ, J., JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. Praha, 2008, s. 216.

²¹ OCHRANA, F. *Veřejná volba a řízení veřejných výdajů*. Praha, 2003, s. 123-125.

²² NAHODIL, F., et al. *Veřejné finance v České republice*. Plzeň, 2009, s. 59.

Jednotlivé kroky přípravy a schvalování návrhu zákona o státním rozpočtu České republiky určuje zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, a zákon č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny.^{23,24}

Na všech úrovních státu i územní samosprávy je veřejný rozpočet nástrojem financování volebních programů. Je nástrojem financování cílených potřeb v oblasti zabezpečování různých veřejných statků, při respektování nejen preferencí občanů v oblasti veřejných statků, ale i jejich ochoty platit daně a poplatky.²⁵

STIGLITZ²⁶ uvádí, že rozpočet měří pouze peněžní toky, tj. roční příjmy a výdaje, rozpočet dává obrázek, kam peníze jdou a odkud přicházejí. Zdůrazňuje, že pro soukromou společnost jsou však důležitější kapitálové účty, ve kterých jsou uvedeny aktiva a pasiva společnosti, čisté jmění společnosti se rovná rozdílu. Když pasiva rostou rychleji než aktiva, čisté jmění společnosti klesá. Neexistence kapitálového účtu má závažné důsledky pro hospodářskou politiku. V době recese, kdy má vláda velký deficit, podněcuje ke snižování investičních výdajů, včetně investic do lidského kapitálu a výzkumu a vývoje, protože jejich důsledky po určitou dobu v budoucnosti nebudou viditelné. Vláda je rovněž motivována k prodeji nemovitostí a půdy, protože prodej se v rozpočtu objevuje jako příjem. Kapitálový účet by ukázal, že aktiva státu se tím snižují.

Stát poskytuje finanční prostředky na výzkum, vývoj a inovace (dále jen výzkum, vývoj a inovace nebo VaVaI) ve dvou základních formách, a to jako účelové financování a jako institucionální financování. Veškeré výdaje z veřejných zdrojů, nejčastěji ze státního rozpočtu, jsou rozdělovány přes rozpočtové kapitoly.

Akademie věd České republiky má svou vlastní kapitolu ve státním rozpočtu, ze které financuje činnost vědeckých ústavů (veřejných výzkumných institucí) prostřednictvím Kanceláře Akademie věd České republiky.

2.2 Příčiny existence veřejného sektoru

Současná generace lidí žije ve světě, kde státy intervnují do ekonomické oblasti jako nikdy předtím. Lze konstatovat, že prakticky neexistují aktivity, které by nebyly ovlivněny státními zásahy a intervencemi nejrůznějšího charakteru.²⁷

²³ NAHODIL, F., et al. *Veřejné finance v České republice*. Plzeň, 2009, s. 57.

²⁴ HAMERNÍKOVÁ, B., MAAAYTOVÁ, A., et al. *Veřejné finance*. Praha, 2010, s. 176.

²⁵ PEKOVÁ, J., PILNÝ, J., JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. Praha, 2008, s. 219.

²⁶ STIGLITZ, J. E. *Ekonomie veřejného sektoru*. Praha, 1997, s. 81-85.

²⁷ DUŠEK, J., PROTIVA, V. *Veřejná ekonomie*. České Budějovice, 2007, s. 9.

Veřejný sektor je financován převážně z veřejných rozpočtů a je řízen a spravován veřejnou správou. Vzhledem k tomu, že do tohoto procesu nezasahuje trh se svými atributy samokontroly (konkurence a tržní cena), musí být proto uměle usměrňován a řízen kontrolním systémem. Pro zprůhlednění kontroly veřejných služeb někteří ekonomové navrhují vytvoření závazných standardů kvality a kvantity jednotlivých druhů veřejných služeb. Část takových standardů je již v České republice dána legislativně (zákon o zadávání veřejných zakázek, zákon o účetnictví, zákon o finanční kontrole).

Některé nové modely řízení kladou na kontrolu velký význam i tím, že doporučují uplatňovat principy controllingu (součást řízení, jehož obsahem je formulace cílů, plánování, řízení a orientace na proces) a benchmarkingu (metoda, která umožňuje podat informace o kvalitě činností na základě srovnání služby s jinou jí odpovídající jednotkou).²⁸

Na veřejný sektor lze tedy nahlížet jako na nedílnou součást každé moderní ekonomiky založené na tržním principu. Charakteristickým rysem institucí a organizací veřejného sektoru je skutečnost, že jsou financovány buď částečně, nebo úplně z veřejných prostředků a jsou napojeny na fiskální systém a na veřejnou rozpočtovou soustavu²⁹ a nacházejí se ve státním nebo municipálním vlastnictví (či kompetenci).³⁰

Veřejný sektor svými činnostmi, produkty a způsobem hospodaření vstupuje do všech podstatných ekonomických vztahů a může zásadně ovlivňovat celkové výsledky ekonomiky. Má-li být veřejný sektor funkční a efektivně fungující, musí mít efektivně fungující veřejnou správu a odborný, kvalifikovaný management. V makroekonomické i mikroekonomické rovině analýzy transformačních kroků a jejich dopadů na veřejný sektor je důležité si uvědomit, že tento sektor je nejen výsledkem určité politiky a činnosti, ale také faktorem vytvářejícím zpětně požadavky na veřejné rozpočty.³¹

Velikost a strukturu veřejného sektoru ovlivňují různé faktory, jako například faktory ekonomické, historické a geopolitické, demografické, kulturně náboženské, politické a také mezinárodní komparace.³²

Veřejný sektor můžeme různě strukturovat, například podle resortů, institucí nebo procesů. Důležitým prvkem členění národního hospodářství a vymezení veřejného

²⁸ IŠTVÁNFYOVÁ, J. *Možnosti a meze účetnictví veřejného a neziskového sektoru*. Praha, 2009, s. 158.

²⁹ HAMERNÍKOVÁ, B., KUBÁTOVÁ, K. *Veřejné finance – učebnice*. Praha, 2000, s. 20.

³⁰ HAMERNÍKOVÁ, B. *Financování ve veřejném a neziskovém nestátním sektoru*. Praha, 2000, s. 117.

³¹ HAMERNÍKOVÁ, B. *Financování ve veřejném a neziskovém nestátním sektoru*. Praha, 2000, s. 175-196.

³² PEKOVÁ, J. *Veřejné finance, úvod do problematiky*. Praha, 2008, s. 55-57.

sektoru je členění podle kritéria odvětví, kritéria sektoru a kritéria financování provozu a rozvoje.³³

NAHODIL³⁴ člení veřejný sektor podle kritéria potřeb do šesti bloků odvětví. Jedním z nich je i odvětví poznání a informací (3. blok odvětví), kam řadíme vědu a výzkum, jako odvětví uspokojování potřeb poznání prostřednictvím výsledků vědy a výzkumu. Do tohoto odvětví patří i veřejné výzkumné instituce. Pro výzkum, vývoj a inovace byly v minulosti používány termíny "věda a výzkum" nebo "výzkum a vývoj".

2.2.1 Charakteristika vybraného odvětví: sektor výzkumu, vývoje a inovací v České republice

Mezi sektory provádění výzkumu, vývoje a inovací patří nejen vládní, vysokoškolský a neziskový sektor, ale i podnikatelský sektor.

Jak již bylo výše uvedeno, do veřejného sektoru patří instituce, organizace a podniky, které jsou i jen částečně financovány z veřejných prostředků.

Další třídění je podle příjemců podpory. Ve výzkumu, vývoji a inovacích jsou to především veřejné vysoké školy, veřejné výzkumné instituce, ostatní vládní a veřejné organizace, podniky, konsorcia, ale i fyzické osoby.

Podle typu činnosti, které instituce a organizace provádějí ve výzkumu, vývoji a inovacích, členíme tyto činnosti na základní výzkum, aplikovaný výzkum a experimentální vývoj.

Rozvoj vědy a techniky, stále užší provázání lidské činnosti, skutečnost, že jednotlivé subjekty svým jednáním ovlivňují a zasahují mnohem více než v minulosti, vede k nárůstu úkolů, které stát zabezpečuje.

Množina úkolů státu a velikost zdrojů k jejich zabezpečování se v čase mění. Je zde prostor pro ekonomickou teorii, aby dokázala definovat, co v daném čase a při daném stupni poznání musí být zabezpečováno státem a jakým způsobem by stát měl dané úkoly zabezpečovat, a co může být svěřeno trhu.³⁵

Veřejný sektor roste. Roste i počet zaměstnanců výzkumu, vývoje a inovací a rostou i veřejné výdaje v daném sektoru.

³³ DUŠEK, J., PROTIVA, V. *Veřejná ekonomie*. České Budějovice, 2007, s. 11-12.

³⁴ NAHODIL, F., et al. *Veřejné finance v České republice*. Plzeň, 2009, s. 13.

³⁵ HAMERNÍKOVÁ, B., MAAÝTOVÁ, A., et al. *Veřejné finance*. Praha, 2010, s. 216-220.

2.2.1.1 Rozdělení sektoru výzkumu, vývoje a inovací v České republice

Sektor výzkumu, vývoje a inovací lze členit nejen podle činností, zdrojů financování, ale i podle užití výdajů v jednotlivých sektorech provádění, tj. podle sektorů, ve kterých jsou finanční prostředky na výzkum vynaloženy, bez ohledu na zdroj jejich financování.

Ukazatele výzkumu, vývoje a inovací jsou sledovány podle mezinárodních kritérií ve čtyřech sektorech:

- podnikatelský,
- vládní,
- vysokoškolský,
- soukromý neziskový sektor.

Výzkum, vývoj a inovace je v naší republice realizován především v podnikatelském sektoru, a to především v podnicích pod zahraniční kontrolou. Tento sektor je nejvýznamnějším sektorem také z hlediska finančních zdrojů vynaložených na financování výzkumných aktivit, z hlediska prostředků spotřebovaných na výzkum, vývoj a inovace, a také z hlediska počtu zaměstnanců ve výzkumu, vývoji a inovacích. Aktivita na výzkum, vývoj a inovace jsou v podnikatelském sektoru také dotovány z veřejné podpory.

Vládní sektor tvoří především veřejné výzkumné instituce, které provádějí výzkum, vývoj a inovace jako svojí hlavní ekonomickou činnost a resortní pracoviště. Mezi ostatní pracoviště vládního sektoru, které provádějí výzkum, vývoj a inovace jako vedlejší činnost patří veřejné knihovny, archivy, muzea a jiná kulturní zařízení.

Vysokoškolský sektor provádění výzkumu, vývoje a inovací zastupují veřejné a státní vysoké školy, fakultní nemocnice a soukromé vysoké školy (význam soukromého vysokoškolského výzkumu, vývoje a inovací je však zanedbatelný, méně než 1 % výdajů ve vysokoškolském sektoru).

Soukromý neziskový sektor zahrnuje sdružení organizací, spolky, kluby, ve kterých je prováděn výzkum, vývoj a inovace. Jsou to instituce, které nejsou zřízeny za účelem dosahování zisku. Výdaje na výzkum, vývoj a inovace v tomto sektoru od roku 2000 nepřekročily 0,5 % celkových výdajů na výzkum, vývoj a inovace (blíže specifikováno v kapitole 2.3.2).

2.2.2 Zaměstnanci ve výzkumu, vývoji a inovacích v České republice

Od roku 2001, kdy bylo ve výzkumu, vývoji a inovacích (dále VaVaI) zaměstnáno 51 939 fyzických osob, se do roku 2011 zvýšil počet na 82 283. Je důležité

si uvědomit, že VaVaI je prováděn nejen ve veřejném sektoru, ale i v podnikatelském a neziskovém sektoru. Podle statistických údajů bylo v roce 2011 z celkového počtu 82 283 zaměstnanců ve VaVaI mimo vládní a vysokoškolský sektor zaměstnáno 38 799 zaměstnanců ve VaVaI (viz tabulka č. 1).

Tabulka 1: Celkový počet zaměstnanců ve VaVaI v České republice v období let 2001–2011³⁶

U k a z a t e l	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
fyzické osoby (HC)	51 939	53 695	55 699	60 148	65 379	69 162	73 081	74 508	75 788	77 903	82 283
zaměstnanci VaV (HC) na 1000 zaměstnaných v ČR	11,0	11,3	11,8	12,8	13,7	14,3	14,8	14,9	15,4	15,9	16,9
Sektory provádění VaV	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
podnikatelský	20 562	22 361	24 122	26 555	27 278	29 740	31 847	32 745	33 480	35 629	38 415
vládní	13 748	13 507	13 357	13 632	13 880	14 560	14 836	15 091	14 776	14 058	14 335
vysokoškolský	17 361	17 577	17 877	19 725	23 998	24 634	26 162	26 376	27 215	27 844	29 149
neziskový	269	249	343	236	223	228	236	296	317	372	384
Celkem	51 939	53 694	55 699	60 148	65 379	69 162	73 081	74 508	75 788	77 903	82 283

Počet zaměstnanců ve VaVaI se od roku 2001 zvýšil nejen v podnikatelském sektoru, nárůst o 17 853, ale i ve vysokoškolském sektoru, nárůst o 11 788 zaměstnanců. Do vysokoškolského sektoru, vyjma veřejných a státních vysokých škol a soukromých vysokých škol, od roku 2005 Český statistický úřad řadí i fakultní nemocnice. Lze konstatovat, že nárůst zaměstnanců ve VaVaI ve vysokoškolském sektoru, jak je uvedeno v tabulce č. 2, je nejmarkantnější ve veřejných a státních školách (za sledované období nárůst o 8 187 zaměstnanců). Autorka práce se domnívá, že nárůst zaměstnanců je způsoben změnou národní politiky VaVaI.

Po přepočtení na plný pracovní úvazek ale počet zaměstnanců ve vysokoškolském sektoru klesá na 14 724. Je to způsobeno tím, že VaVaI se na vysokých školách zabývají především vědeckopedagogičtí pracovníci.

Tabulka 2: Zaměstnanci ve VaVaI - vysokoškolský sektor³⁷

U k a z a t e l	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
fyzické osoby (HC)	17 361	17 577	17 877	19 725	23 998	24 634	26 162	26 376	27 215	27 844	29 149
přepočtené osoby (FTE)					10 776	12 776	12 465	13 147	13 648	14 056	14 724
Druh pracoviště											
veřejné a státní vysoké školy	17 344	17 549	17 833	19 650	21 734	22 208	23 141	23 601	23 349	24 495	25 531
fakultní nemocnice					2 053	2 140	2 571	2 333	3 367	2 814	3 028
soukromé vysoké školy	17	28	44	75	211	286	450	442	499	535	590
Celkem	17 361	17 577	17 877	19 725	23 998	24 634	26 162	26 376	27 215	27 844	29 149

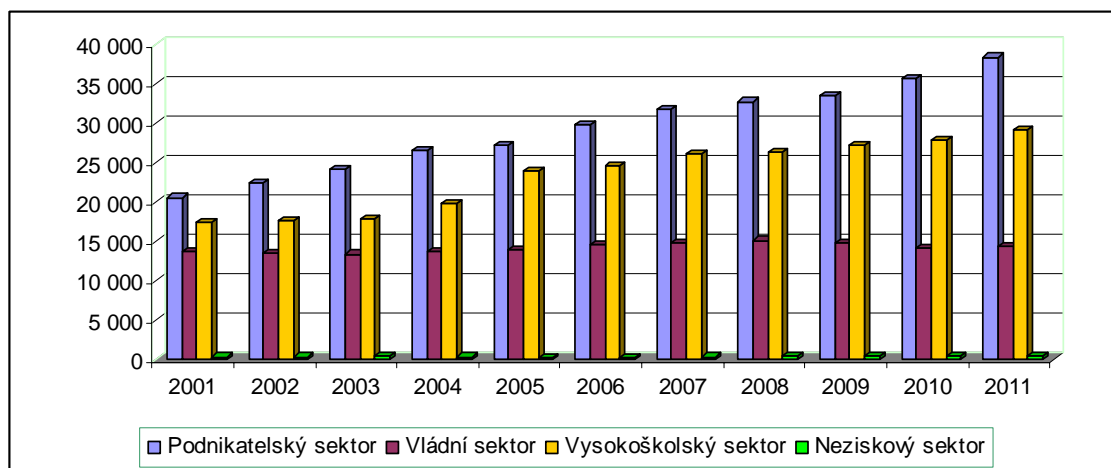
³⁶ Výzkum a vývoj [online]. Praha : Český statistický úřad, 2012 [cit. 2013-01-04]. Dostupné z WWW: <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/statistika_vyzkumu_a_vyvoje>.

³⁷ Výzkum a vývoj [online]. Praha : Český statistický úřad, 2012 [cit. 2013-01-04]. Dostupné z WWW: <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/statistika_vyzkumu_a_vyvoje>.

V roce 2011 ve VaVaI pracovalo ve veřejných a státních školách 25 531 zaměstnanců, ve fakultních nemocnicích 3 028 zaměstnanců a na soukromých vysokých školách pouze 590 zaměstnanců, vše uvedeno ve fyzických osobách.

Za posledních deset let byl nejvyšší nárůst zaměstnanců ve VaVaI v podnikatelském a vysokoškolském sektoru, jak vyplývá z níže uvedeného grafu č. 1.

Graf 1: Zaměstnanci ve VaVaI podle sektorů - fyzické osoby³⁸

2.2.2.1 Zaměstnanci ve výzkumu, vývoji a inovacích vládního sektoru

V letech 2001-2005, blíže specifikováno v tabulce č. 3, se počet osob zaměstnaných ve VaVaI vládního sektoru pohyboval kolem 13 500.

V roce 2006 dochází k nárůstu na 14 560 zaměstnanců a v roce 2008 se počet ustálil na hodnotě 15 091, od tohoto roku dochází k poklesu osob zaměstnaných ve vládním sektoru. V roce 2011 pracovalo ve vládním sektoru ve VaVaI 14 335 zaměstnanců.

U přepočtených osob na plný úvazek, počet zaměstnanců vládního sektoru ve VaVaI v roce 2011 klesl téměř na úroveň roku 2006. Lze konstatovat, že zaměstnanci ve VaVaI vládního sektoru jsou zaměstnání na kratší úvazky z důvodu, že mnozí vykonávají pedagogickou praxi ve vysokoškolském sektoru.

V průběhu sledovaného období byla více než polovina pracovníků vládního sektoru zaměstnána v ústavech zřizovaných Akademií věd České republiky. V roce 2011 bylo na pracovištích Akademie věd České republiky zaměstnáno 9 434 fyzických osob, z toho 5 251 výzkumných pracovníků.

K výraznému úbytku zaměstnanců ve VaVaI došlo za sledované období 2001 až

³⁸ Výzkum a vývoj [online]. Praha : Český statistický úřad, 2012 [cit. 2013-01/04]. Dostupné z WWW: <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/statistika_vyzkumu_a_vyvoje>, vlastní zpracování.

2011 na ostatních pracovištích vládního sektoru. Pokud v roce 2005 bylo ve VaVaI na ostatních pracovištích zaměstnáno 3 682 fyzických osob, tak v roce 2011 jich bylo pouze 2 218.

Počet zaměstnanců ve VaVaI u resortních výzkumných pracovišť se od roku 2001, kdy byl 2 640, se do roku 2004 postupně zvyšoval, a to na 3 041 osob. Od tohoto roku se počet snižuje a v roce 2011 se ustálil na 2 683 zaměstnanců.

Tabulka 3: Zaměstnanci ve VaVaI - vládní sektor³⁹

U k a z a t e l	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
fyzické osoby (HC)	13 748	13 507	13 357	13 632	13 880	14 560	14 836	15 091	14 776	14 058	14 335
přepočtené osoby (FTE)					10 584	11 086	11 341	11 386	11 180	10 926	11 133
Druh pracoviště	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
pracoviště Akademie věd ČR	7 425	7 268	7 923	8 202	8 492	8 812	9 067	9 323	9 181	9 130	9 434
resortní výzkumná pracoviště	2 640	2 620	2 756	3 041	2 758	2 709	2 646	2 650	2 603	2 512	2 683
ostatní pracoviště	3 682	3 619	2 678	2 388	2 630	3 039	3 123	3 118	2 992	2 416	2 218
Celkem	13 748	13 507	13 357	13 632	13 880	14 560	14 836	15 091	14 776	14 058	14 335

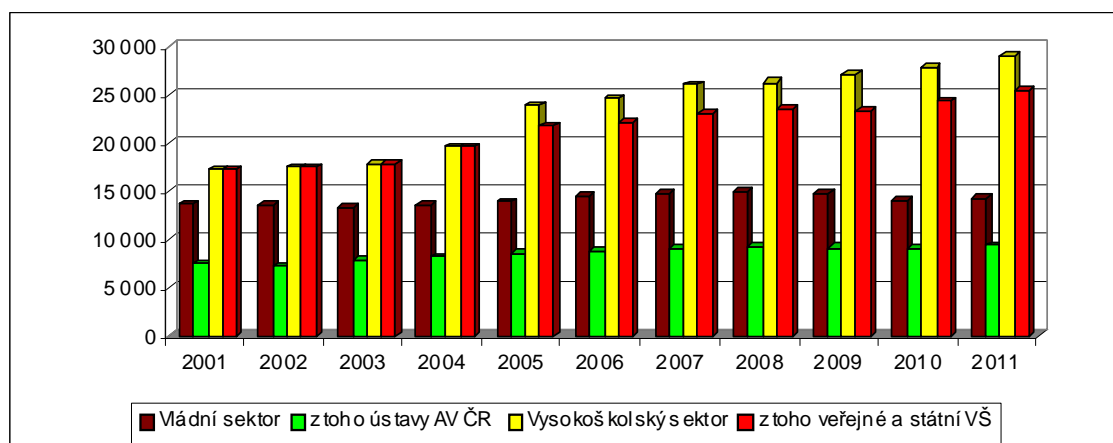
Údaje o zaměstnancích ve VaVaI vládního sektoru podle druhu pracoviště a pracovní činnosti za období 2005 až 2011 jsou uvedeny v tabulce číslo 10 a jsou přílohou č. 1 této práce.

Skutečností je, že ve vládním sektoru neroste počet výzkumných pracovníků, v roce 2011 je dokonce o 419 osob nižší než v roce 2005, ale stoupá počet technických a ostatních zaměstnanců. Od roku 2005 se počet těchto zaměstnanců zvýšil o 873. Na pracovištích Akademie věd České republiky ve sledovaném období 2005 až 2011 klesl počet výzkumných pracovníků o 84 a naopak stoupl počet technických a ostatních zaměstnanců o 1026. Změna struktury zaměstnanců je podle autorky ovlivněna zavedením nových moderních přístrojů a zařízení, ale i větší náročností spojenou s administrativními úkony spjatými s VaVaI.

Porovnání ve vývoji počtu zaměstnanců ve VaVaI vládního a vysokoškolského sektoru vystihuje graf č. 2, ve kterém jsou uvedeny nejsilněji zastoupené instituce vládního sektoru (ústavy Akademie věd České republiky) a vysokoškolského sektoru (veřejné a státní vysoké školy).

³⁹ *Výzkum a vývoj* [online]. Praha : Český statistický úřad, 2012 [cit. 2013-01-04]. Dostupné z WWW: <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/statistika_vyzkumu_a_vyvoje>.

Graf 2: Zaměstnanci ve VaVaI - veřejný sektor⁴⁰

2.3 Veřejné výdaje

Velikost veřejného sektoru velmi úzce souvisí s velikostí veřejných výdajů jednotlivých států. Veřejné výdaje se stále více stávají jedním z nejdůležitějších nástrojů vlády. Veřejné výdaje a jejich rozsah nám nepřímou stanovují proporce mezi soukromým a veřejným sektorem.⁴¹

2.3.1 Charakteristika a členění veřejných výdajů

Na veřejné výdaje lze nahlížet jako na tok finančních prostředků, které jsou v rámci veřejné rozpočtové soustavy alokovány na realizaci různých fiskálních funkcí státu, a to na principu nenávratnosti (částečné nebo plné).⁴²

Slouží především k financování netržních činností státu a územních samospráv.⁴³

Veřejné výdaje představují vztahy rozdělení a užití veřejných rozpočtů a mimorozpočtových fondů v rozpočtové soustavě. Jsou jedním z nástrojů ovlivňování proporcí mezi soukromým a veřejným sektorem. Pro srovnání v čase i mezi zeměmi se využívá ukazatel výdajová kvóta – podíl veřejných výdajů (VV) na hrubém domácím produktu (HDP) v procentech tzn. $(VV/HDP) \times 100$.⁴⁴

Veřejné výdaje jsou součástí agregátní poptávky. Složení veřejných výdajů prošlo vývojem v návaznosti na rozvoj společnosti. Struktura veřejných výdajů je závislá především na ekonomické a sociální struktuře společnosti, úloze státu

⁴⁰ Výzkum a vývoj [online]. Praha : Český statistický úřad, 2012 [cit. 2013-01-04]. Dostupné z WWW: <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/statistika_vyzkumu_a_vyvoje>, vlastní zpracování.

⁴¹ DUŠEK, J., PROTIVA, V. *Veřejná ekonomie*. České Budějovice, 2007, s. 155.

⁴² HAMERNÍKOVÁ, B., MAAJTOVÁ, A., et al. *Veřejné finance*. Praha, 2010, s. 74.

⁴³ DUŠEK, J., PROTIVA, V. *Veřejná ekonomie*. České Budějovice, 2007, s. 162.

⁴⁴ PEKOVÁ, J., PILNÝ, J., JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. Praha, 2008, s. 234.

v ekonomice a stabilizační hospodářské politice státu.⁴⁵ Velikost alokovaných veřejných výdajů do jednotlivých oblastí nebo odvětví závisí nejen na ekonomické a sociální struktuře společnosti, demografické situaci, ale i na velikosti veřejného dluhu.⁴⁶

Veřejné výdaje je možné členit z různých hledisek. Z hlediska druhového třídění jsou veřejné výdaje členěny na:

- **běžné** (neinvestiční, provozní výdaje, ze kterých se financují každoročně se opakující potřeby v rozpočtovém roce. Podstatná část výdajů má charakter tzv. nárokových mandatorních výdajů);
- **kapitálové** výdaje slouží k financování dlouhodobých, zejména investičních potřeb, jsou zpravidla jednorázové a často přesahují jedno rozpočtové období.

Veřejné výdaje se mohou členit podle účelu, na který jsou poskytovány, například na školství, na zdravotnictví, na výzkum, vývoj a inovace apod.

Veřejné výdaje se člení i podle toho, z jakého peněžního fondu v rozpočtové soustavě jsou vynakládány, zda jsou to výdaje veřejných rozpočtů nebo výdaje mimorozpočtových fondů. Z makroekonomického hlediska je důležité členění výdajů na vládní výdaje a peněžní transfery. Pro veřejný rozpočet jako plánovanou bilanci je důležité členění veřejných výdajů na plánované a neplánované. Neplánované výdaje jsou zpravidla výdaje nahodilé (běžně se neopakují), které se vyskytnou v průběhu rozpočtového období (např. výdaje na odstranění živelných pohrom) a výdaje sankční (např. pokuty za porušení rozpočtové kázně).⁴⁷

Rozšíření mezinárodní spolupráce přineslo veřejné programy a projekty nového typu, mající za cíl podporu určitých regionů, zemí, určitých záměrů. Tyto projekty nebo programy jsou také financovány z veřejných prostředků (úplně, nebo na principu spoluúčasti). Rozdíl mezi veřejnými výdaji a veřejnými projekty a veřejnými programy je důležitý z hlediska časového. Veřejné výdaje jsou financovány v průběhu jednoho roku, zatímco veřejné projekty a programy mají většinou dlouhodobý charakter. Veřejné výdajové programy a veřejné výdajové projekty jsou chápány jako věcné ekonomické procesy, činnosti, produkce nebo účelové transfery prostředků různým subjektům podle určitých předem daných zásad. Dochází k posílení významu programového financování

⁴⁵ DUŠEK, J., PROTIVA, V. *Veřejná ekonomie*. České Budějovice, 2007, s. 163.

⁴⁶ NAHODIL, F., et al. *Veřejné finance v České republice*. Plzeň, 2009, s. 63.

⁴⁷ PEKOVÁ, J. *Veřejné finance, úvod do problematiky*. Praha, 2008, s. 214-226.

např. programové financování výzkumu, vývoje a inovací) oproti financování institucionálního charakteru.⁴⁸

Veřejné výdaje ve vyspělých zemích od konce 19. století nepřetržitě rostou. Na jejich růst měly vliv průmyslová, vědecko-technická a informační a znalostní revoluce.

2.3.2 Výdaje na výzkum, vývoj a inovace v České republice

V České republice je VaVaI prováděn zejména v podnikatelském sektoru se zaměřením především na aplikovaný výzkum a experimentální vývoj. Z hlediska veřejné podpory soukromého VaVaI lze rozlišovat mezi přímou podporou ze státního rozpočtu a nepřímou podporou formou uplatnění odpočtu odčitatelných položek VaVaI od základu daně z příjmů.

Výdaje ve výzkumu a vývoji jsou ve statistických přehledech uváděny podle zdrojů financování VaVaI a podle sektorů provádění VaVaI. Celkové výdaje na VaVaI, které jsou označovány zkratkou GERD, zahrnují veškeré neinvestiční a investiční výdaje vynaložené ve sledovaném roce. Údaje o financování VaVaI ze státního rozpočtu pocházejí ze dvou rozdílných zdrojů. Prvním z nich je roční šetření o výzkumu a vývoji (VTR 5-01) a druhým jsou administrativní údaje, které poskytuje Ministerstvo financí. Přesto, že by měly být celkové částky z obou zdrojů shodné, není tomu tak z metodologických důvodů. Veřejné výdaje na VaVaI získané z šetření VTR 5-01 od příjemců podpory jsou v posledních letech vyšší než údaje získané z administrativních dat od poskytovatelů podpory. Je to především z důvodu, že VaVaI je v České republice z části podporován z finančních zdrojů EU přerozdělovaných jednotlivými úřady státní správy. Instituce mohou veškeré finanční prostředky, které získaly prostřednictvím těchto úřadů, chápat jako národní veřejné zdroje na VaVaI a ve výkazu VTR 5-01 (blíže viz ČSÚ)⁴⁹ je zaznamenat jako veřejné zdroje na VaVaI z České republiky. Autorka ve své práci vychází ze zdrojů statistického zjišťování podpory výzkumu a vývoje a z výročních zpráv Akademie věd České republiky.

V tabulkách číslo 11-13, které jsou uvedeny v příloze číslo 2, jsou pro porovnání uvedeny údaje o celkové přímé, institucionální a účelové podpoře výzkumu a vývoje ze státního rozpočtu od roku 2005 podle jednotlivých poskytovatelů, podle příjemců a podle formy podpory.

⁴⁸ HAMERNÍKOVÁ, B., MAAAYTOVÁ, A., et al. *Veřejné finance*. Praha, 2010, s. 75-76.

⁴⁹ VTR 5-01 (mutace a, b) *Roční výkaz o výzkumu a vývoji* [online]. Praha : Český statistický úřad, 2011 [cit. 2013-01-04]. Dostupné z WWW: <[http://www.czso.cz/vykazy/vykazy.nsf/i/vtr_5_01_\(mutace_a_b\)_2011](http://www.czso.cz/vykazy/vykazy.nsf/i/vtr_5_01_(mutace_a_b)_2011)>.

V těchto přehledech ale nejsou zohledněny převody prostředků po schválení rozpočtu.

Od roku 2000, kdy bylo vynaloženo na VaVaI přes 26 miliard korun, se do roku 2011 zvýšily výdaje téměř na 71 miliard korun. Zvýšil se i procentuální podíl na HDP. V roce 2000 byl procentuální podíl celkových výdajů na HDP ve výši 1,17. Postupně se zvyšoval ve všech sektorech VaVaI. V roce 2011 celkové výdaje na VaVaI představovaly podíl 1,86 % na HDP. Blíže specifikováno v tabulce č. 4.

Tabulka 4: Celkové výdaje na VaVaI v České republice v letech 2000–2011⁵⁰

U k a z a t e l	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
mil. Kč – běžné ceny	26 487	28 337	29 552	32 247	35 083	42 198	49 900	54 284	54 108	55 350	59 033	70 695
intenzita celkových výdajů na VaV (GERD jako %)	1,17%	1,16%	1,15%	1,20%	1,20%	1,35%	1,49%	1,48%	1,41%	1,48%	1,56%	1,86%

z toho: výdaje na výzkum a vývoj financované z veřejných zdrojů

U k a z a t e l	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
v mil. Kč – běžné ceny	11 789	12 351	12 433	13 488	14 695	17 248	19 445	22 362	22 342	24 301	23 539	26 179
podíl na GERD	44,5%	43,6%	42,1%	41,8%	41,9%	40,9%	39,0%	41,2%	41,3%	43,9%	39,9%	37,0%
podíl na státním rozpočtu	1,86%	1,78%	1,66%	1,67%	1,70%	1,87%	1,91%	2,05%	2,06%	2,08%	2,03%	2,27%
podíl na HDP	0,52%	0,50%	0,48%	0,50%	0,50%	0,55%	0,58%	0,61%	0,58%	0,65%	0,62%	0,69%

výdaje na výzkum a vývoj financované z podnikatelských zdrojů

U k a z a t e l	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
v mil. Kč – běžné ceny	13 564	14 866	15 876	16 590	18 530	22 437	28 142	28 500	27 628	24 701	28 891	33 161
podíl na GERD	51,2%	52,5%	53,7%	51,4%	52,8%	53,2%	56,4%	52,5%	51,1%	44,6%	48,9%	46,9%
podíl na HDP	0,60%	0,61%	0,62%	0,62%	0,63%	0,72%	0,84%	0,78%	0,72%	0,66%	0,77%	0,87%

výdaje na výzkum a vývoj financované ze zahraničních zdrojů

U k a z a t e l	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
v mil. Kč – běžné ceny	833	627	802	1 473	1 297	2 057	1 786	2 999	3 507	5 736	6 142	10 764
podíl na GERD	3,1%	2,2%	2,7%	4,6%	3,7%	4,9%	3,6%	5,5%	6,5%	10,4%	10,4%	15,2%
podíl na HDP	0,04%	0,03%	0,03%	0,05%	0,04%	0,07%	0,05%	0,08%	0,09%	0,15%	0,16%	0,28%

U výdajů z veřejných zdrojů, s výjimkou roku 2008, procentuální podíl na HDP mírně stoupá. Nejvyšší nárůst procentuálního podílu na HDP byl v posledním sledovaném roce 2011, a to na 0,69 %. Podíl výdajů z veřejných zdrojů na celkových výdajích na VaVaI má ale klesající tendenci. V roce 2000 byl podíl výdajů z veřejných zdrojů na celkových výdajích 44,5 %, v roce 2011 to bylo jen 37,0 %.

Výzkum, vývoj a inovace financovaný z podnikatelských zdrojů ve vztahu k celkovým výdajům na VaVaI od roku 2006, kdy dosáhl 56,4 %, klesá. Propad procentuálního podílu výdajů na HDP z podnikatelských zdrojů byl zaznamenán v letech 2007-2010, což lze zdůvodnit převládající hospodářskou krizí. V roce 2011 došlo k opětovnému zvýšení, lze konstatovat, že podíl výdajů na HDP určených

⁵⁰ Výzkum a vývoj [online]. Praha : Český statistický úřad, 2012 [cit. 2013-01-04]. Dostupné z WWW: <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/statistika_vyzkumu_a_vyvoje>.

k financování VaVaI v podnikatelském sektoru stoupl, přesto podíl na celkových výdajích určených na VaVaI od roku 2009 nepřekročil hranici 50 %. Stoupající tendenci má podíl výdajů na HDP ze zahraničních zdrojů. Od roku 2000, kdy byly zahraniční zdroje na financování VaVaI ve výši 3,1 % celkových výdajů, dochází v roce 2009 k prudkému navýšení, a to na 10,4 % z celkových výdajů na VaVaI. V roce 2011 podíl zahraničních zdrojů na financování VaVaI již představoval 15,2 % celkových výdajů na VaVaI.

Rozdíly v nepatrné výši na celkových výdajích na VaVaI a podílu na HDP představují ostatní zdroje financování VaVaI.

2.3.2.1 Výdaje na výzkum, vývoj a inovace podle zdrojů jejich financování

Nejvyšší nárůst výdajů na financování VaVaI z podnikatelských zdrojů byl v roce 2006, kdy výdaje dosáhly částky 28,1 miliardy korun a v porovnání s rokem 2000, kdy byly výdaje 13,6 miliardy, se zdvojnásobily.

Tabulka 5: Celkové výdaje na VaVaI podle zdrojů jejich financování (v mil. Kč)⁵¹

Zdroje financování VaV	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
podnikatelské	13 564	14 866	15 876	16 590	18 530	22 437	28 142	28 500	27 628	24 701	28 891	33 161
veřejné	11 789	12 351	12 433	13 488	14 695	17 248	19 445	22 362	22 342	24 301	23 539	26 179
zahraniční	833	627	802	1 473	1 297	2 057	1 786	2 999	3 507	5 736	6 142	10 764
ostatní	302	493	442	696	561	456	528	423	631	612	461	591
Celkem	26 487	28 337	29 552	32 247	35 083	42 198	49 900	54 284	54 108	55 350	59 033	70 695

V letech 2008-2009 došlo vlivem hospodářské krize ke snížení výdajů z podnikatelských zdrojů. V roce 2011 stouply výdaje na VaVaI z podnikatelských zdrojů na 33,2 miliardy korun.

VaVaI z veřejných zdrojů byl v roce 2000 financován částkou 11,8 miliard korun, postupně se výdaje zvyšovaly. Nejvyšší nárůst byl v letech 2005-2007, v roce 2007 výdaje na VaVaI z veřejných zdrojů dosáhly výše 22,4 miliardy korun. V roce 2008 došlo u výdajů z veřejných zdrojů k mírnému poklesu, v dalších letech dochází k mírnému růstu a v roce 2011 výdaje z veřejných zdrojů vzrostly na 26,2 miliardy korun. I přes nárůst výdajů z veřejných zdrojů, je nutno podotknout, že podíl výdajů z veřejných zdrojů na celkových výdajích na VaVaI nadále klesá.

⁵¹ *Výzkum a vývoj* [online]. Praha : Český statistický úřad, 2012 [cit. 2013-01-07]. Dostupné z WWW: <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/statistika_vyzkumu_a_vyvoje>.

Ke zvýšení nárůstu výdajů na VaVaI ze zahraničních zdrojů dochází v posledních letech. V roce 2000 byly tyto výdaje pod hranici 1 miliardy korun a v roce 2011 výdaje ze zahraničních zdrojů překročily 10 miliard korun.

Nárůst těchto výdajů je podle autorky ovlivněn velkou podporou ze strany Evropské unie, zejména poskytováním dotací na financování VaVaI prostřednictvím strukturálních fondů a rámcových programů.

2.3.2.2 Výdaje na výzkum, vývoj a inovace podle sektorů provádění VaVaI

Výdaje na výzkum, vývoj a inovace podle sektoru provádění VaVaI nám určují, ve kterém sektoru byly finanční prostředky skutečně použity.

Nejvyšší nárůst výdajů na VaVaI v podnikatelském sektoru byl v roce 2006, kdy oproti roku 2000 z částky 15,8 miliardy korun dosáhl na 32,5 miliardy korun. V roce 2011 bylo v tomto sektoru použito na VaVaI celkem 42,7 miliardy korun.

Ve vládním sektoru se výdaje na VaVaI od roku 2000, kdy výdaje dosáhly 6,7 miliardy korun, téměř zdvojnásobily. Zvrat nastal v roce 2010, kdy výdaje vládního sektoru klesly na úroveň roku 2008. V roce 2011 došlo k navýšení a výdaje vládního sektoru se zvýšily o 1 miliardu korun na částku 12,4 miliardy korun.

Tabulka 6: Celkové výdaje (GERD) na VaVaI podle sektorů provádění VaVaI⁵²

mil. Kč běžné ceny

Sektory provádění VaV	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
podnikatelský (BERD)	15 882	17 052	18 051	19 668	21 901	26 657	32 470	33 620	33 486	33 218	36 623	42 658
vládní (GOVERD)	6 707	6 714	6 787	7 525	7 868	8 441	9 309	11 306	11 325	11 836	11 469	12 403
vysokoškolský (HERD)	3 764	4 437	4 619	4 922	5 181	6 907	7 918	9 158	9 090	10 022	10 616	15 288
neziskový	134	134	95	132	133	194	204	199	208	274	324	345
Celkem	26 487	28 337	29 552	32 247	35 083	42 198	49 900	54 284	54 108	55 350	59 033	70 695

z toho: výdaje na výzkum a vývoj uskutečněné ve vládním sektoru

U k a z a t e l	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
v mil. Kč – běžné ceny	6 707	6 714	6 787	7 525	7 868	8 441	9 309	11 306	11 325	11 836	11 469	12 403
podíl na GERD	25,3%	23,7%	23,0%	23,3%	22,4%	20,0%	18,7%	20,8%	20,9%	21,4%	19,4%	17,5%
podíl na HDP	0,30%	0,27%	0,26%	0,28%	0,27%	0,27%	0,28%	0,31%	0,29%	0,32%	0,30%	0,33%

výdaje na výzkum a vývoj ve vládním sektoru podle zdrojů financování

Zdroje financování VaV	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
podnikatelské	646	440	651	583	708	778	717	755	666	492	544	427
veřejné	5 855	5 980	5 855	6 471	6 559	6 909	7 886	9 312	9 513	10 117	9 406	9 622
zahraniční	124	183	222	233	241	642	572	1 160	947	1 088	1 498	2 339
ostatní	82	111	59	238	361	112	134	79	198	139	21	15
celkem	6 707	6 714	6 787	7 525	7 868	8 441	9 309	11 306	11 325	11 836	11 469	12 403

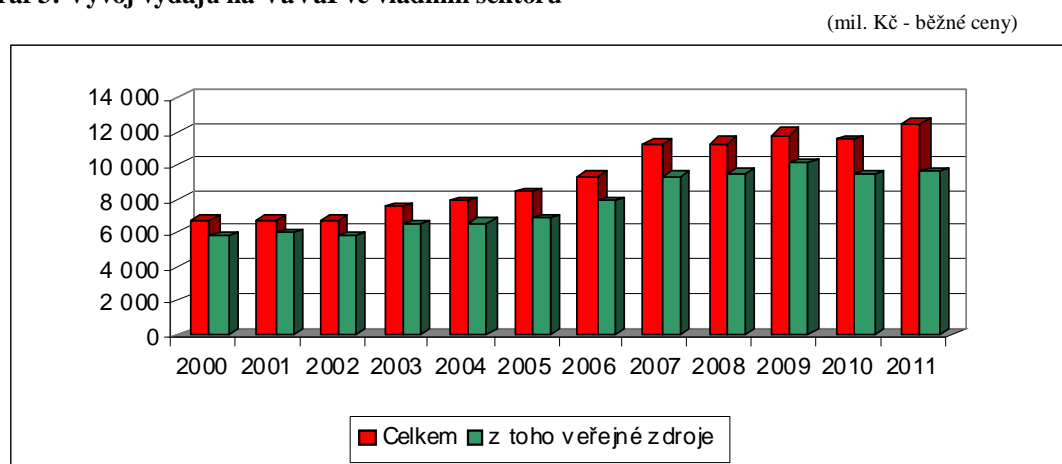
⁵² Výzkum a vývoj [online]. Praha : Český statistický úřad, 2012 [cit. 2013-01-07]. Dostupné z WWW: <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/statistika_vyzkumu_a_vyvoje>.

Nárůst těchto výdajů byl ale z veřejných zdrojů nepatrný, velký podíl na zvýšení výdajů uskutečněných ve vládním sektoru mají zahraniční zdroje financování VaVaI, jak vyplývá z tabulky č. 6, ve které autorka uvádí porovnání výdajů uskutečněných ve vládním sektoru s výdaji na VaVaI vládního sektoru podle zdrojů financování.

Ve veřejném sektoru nejen u zaměstnanců ve VaVaI, ale i u výdajů na VaVaI byl zaznamenán nárůst ve vysokoškolském sektoru, když od roku 2000, kdy výdaje činily 3,8 miliardy korun, se do roku 2010 zvýšily na 10,6 miliardy korun. Nejvyšší skok výdajů byl ale v roce 2011, kdy celkové výdaje ve vysokoškolském sektoru tvořily téměř 15,3 miliardy korun.

Situaci vývoje výdajů vládního sektoru nejlépe vystihuje graf č. 3, ve kterém je uveden i podíl veřejných zdrojů financování VaVaI.

Graf 3: Vývoj výdajů na VaVaI ve vládním sektoru⁵³

Údaje o provázanosti financování výzkumu, vývoje a inovací z hlediska zdrojů financování a samotného provádění VaVaI v roce 2011 jsou uvedeny v tabulce číslo 7.

Z veřejných zdrojů je dotován i VaVaI v podnikatelském a soukromém neziskovém sektoru a naopak veřejný sektor (vládní a vysokoškolský) provádí VaVaI nejen z veřejných zdrojů, využívá i finanční dotace z podnikatelských zdrojů a především ze zahraničních zdrojů. Podle autorky je největší rozdíl z pohledu financujícího sektoru a sektoru provádění v podnikatelském sektoru. Do tohoto sektoru bylo v roce 2011 poskytnuto z veřejných zdrojů téměř 5,5 miliardy Kč, přičemž podnikatelský sektor do ostatních sektorů přispěl pouze 0,7 miliardy Kč. Zástupci firem podnikatelského sektoru provádějící VaVaI by měli uvažovat o větší spolupráci s institucemi vládního a vysokoškolského sektoru, zejména v aplikovaném výzkumu.

⁵³ *Výzkum a vývoj* [online]. Praha : Český statistický úřad, 2012 [cit. 2013-01-07]. Dostupné z WWW: <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/statistika_vyzkumu_a_vyvoje>, vlastní zpracování.

Autorka se domnívá, že stát by měl podporovat VaVaI především ve vládním a vysokoškolském sektoru a institucím v podnikatelském sektoru poskytovat větší výhody nepřímé podpory ze státního rozpočtu a být pouze zprostředkovatelem spolupráce sektorů navzájem.

Tabulka 7: Provázanost financování výzkumu, vývoje a inovací mezi sektory v roce 2011⁵⁴

mil. Kč	Sektor provádění				Celkem
	Podnikatelský (BERD)	Vládní (GOVERD)	Vysokoškolský (HERD)	Soukromý neziskový	
Podnikatelské zdroje	32 485	427	156	93	33 161
Vlastní příjmy podniku	30 263	.	.	56	30 318
Zdroje z ostatních podniků ve stejné skupině v ČR	343	.	.	0	343
Zdroje z ostatních podniků v ČR	1 879	.	.	37	1 916
Příjmy z prodeje služeb VaV	.	242	139	.	382
Příjmy z licenčních poplatků za nehmotné výsledky VaV	.	4	0	.	5
Ostatní příjmy z podnik. zdrojů	.	180	16	.	197
Veřejné zdroje	5 451	9 622	10 947	160	26 179
Ostatní národní zdroje*	18	15	545	14	591
Zahraniční zdroje	4 705	2 339	3 641	79	10 764
Soukromé zahraniční	3 399	1 267	5	0	4 671
Veřejné zahraniční	1 306	1 072	3 636	79	6 093
Celkem	42 658	12 403	15 288	345	70 695

2.3.3 Komparace výdajů na výzkum, vývoj a inovace se zahraničím

Objektivní komparace výdajů se často uvádí ve vztahu k velikosti produkovaného HDP příslušné země. Je přímá souvislost mezi velikostí prostředků vydávaných na VaVaI a velikostí HDP příslušného roku.⁵⁵

Srovnávací přehledy výdajů na VaVaI jsou uvedeny v grafech č. 9 až č. 11 a jsou přílohou č. 3 této práce. Pro mezinárodní srovnání autorka vychází z dostupných statistických přehledů.

Mezinárodní srovnání celkových výdajů na VaVaI, jako podíl na HDP v roce 2010, je uvedeno v grafu č. 9. Velikost výdajů na VaVaI je v mezinárodním porovnání velmi rozdílná. V roce 2010 nejvyšší podíl celkových výdajů vzhledem k HDP vykázalo Finsko (3,88 %), Korea (3,74 %) a Švédsko (3,40 %). Naopak nejnižší podíl celkových výdajů vynaložených na VaVaI byl vykázán v Rumunsku (0,46 %). Státy EU27 s 1,91 % podílem celkových výdajů na VaVaI se umístily v polovině sledovaných států. Česká republika s 1,56 % podílem zaostává za EU27.

Mezinárodní srovnání výdajů na VaVaI ve vládním sektoru za rok 2010 je uvedeno v grafu č. 10.

⁵⁴ Výzkum a vývoj [online]. Praha : Český statistický úřad, 2012 [cit. 2013-01-07]. Dostupné z WWW: <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/statistika_vyzkumu_a_vyvoje>.

⁵⁵ PEKOVÁ, J., PILNÝ, J., JETMAR, M. *Veřejný sektor - řízení a financování*. Praha, 2012, s. 339.

Nejnižší podíl výdajů na výzkum a vývoj v roce 2010 na HDP ve vládním sektoru vykázalo Švýcarsko (0,02 %), Dánsko (0,06 %) a Irsko (0,08 %). Nejvyšší podíl výdajů na VaVaI ve vládním sektoru vykázala Korea (0,47 %), Německo (0,42 %) a Slovinsko (0,38 %). Česká republika (0,30 %) vykázala o 0,04 % vyšší podíl výdajů na výzkum a vývoj ve vládním sektoru než EU27.

Česká republika ve financování výzkumu, vývoje a inovací nadále zaostává za většinou států EU15, přesto patří k nejlepším v rámci nových členských států EU.

Mezinárodní srovnání výdajů na VaVaI z veřejných zdrojů za rok 2009 je uvedeno v grafu č. 11. Nejvyšší podíl výdajů na VaVaI financovaných z veřejných zdrojů na HDP v roce 2009 byl statisticky vyčíslen ve Švédsku (0,99 %), v Koreji (0,98 %), v Rakousku (0,95 %) a ve Finsku (0,94 %). Nejnižší podíl vykázalo Lotyšsko (0,21 %), Slovensko (0,24 %) a Rumunsko (0,26 %). Česká republika zaostala v roce 2009 za EU27 (0,68 %) o pouhé 0,03 % s 0,65 % podílem výdajů na HDP z veřejných zdrojů.

Česká republika v dubnu 2011 ve svém Národním programu reforem⁵⁶, k plnění cílu Strategie Evropa 2020, stanovila cíl dosáhnout 1 % HDP veřejných výdajů na výzkum, vývoj a inovace z veřejných zdrojů.

Vzhledem k tomu, že financování výzkumu a vývoje je mezi sektory vzájemně provázáno, je důležité veřejné prostředky rozdělovat podle předem stanovených a odsouhlasených kritérií. Stanovený cíl 1 % HDP veřejných výdajů na VaVaI dle autorky nelze bez důsledné revize celkových veřejných výdajů dosáhnout.

Úkolem každé vlády je zodpovědně přistupovat při tvorbě státního rozpočtu a rozdělování prostředků na VaVaI. Důležitá, nejen pro vládu, pro všechny subjekty zabývající se VaVaI, je dobře vypracovaná Národní politika výzkumu, vývoje a inovací.

⁵⁶ *Investice pro evropskou konkurenceschopnost: Příspěvek České republiky ke Strategii Evropa 2020. Národní program reforem České republiky 2011* [online]. Praha : Vláda ČR, 2012 [cit. 2013-01-13]. Dostupné z WWW: <<http://www.vlada.cz/scripts/file.php?id=92896>>.

3 POLITIKA VÝZKUMU, VÝVOJE A INOVACÍ

S koncem 20. století vstoupily vyspělé země světa do éry znalostní společnosti. Ekonomický a společenský rozvoj je úzce spjat se znalostmi, s jejich získáváním a využíváním. Lze odhadovat, že z 25-50 % jsou hospodářský růst, zaměstnanost a konkurenceschopnost závislé na výsledcích výzkumu a vývoje. Výzkum a technologický rozvoj představuje důležitý předpoklad pro vytváření, získávání a využívání znalostí.

3.1 Výzkum, vývoj a inovace

Z ekonomického hlediska lze vědu chápat jako soubor institucí, které jsou při správném způsobu řízení schopny přinášet nové poznatky potřebné pro současné, tak i budoucí život lidstva. Technologický pokrok vytváří v ekonomice pracovní příležitosti pro zítřek a výzkum a vývoj vytvářejí pracovní příležitosti pro pozítří. Proto strategické investice do výzkumu a vývoje jsou podstatným prvkem pro udržení a urychlení nejen ekonomického vývoje kdekoliv na světě.⁵⁷

3.1.1 Národní politika výzkumu, vývoje a inovací České republiky

Pro období 2009 až 2015 byla dne 8. června 2009 usnesením č. 729 vládou schválena Národní politika výzkumu, vývoje a inovací České republiky na léta 2009 až 2015.⁵⁸

Veřejná podpora výzkumu, vývoje a inovací má být cílena na potřeby udržitelného rozvoje. Priority aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací budou stanoveny podle cílů, kterých má být dosaženo ve vazbě na potřeby udržitelného rozvoje ČR ve všech třech pilířích (ekonomický, sociální a environmentální rozvoj). Cílem je zvýšit efektivitu systému veřejné podpory, nastavit mechanismy pro poskytování a využití veřejné podpory výzkumu, vývoje a inovací tak, aby tato podpora přispívala k excelenci českého výzkumu a využitelnosti výsledků výzkum a vývoje v inovacích. Využívat výsledky výzkumu a vývoje v inovacích a zlepšit spolupráci veřejného a soukromého sektoru.

Zlepšit zapojení České republiky do mezinárodní spolupráce výzkumu, vývoje a inovací. Zajistit kvalitní lidské zdroje, dostatek kvalitních výzkumných pracovníků

⁵⁷ PEKOVÁ, J., PILNÝ, J., JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. Praha, 2008, s. 474.

⁵⁸ *Národní politika výzkumu, vývoje a inovací na léta 2009-2015* [online]. Praha : Rada pro výzkum, vývoj a inovace, 2010 [cit. 2013-01-09]. Dostupné z WWW: <<http://www.vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?idsekce=532844>>.

a kvalitních absolventů vysokých škol. Vytvořit v ČR prostředí stimulující výzkum, vývoj a inovace, vytvořit prostředí, které bude stimulovat podnikatelské a výzkumné aktivity. Důsledně hodnotit systém výzkumu, vývoje a inovací, zavést systém na všech úrovních, který bude zajišťovat dostatečnou efektivitu prostředků.

Národní politika výzkumu, vývoje a inovací má a bude mít dopady na rozvoj ekonomiky a konkurenceschopnosti ČR, kvalitu života, společenský rozvoj i další oblasti (zdraví obyvatel, životní prostředí atd.). Technologický rozvoj založený na výzkumu, vývoji a inovacích se v současné době stává nedílnou součástí udržitelného rozvoje všech vyspělých i rozvíjejících se zemí.

Národní politika reaguje na nedostatky systému výzkumu, vývoje a inovací v České republice, jejichž odstraňováním chce přispět k vytvoření prostředí, které bude motivovat jednak k excelentnímu výzkumu a tvorbě nových poznatků využitelných v aplikacích, a zároveň povede k růstu poptávky po výsledcích výzkumu a vývoje z aplikační sféry a jejich transformaci do inovačních produktů a služeb.⁵⁹

Předpokladem udržitelnosti stability výzkumu, vývoje a inovací zůstává nadále zvýšení veřejné podpory vědy a výzkumu v úspěšných a perspektivních oblastech, stimulace soukromých investic do VaVaI, podpora spolupráce mezi akademickou a komerční sférou a podpora spolupráce mezi vědeckými ústavami a podniky na základě dlouhodobých smluv.

3.1.2 Charakteristika a subjekty výzkumu, vývoje a inovací

Zákon č. 130/2002 Sb.⁶⁰, o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů, rozlišuje výzkum na základní, aplikovaný a průmyslový.

Důvodem pro přijetí tohoto zákona a provedených změn byla složitost systému a s tím spojená četná selhání při efektivním poskytování prostředků na výzkum a vývoj. Tento zákon je považován za stěžejní právní předpis v oblasti výzkumu a vývoje.

Zákon definuje pojmy nezbytné k vymezení práv a povinností účastníků podílejících se na systému podpory výzkumu a vývoje z veřejných prostředků.

⁵⁹ *Národní politika výzkumu, vývoje a inovací na léta 2009-2015* [online]. Praha : Rada pro výzkum, vývoj a inovace, 2010 [cit. 2013-01-09]. Dostupné z WWW: <<http://www.vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?idsekce=532844>>.

⁶⁰ ČESKO. Zákon č. 130 ze dne 12. dubna 2002 o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu a vývoje). In *Sbírka zákonů České republiky*. 2002, částka 56, s. 3182-3202. Dostupné také z WWW: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=130/2002&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy>. ISSN 1211-1244.

Tento zákon byl doposud změněn 12 zákony, přičemž zásadní proměnou prošel v roce 2009.⁶¹ Základním výzkumem se rozumí veškeré experimentální a teoretické práce prováděné za účelem získání znalostí o základech či podstatě pozorovaných jevů. Financování u základního výzkumu není navázáno na vyhlašování programů poskytovatelem veřejné podpory. U základního výzkumu se respektuje svoboda bádání, včetně stanovení cílů samotnými vědci (výzkumnými pracovníky).

Aplikovaným výzkumem se rozumí práce prováděné za účelem získání nových poznatků s možností jejich využití v praxi. Předem je definována oblast bádání a v obecných rysech i cíl, který má být dosažen. Výsledkem jsou poznatky a dovednosti, na které navazuje experimentální vývoj výrobků, postupů, služeb. Výsledky aplikovaného výzkumu jsou v řadě případů chráněny duševním vlastnictvím. Finanční podpora aplikovaného výzkumu zohledňuje využití výsledků v praxi.

Průmyslovým výzkumem je ta část aplikovaného výzkumu, jehož výsledky jsou využívány v nových výrobcích a technologiích.⁶²

Experimentální vývoj směřuje k využití poznatků výzkumu k produkci služeb a zařízení uplatnitelných na trhu. Za inovace se považuje zavedení nových nebo podstatně zdokonalených výrobků, postupů nebo služeb do praxe.

V rámci subjektů výzkumu, experimentálního vývoje a inovací zákon o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků rozlišuje mezi poskytovatelem podpory, uchazečem a příjemcem podpory, výzkumnou organizací a v neposlední řadě také uživatelem výsledků.

Poskytovatelem podpory je subjekt, který distribuuje prostředky z veřejné podpory směrem k příjemci podpory. V roce 2010 bylo 26 poskytovatelů podpory, kde kromě ministerstev figurovaly i další instituce jako Akademie věd České republiky, Grantová agentura České republiky, Český báňský úřad a další.

Pod pojmem uchazeč si lze představit subjekt, který se uchází o podporu, jestliže je podpora již odsouhlasena a přidělena uchazeči, lze mluvit o příjemci podpory.

Příjemce podpory řadíme do tří skupin a to na Akademii věd České republiky, vysoké školy a ostatní příjemce.

⁶¹ ČESKO. Zákon č. 211 ze dne 14. července 2009 o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2009, částka 63, s. 2928-2951. Dostupné také z WWW: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=211/2009&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy>. ISSN 1211-1244.

⁶² PEKOVÁ, J., PILNÝ, J., JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. Praha, 2008, s. 475-477.

Zákon přikládá uplatnění výsledků ve výrobě, službách nebo dalšímu výzkumu či vývoji význam potřeby definice uživatele výsledku VaVaI. K tomuto pojmu jsou vztahena uživatelská práva k výsledku a z nich vyplývající právní ochrana, možnost poskytovat za podmínek daných zákonem výsledky dalším zájemcům.

Mezi výzkumné organizace lze řadit právnické osoby, organizační složky státu a organizační jednotky ministerstva za předpokladu, že se tyto zabývají výzkumem a vývojem. Pro zařazení mezi výzkumné organizace a možnost čerpat prostředky výzkumu a vývoje je nezbytné naplnit zákonné podmínky a pravidla pro poskytování veřejné podpory.⁶³

Ústředním orgánem státní správy pro VaVaI v České republice je Rada vlády České republiky pro výzkum, vývoj a inovace. Rada je odborným a poradním orgánem vlády v oblasti pro výzkum, vývoj a inovace.^{64,65}

Mezi klíčové aktéry poskytovatelů podpory výzkumu, vývoje a inovací patří zejména Akademie věd České republiky, Grantová agentura České republiky, Technologická agentura České republiky a resortní ministerstva.

3.1.2.1 Akademie věd České republiky

Současná Akademie věd ČR navazuje ve své činnosti nejen na dřívější Československou akademii věd, ale i na řadu jejích předchůdců. Nejstarší dlouhodobě činnou učenou společností byla Královská česká společnost nauk (1784-1952), která zahrnovala vědy humanitní i přírodní. Mezi zakladatele patřili filolog Josef Dobrovský, historik Gelasius Dobner či matematik a zakladatel pražské univerzitní hvězdárny Joseph Stepling, v jejím čele později stál historik František Palacký.

Jan Evangelista Purkyně již v letech 1861-1863 navrhoval ve svém spise *Academia* vytvoření samosprávné (mimouniverzitní) vědecké instituce, která by sdružovala vědecké ústavy reprezentující hlavní obory tehdejší vědy. Tato myšlenka instituce věnující se interdisciplinárnímu výzkumu je velmi blízká koncepci a struktuře dnešní Akademie věd. Po vzniku samostatné Československé republiky v roce 1918 se

⁶³ ČESKO. Zákon č. 211 ze dne 14. července 2009 o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2009, částka 63, s. 2928-2951. Dostupné také z WWW: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=211/2009&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy>. ISSN 1211-1244.

⁶⁴ PEKOVÁ, J., PILNÝ, J., JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. Praha, 2008, s. 477.

⁶⁵ *Rada pro výzkum, vývoj a inovace* [online]. Praha : Rada pro výzkum, vývoj a inovace, 2013 [cit. 2013-01-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?idsekce=496>>.

rodí i další vědecké instituce jako např. Masarykova akademie práce či samostatné státní ústavy jako Slovanský, Orientální či Archeologický.

Po nastolení totalitního režimu v roce 1948 byly zrušeny všechny dosavadní hlavní vědecké mimouniverzitní instituce a učené společnosti a byla založena Československá akademie věd (1953-1992), která zahrnovala jak soubor vědeckých ústavů, tak učenou společnost.

Přestože věda byla až do pádu tohoto režimu v roce 1989 podřízena silnému ideologickému tlaku, udržovala si v řadě případů svou tvůrčí nezávislost a nalézala tak cestu ke světové vědecké komunitě. Svědčí o tom např. udělení Nobelovy ceny Jaroslavu Heyrovskému v roce 1959 nebo světové uznání, které se dostalo Ottovi Wichterlemu za vynález kontaktních čoček. Otto Wichterle se stal prvním předsedou Akademie po návratu demokracie do naší země.

Nejvyšším samosprávným orgánem Akademie věd je Akademický sněm složený ze dvou třetin ze zástupců všech ústavů a z jedné třetiny z reprezentantů vysokých škol, státní správy, podnikatelské sféry a jiných význačných osobností. Výkonným orgánem Akademie je Akademická rada v čele s předsedou Akademie věd, Vědecká rada se zabývá především vědní politikou Akademie věd. Nezávislé hodnocení vědecké úrovně jednotlivých ústavů zajišťují Komise pro hodnocení výzkumné činnosti pracovišť AV ČR a jejich výzkumných záměrů, odpovídají svou odbornou působností jednotlivým oblastem věd Akademie věd ČR.⁶⁶ Strukturu Akademie věd České republiky uvádí autorka v příloze č. 4.

Pracoviště Akademie věd se podílejí i na vzdělávání, a to především výchovou mladých badatelů při uskutečňování doktorských studijních programů, ale i pedagogickou aktivitou svých pracovníků na vysokých školách.

Posláním Akademie věd a jejích pracovišť je uskutečňovat základní výzkum v širokém spektru přírodních, technických, humanitních a sociálních věd. Tento výzkum usiluje o rozvoj poznání na mezinárodní úrovni, respektuje však přitom aktuální potřeby české společnosti a domácí kultury. Akademie dále rozvíjí spolupráci s aplikovaným výzkumem a průmyslem. Řada společných mezinárodních projektů i výměny pracovníků se zahraničními partnerskými institucemi upevňují zapojení české vědy do mezinárodního kontextu.

⁶⁶ *Základní informace o AV ČR* [online]. Praha : Středisko společných činností AV ČR, v. v. i., 2010 [cit. 2013-01-18]. Dostupné z WWW: <http://www.cas.cz/o_avcr/zakladni_informace/>.

Úkolem Akademie věd České republiky, kterou tvoří soustava veřejných výzkumných institucí, je přispívat k řešení dlouhodobých výzkumných úkolů k rozvoji vědeckého poznání, vzdělanosti a kultury.^{67,68} K dnešnímu dni Akademie věd České republiky zastřešuje 54 veřejných výzkumných institucí.

3.2 Vznik veřejných výzkumných institucí

3.2.1 Historie vzniku veřejných výzkumných institucí

Důvodem přijetí nové právní formy právnické osoby v oblasti vědy a výzkumu byl fakt, že převládající forma příspěvkové organizace nebyla pro výzkum, vývoj a inovace v závislosti na vstup České republiky do Evropské unie vhodná.

Organizačně-právní uspořádání vědecko-výzkumného procesu bylo postaveno na dlouhodobém modelu založeném na státním financování vědy. V této oblasti nebyla završena transformace organizačního systému z centrálně řízené ekonomiky k ekonomice tržní.

I když určité změny přinesl zákon č. 130/1992 Sb. o podpoře výzkumu a vývoje, dále zřízení Rady vlády pro výzkum a vývoj, zavedení grantového systému, přesto nebyla systematicky řešena oblast institucionální podpory výzkumu a oblast vlastnických vztahů k výsledkům vědecko-výzkumných aktivit, nebyla zohledněna specifika veřejné soutěže ve vědě a výzkumu a také nebyl upraven režim veřejných podpor.

Právní subjektivita příspěvkové organizace je omezena tím, že nevlastní majetek a není schopna ručit za své závazky. Neexistence subjektu s plnou právní subjektivitou činila velké překážky v přímé spolupráci se zahraničními vědeckými institucemi při řešení projektů.

Nutnost vytvoření nové právnické osoby koncipovala vláda svým usnesením č. 400 ze dne 17. 4. 2002.⁶⁹

Závazek předložit návrh zákona o veřejných výzkumných institucích nevyplýval jen z usnesení vlády, ale i z požadavků Evropské unie, když v rámci negociačních jednání se vláda zavázala dokončit transformaci příspěvkových organizací výzkumu a vývoje.

⁶⁷ PEKOVÁ, J., PILNÝ, J., JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. Praha, 2008, s. 480.

⁶⁸ PEKOVÁ, J., PILNÝ, J., JETMAR, M. *Veřejný sektor - řízení a financování*. Praha, 2012, s. 332.

⁶⁹ *Zpráva o činnosti Rady pro výzkum a vývoj za rok 2002* [online]. Praha : Rada pro výzkum, vývoj a inovace, 2003 [cit. 2013-01-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.vyzkum.cz/PrintClanek.aspx?idsekce=832&jazyk=CZ>>.

Parlament České republiky se 28. července 2005 usnesl na znění zákona o veřejných výzkumných institucích, který pod číslem 341⁷⁰ nabyt účinnost 13. září 2005. Přílohou č. 1 tohoto zákona je seznam státních příspěvkových organizací, které se dnem 1. ledna 2007 staly veřejnou výzkumnou institucí. S přijetím výše uvedeného zákona bylo nutno upravit znění dalších zákonů, proto na zákon č. 341/2005 Sb. úzce navázal i zákon č. 342/2005 Sb., o změnách některých zákonů v souvislosti s přijetím zákona o veřejných výzkumných institucích⁷¹. Přijatou právní úpravou nedošlo k transformaci všech resortních výzkumných ústavů. Příspěvkové organizace s malým podílem činnosti ve výzkumu a vývoji nebyly do návrhu zákona zahrnuty.

Zákon o veřejných výzkumných institucích upravuje způsob zřízení, vznik, činnost a způsob zrušení a zánik veřejné výzkumné instituce. Dále upravuje postavení a působnost zřizovatele a orgánů veřejné výzkumné instituce a přeměnu příspěvkových organizací zabývajících se výzkumem na veřejné výzkumné instituce.

Veřejná výzkumná instituce je právnickou osobou, jejímž hlavním předmětem činnosti je výzkum, včetně zajišťování infrastruktury výzkumu, vymezený zákonem o podpoře výzkumu, vývoje a inovací. Svou hlavní činnosti zajišťuje výzkum podporovaný zejména z veřejných prostředků v souladu s podmínkami pro poskytování veřejné podpory stanovenými právem Evropských společenství.

Zřizovatelem v. v. i. může být jménem České republiky ministerstvo, jiný ústřední orgán státní správy nebo Akademie věd České republiky v postavení organizační složky České republiky a územně samosprávný celek.

Veřejná výzkumná instituce vzniká dnem, ke kterému je zapsána do rejstříku veřejných výzkumných institucí. Návrh na zápis podává Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy zřizovatel.

Zákon vyjma výše uvedených skutečností upravuje v části sedmé i hospodaření v. v. i., zejména rozpočet, tvorbu fondů, nakládání s majetkem, účetnictví a výroční zprávu. V části deváté (přechodná ustanovení) zákona o veřejných výzkumných institucích je řešena přeměna příspěvkových organizací na veřejné výzkumné instituce.

⁷⁰ ČESKO. Zákon č. 341 ze dne 28. července 2005 (účinnost 13. září 2005) o veřejných výzkumných institucích. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2005, částka 122, s. 5998-6017. Dostupné také z WWW: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/searchResult.aspx?q=341/2005&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy>. ISSN 1211-1244.

⁷¹ ČESKO. Zákon č. 342 ze dne 28. července 2005 (účinnost 13. září 2005) o změnách některých zákonů v souvislosti s přijetím zákona o veřejných výzkumných institucích. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2005, částka 122, s. 6018-6024. Dostupné také z WWW: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/searchResult.aspx?q=342/2005&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy>. ISSN 1211-1244.

3.2.2 Přeměna příspěvkových organizací na v. v. i. v rámci Akademie věd ČR

Přijetím zákonů č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích a č. 342/2005 Sb., o změnách některých zákonů v souvislosti s přijetím zákona o veřejných výzkumných institucích, kterým se novelizoval mimo jiné i zákon o Akademii věd České republiky, bylo po legislativní stránce završeno několikaleté úsilí Akademie věd České republiky o transformaci vědeckých ústavů na právní formu lépe vyhovující pro plnění výzkumných úkolů a potřebám spolupráce ve výzkumu a vývoji.

Akademie věd ČR v roce 2005 soustředovala 57 badatelských pracovišť. V souvislosti s připravovanou přeměnou pracovišť na v. v. i. proběhla řada jednání s cílem navrhnout optimální restrukturalizaci pracovišť AV ČR. Jednání vyústila v návrhy na sloučení šesti českobudějovických pracovišť (Entomologický ústav, Hydrobiologický ústav, Parazitologický ústav, Ústav molekulární biologie rostlin, Ústav půdní biologie a Společná technicko-hospodářská správa) do jediného pracoviště Biologického centra v Českých Budějovicích, dále sloučení Ústavu pro elektrotechniku s Ústavem termomechaniky, sloučení Masarykova ústavu s Archivem a na sloučení nakladatelství Academia se Střediskem společných činností. V návaznosti na hospodářskou strategii státu a potřebu aplikačních výstupů začala Akademická rada AV ČR projednávat možnost založit Biotechnologický ústav (zřízen k 1. 1. 2008).

Sloučení výše uvedených pracovišť po právní, personální, organizační a ekonomické stránce proběhlo a (vyjma zátěže zaměstnanců, kteří se podíleli na přípravách slučování) nepřineslo větší problémy. Akademie věd ČR zahrnovala v roce 2006 celkem 53 pracovišť, z toho 51 badatelských a 2 servisní. Od roku 2008 má celkem 54 pracovišť.

V roce 2006 vrcholila příprava na přechod na novou právní a ekonomickou formu pracovišť. Do 30. června 2006 byly nové zřizovací listiny s dalšími údaji potřebnými pro zápis do rejstříku veřejných výzkumných institucí předloženy Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy (pověřeno vedením rejstříku). Dalším důležitým úkolem pro zřizovatele bylo rozhodnutí o majetku, k němuž měly příspěvkové organizace příslušnost hospodaření. K 1. lednu 2007 se majetek, který byl zřizovatelem zapsán v příloze ke zřizovací listině v. v. i., stal majetkem veřejné výzkumné instituce. Současně byl podán návrh na zápis přechodu vlastnického práva nebo jiného věcného práva k nemovitému majetku záznamem do katastru nemovitostí. Aktiva, závazky a další pasiva příslušející státní příspěvkové organizaci se automaticky stala aktivy, závazky a dalšími pasivy veřejné výzkumné instituce. Rok 2006 byl náročný nejen z hlediska spolupráce pracovišť se zřizovatelem, který musel splnit vše,

co určoval zákon, ale i pro samotné příspěvkové organizace. Ta musela v průběhu roku vypracovat nové vnitřní předpisy, zejména volební řády instituce, jednací řády, organizační řády, pracovní řády, mzdové předpisy a další řády a směrnice související s přechodem na nový status a připravit volby do orgánů veřejné výzkumné instituce (ředitel, rada instituce, dozorčí rada). Pracoviště však neopomíjela svůj základní účel - vědeckou práci.

3.2.2.1 Působnost zřizovatele

Zřizovatel, jak již bylo výše uvedeno, vydává zřizovací listinu veřejné výzkumné instituce a rozhoduje o změně zřizovací listiny; podává návrh na zápis v. v. i. do rejstříku veřejných výzkumných institucí; vkládá do v. v. i. majetek nezbytný k zajištění účelu, pro který je v. v. i. zřizována; rozhoduje o zrušení v. v. i.; jmenuje a odvolává osobu pověřenou řízením v. v. i.; jmenuje a odvolává ředitele v. v. i.; jmenuje a odvolává členy dozorčí rady v. v. i.; schvaluje jednací řád dozorčí rady a jeho změny; schvaluje zprávu o činnosti dozorčí rady; navrhuje odvolání člena rady instituce a uděluje předchozí písemný souhlas k právním úkonům v. v. i.

Veřejná výzkumná instituce nemůže bez předchozího písemného souhlasu dozorčí rady a zřizovatele činit právní úkony při nakládání s majetkem.

Dohled nad nakládáním s majetkem v. v. i. vykonává dozorčí rada, která vydává předchozí písemný souhlas k právním úkonům, kterými v. v. i. hodlá:

- nabýt nebo zcizit nemovitý majetek;
- nabýt nebo zcizit movitý majetek, jehož hodnota je vyšší než dvouseťnásobek částky, od níž jsou samostatné movité věci považovány za hmotný majetek;
- zřídit zástavní právo nebo jiné věcné právo k majetku v. v. i.;
- založit jinou právnickou osobu;
- nabýt účast v existující právnické osobě;
- vložit majetek do jiné právnické osoby;
- sjednat či měnit nájemní smlouvu o nájmu nemovitosti nebo movitého majetku v hodnotě vyšší než dvouseťnásobek částky, od níž jsou samostatné movité věci považovány za hmotný majetek.

Zřizovatel, v případě Akademie věd České republiky zastoupený Akademickou radou, na základě předchozího písemného souhlasu dozorčí rady a po projednání v majetkové komisi, vydává předchozí písemný souhlas zřizovatele k právním úkonům.

Akademie věd České republiky je organizační složkou České republiky, má pro rozpočtové účely postavení ústředního orgánu České republiky a zřizuje jménem České republiky veřejné výzkumné instituce. Prostředky pro ni se rozpočtují v samostatné kapitole státního rozpočtu České republiky.⁷²

Organizační složky jsou zřizovány státem nebo územně samosprávnými celky, nemají ale právní subjektivitu.⁷³

Jak již bylo uvedeno, veřejné výzkumné instituce byly zřízeny za účelem lepší spolupráce ve výzkumu, vývoji a inovacích s vysokými školami, s podnikatelským sektorem a se zahraničím. Jsou financovány nejen ze státního rozpočtu, ale zdrojem financování jsou i prostředky z veřejných soutěží, z veřejných zakázek a v neposlední řadě i ze zahraničních projektů a z prostředků mezinárodní spolupráce.

⁷² ČESKO. Zákon č. 420 ze dne 18. října 2005 o Akademii věd České republiky. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2005, částka 144, s. 7604-7607. Dostupné také z WWW: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=420/2005&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy>. ISSN 1211-1244.

⁷³ LAJTKEPOVÁ, E. *Veřejné finance*. Brno, 2009, s. 94-95.

4 ZDROJE FINANCOVÁNÍ V. V. I.

Hlavním zdrojem financování veřejné výzkumné instituce zůstává institucionální podpora z kapitoly Akademie věd České republiky. Stále větší úlohu ale ve výzkumu sehrává financování účelové na základě podpory výzkumných projektů a grantů.

4.1 Institucionální podpora z rozpočtové kapitoly Akademie věd ČR

Institucionální výzkum realizují všechny instituce, které se profesionálně zabývají výzkumnou činností. Ve vyspělých zemích je institucionálně podporovaný výzkum nezastupitelnou součástí výzkumné činnosti a navzájem se doplňuje s účelovým financováním na základě veřejné soutěže. Tento druh výzkumu slouží pro zajištění nezbytného zázemí výzkumné práce a zajištění potřebných vazeb na výchovu vědeckých pracovníků.⁷⁴

Systém institucionálního financování funguje jako „spotřební systém“. Poskytuje informace o výdajích, avšak dané informace jsou manažersky neúčinné pro sledování ekonomicky racionálního nakládání se zdroji. Rozpočtované zdroje jsou v průběhu rozpočtového roku spotřebovány bez toho, že by byl sledován ekonomický efekt jejich transakce.

U institucionálního financování vystupuje organizační struktura jako veličina, pro nárokování rozpočtovaných prostředků je základem pouhá existence dané instituce rozpočtové kapitoly. To může vést k alokačnímu paradoxu při institucionálním financování, kdy instituce dostává zdroje proto, že existuje, a existuje proto, že dostává zdroje. Institucionální financování v principu upřednostňuje běžné výdaje na úkor výdajů kapitálových. Východiskem jsou systémové změny institucionálního způsobu financování a jeho transformace na financování programové.^{75,76}

Neúčelové dotace (Non-earmarked Grants) jsou dotace, které nejsou povinně vynakládány na konkrétní veřejný statek, jejich poskytování není podmiňováno spoluúčastí a o jejich použití rozhoduje příjemce sám.⁷⁷

V návaznosti na předpisy Evropských společenství a zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací, ve znění zákona č. 110/2009 Sb., se při poskytování účelové a institucionální podpory výzkumu,

⁷⁴ PEKOVÁ, J., PILNÝ, J., JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. Praha, 2008, s. 488-489.

⁷⁵ HAMERNÍKOVÁ, B., MAAYTOVÁ, A., et al. *Veřejné finance*. Praha, 2010, s. 86-88.

⁷⁶ OCHRANA, F. *Programové financování a hodnocení veřejných výdajů*. Praha, 2006, s. 36-40.

⁷⁷ JÍLEK, M. *Fiskální decentralizace, teorie a empirie*. Praha, 2008, s. 293-307.

experimentálního vývoje a inovací, zohledňuje kategorie příjemce podpory VaVaI, přičemž jsou stanoveny dvě základní kategorie: výzkumné organizace a podniky.

S ohledem na formy podpory podle zákona č. 130/2002 Sb. a formy jejího poskytování je přitom dále nezbytné rozlišovat na jedné straně mezi výzkumnou organizací jako příjemcem účelové podpory, kde postačuje naplnění základních formálních znaků výzkumné organizace, a výzkumnou organizací jako příjemcem institucionální podpory na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace, kde kromě naplnění základních formálních znaků výzkumné organizace je třeba posuzovat odbornou úroveň, a na druhé straně mezi finančním tokem, jehož výchozím zdrojem je státní rozpočet a jehož cílem je konkrétní poskytovatel institucionální podpory, a finančním tokem, jehož výchozím zdrojem je poskytovatel institucionální podpory a jehož cílem je konkrétní výzkumná organizace jako příjemce této institucionální podpory.⁷⁸

4.1.1 Podpora na výzkumné záměry a rozvoj výzkumných organizací

Tematické priority výzkumných záměrů, navrhovaných pracovišti Akademie, sledují princip selektivity a princip kontinuity. Výzkumné záměry podporují témata, která odpovídají aktuálním směrům mezinárodní vědy a která zároveň reagují na potřeby rozvoje české společnosti. Jejich výběr a potvrzení rovněž předpokládalo návaznost na dostatečné personální a materiálně technické vybavení pracovišť, především pak na prokázání kvalitních výsledků předchozí práce. Celková charakteristika vědního profilu Akademie je členěna podle tří vědních oblastí, do nichž jsou pracoviště Akademie rozdělena. Rozšíření státních aktivit vyvolalo potřebu financovat konkrétní veřejné projekty, případně celé výdajové programy.

V jejich případě již nejde jen o pohyb finančních prostředků, ale i o realizaci určitých konkrétních cílů. Jejich výstupem jsou konkrétní statky, služby, nebo investiční celky. Ve srovnání s veřejným projektem je veřejný výdajový program komplexnější, má určité cíle, předpokládá určitý postup, sestává z různě na sebe navazujících činností, může obsahovat řadu dílčích projektů.⁷⁹

K 1. lednu 2005 bylo zahájeno řešení 63 výzkumných záměrů pracovišť AV ČR s finanční podporou na dobu 6 let. Na základě požadavku Rady pro výzkum a vývoj, který souvisel s tehdy připravovanou reformou systému výzkumu a vývoje v ČR,

⁷⁸ *Posuzování výzkumných organizací* [online]. Praha : Rada pro výzkum, vývoj a inovace, 2012 [cit. 2013-01-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?idsekce=560752>>.

⁷⁹ HAMERNÍKOVÁ, B., MAAAYTOVÁ, A., et al. *Veřejné finance*. Praha, 2010, s. 74-75.

projednala a schválila Akademická rada AV ČR na svých zasedáních ve dnech 10. ledna a 12. února 2008 prodloužení řešení výzkumných záměrů o 1 rok, tedy na maximální zákonem danou dobu 7 let. U všech výzkumných záměrů došlo v této souvislosti k rozšíření cílů řešení. Výzkumné záměry byly ukončeny k 31. prosinci 2011.

Závěrečné zhodnocení dosažených výsledků, splnění stanovených cílů a účelnosti použití poskytnutých finančních prostředků podle § 13 zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků, ve znění platném v době zahájení řešení těchto výzkumných záměrů, provedla Akademie věd ČR jako poskytovatel institucionálních prostředků v lednu 2012.⁸⁰

V období 2007-2013 jsou ještě uskutečňovány 4 výzkumné záměry, jedním z nich je i vybudování Biotechnologického ústavu AV ČR.

V současnosti Akademie věd rozděluje finanční prostředky určené na dosud běžící výzkumné záměry a ostatním veřejným výzkumným institucím formou podpory na rozvoj výzkumných organizací a podpory výzkumné činnosti. Institucionální prostředky pro tato pracoviště (v. v. i.) se skládají ze dvou částí: ze základu institucionální podpory (tři čtvrtiny prostředků) a z části přidělené na základě výsledků hodnocení (jedna čtvrtina prostředků).

Pro přidělování finančních prostředků na jednotlivá pracoviště byly definovány následující zásady: přidělovat prostředky podle hodnocení; zachovat kontinuitu financování; brát v úvahu specifické podmínky pracovišť.

Postup přidělování finančních prostředků je popsán v dokumentu „Principy stanovení institucionální podpory pracovišť AV ČR pro rok 2012 a rámec postupu pro další období“.⁸¹

4.1.2 Mandatorní výdaje

Do těchto výdajů Akademie věd ČR zahrnuje převážně nerozepisované výdaje, pro něž se v praxi ujal název mandatorní (opakované jmenovité výdaje, některé neopakované specifické výdaje a společné výdaje). Na příslušné účely jsou uvolňovány postupně v průběhu roku. Patří sem zejména financování aktivit v rámci podpory mladých vědeckých pracovníků AV ČR, Prémie Otto Wichterleho (pro vynikající

⁸⁰ *Zpráva o závěrečném hodnocení výzkumných záměrů pracovišť AV ČR řešených v letech 2005-2011* [online]. Praha : Středisko společných činností AV ČR, v. v. i., 2012 [cit. 2013-01-18]. Dostupné z WWW:

<[http://www.cas.cz/miranda2/export/sitesavcr/data.avcr.cz/veda_a_vyzkum/vyzkumne_zamery/files/Zave recna_zprava_hodnoceni_VZ.pdf](http://www.cas.cz/miranda2/export/sitesavcr/data.avcr.cz/veda_a_vyzkum/vyzkumne_zamery/files/Zave_recna_zprava_hodnoceni_VZ.pdf)>.

⁸¹ *Principy stanovení institucionální podpory pracovišť AV ČR pro rok 2012 a rámec postupu pro další období* [online]. Praha : Středisko společných činností AV ČR, v. v. i., 2011 [cit. 2013-01-18]. Dostupné z WWW: <http://www.cas.cz/o_avcr/struktura/akademicky_snem/archiv_usneseni_as/xxxix.html>.

a perspektivní mladé pracovníky) a Fellowship J. E. Purkyně (zaměřený na získávání vynikajících odborníků ze zahraničí). Částka v rozpočtu je stanovena podle aktuálního počtu již udělených podpor a předpokládaného počtu nově udělených v souladu se strategickými záměry Akademické rady.

Podle stejného principu jako předchozí položka je navržena částka pro Akademickou prémii – Praemium Academiae. Rozhodnutím Akademické rady byly do rozpočtu zapracovány prostředky na další dva typy podpory vědecké excelence, a to mzdová podpora postdoktorandů a podpora dvojstranné mezinárodní spolupráce. Rovněž prostředky na licenci informačního zdroje Web of Knowledge (licence WoK) jsou přidělovány v souladu s rozhodnutím Akademické rady AV ČR a Rady pro výzkum, vývoj a inovace.

Do položky mandatorní výdaje jsou zahrnuty mimo jiné i položky: běžná a nákladná údržba, dotace na reprodukci majetku, nájemné, provoz sítí a nepředvídané výdaje.⁸²

4.1.3 Příspěvky vědeckým společnostem

V rozpisu rozpočtu neinvestičních prostředků Akademie věd ČR jsou dále uvedeny příspěvky vědeckým společnostem (nestátním neziskovým organizacím) sdruženým při Radě vědeckých společností ČR (v současné době se jedná o 74 českých vědeckých společností, kterým jsou poskytovány dotace na neziskové vědecké projekty, především na jejich bohatou publikační, popularizační a přednáškovou činnost), příspěvky společným pracovištím s vysokými školami a příspěvky mezinárodním organizacím, které vyplývají zejména z uzavřených, většinou dlouhodobých smluv.

4.1.4 Kapitálové institucionální výdaje

Vzhledem k tomu, že celková částka institucionálních kapitálových (investičních) výdajů v kapitole Akademie věd se snižuje, vynucený a ještě výraznější pokles by mohl být pro budoucí rozvoj vědy riskantní. Stavební investiční akce pracovišť AV ČR není možno jen redukovat či neustále odkládat.

I v omezených rozpočtových podmínkách je nutné dbát alespoň na udržení úrovně přístrojového a technického vybavení pracovišť, aby byla zajištěna kontinuita kvalitní vědecké práce a nedošlo ke znehodnocení výsledků soustavného cíleného úsilí.

⁸² *Principy stanovení institucionální podpory pracovišť AV ČR pro rok 2012 a rámec postupu pro další období* [online]. Praha : Středisko společných činností AV ČR, v. v. i., 2011 [cit. 2013-01-18]. Dostupné z WWW: <http://www.cas.cz/o_avcr/struktura/akademicky_snem/archiv_usneseni_as/xxxix.html>.

O to důležitější je odpovědné stanovování potřeb a priorit a samozřejmě o to náročnější je rozhodování o alokaci prostředků v oblasti investic.

Investiční zdroje pracovišť pro pořízení přístrojů tvoří: institucionální investiční prostředky na nákup přístrojů rozdělené v interních konkurzech v rámci vědních oblastí (v roce 2013 konkurzy nebudou pořádány); dotace na reprodukci majetku; vlastní zdroje pracovišť. Vzhledem ke změně struktury zdrojů financování jednotlivých v. v. i. by měl zřizovatel přehodnotit své rozhodnutí nepořádat konkurzy na vědecké přístroje. Bez moderních a kvalitních přístrojů nelze provádět výzkum na světové úrovni.

Stavby jsou financovány z investičních zdrojů, a to především z investiční dotace navrhované podle nejnaléhavějších požadavků pracovišť a schvalované Akademickým sněmem; z investiční dotace na reprodukci majetku; z dosud nevyčerpané dotace na odpisy nemovitého majetku (tzv. stavební odpisy) přidělené pracovištím v minulých letech; z vlastních prostředků pracovišť, například z fondů reprodukce majetku.

4.1.5 Rozpis institucionální podpory

V rozpisu pro jednotlivé veřejné výzkumné instituce je uvedena institucionální podpora po zhodnocení zřizovatelem na základě koeficientu a podle § 6 odst. 2 zákona č. 130/2002 Sb., ve znění zákona č. 110/2009 Sb. i podpora výzkumných organizací dle zhodnocení výsledků. Rozpis přidělovaných finančních prostředků jednotlivým institucím obsahuje výši podpory a rozpis dotací na běžnou údržbu, stanovených poměrem k objemu movitého a nemovitého majetku pracoviště; nájemné, podle částek uvedených v nájemních smlouvách; reprodukci majetku, vypočtených procentními podíly z hodnoty neodepsaného majetku; nákladné opravy a stavební investice.⁸³

4.2 Programové financování účelových činností - účelová podpora

Programové rozpočtování nabízí systémové změny v logice přístupu ke tvorbě rozpočtu. K základním atributům programového financování patří zejména účelnost, cílová orientovanost a agregace cílů.⁸⁴ Jak již bylo výše uvedeno, stále větší úlohu ve financování výzkumu a vývoje sehrává účelové financování. Účelové dotace

⁸³ *Rozpočet neinvestičních výdajů, dotace na reprodukci majetku a prostředků na stavební investice* [online]. Praha : Středisko společných činností AV ČR, v. v. i., 2012 [cit. 2013-01-18]. Dostupné z WWW: http://akademicky-snem.avcr.cz/snem41/4_Zprava_o_ekonomicke_situaci_a_navrh_rozpocetu_2013.pdf.

⁸⁴ OCHRANA, F. *Programové financování a hodnocení veřejných výdajů*. Praha, 2006, s. 41-51.

(*Earmarked Grants*) zahrnují podmínky, které specifikují použití dotace na poskytování konkrétního veřejného statku.⁸⁵

Účelové dotace ve výzkumu a vývoji slouží k financování úkolů vědecké činnosti. Prostředky musí být čerpány na základě skutečných vynaložených nákladů nutných k řešení projektů – grantů. O účelové financování výzkumu a vývoje se mohou ve veřejné soutěži ucházet všechny právnické a fyzické osoby. U návrhu projektu jde o výzkumnou činnost jednotlivců, naproti tomu výzkumné záměry jsou výzkumnou činností celé organizace.⁸⁶ Jsou to účelové prostředky poskytované na financování konkrétních projektů, grantů od zřizovatele (GA AV ČR), dotace z jiných rozpočtových kapitol (GA ČR a ostatní resorty). Veřejné výzkumné instituce vykazují v účetnictví jako účelové prostředky pouze účelové prostředky Grantové agentury Akademie věd České republiky, prostředky ostatních poskytovatelů vykazují jako mimorozpočtové.

4.2.1 Účelové prostředky Grantové agentury Akademie věd České republiky

Grantové projekty základního výzkumu jsou v Akademii věd podporovány Grantovou agenturou AV ČR (GA AV), která byla otevřena všem subjektům VaVaI v ČR. Finanční prostředky GA AV procházejí rozpočtem Akademie věd ČR. Výběr témat, postupů a metodik řešení byl ponechán na iniciativě samotných vědeckých pracovníků, v rámci navrhovaných výzkumných projektů se objevovaly nové tematické priority, jejichž nosnost byla posuzována při náročném hodnocení žádostí o grantovou podporu. GA AV vyhlášovala veřejné soutěže o grantové projekty v kategoriích: standardní badatelské granty a juniorské badatelské granty.

Od roku 2009 v důsledku naplňování Reformy systému výzkumu, vývoje a inovací v České republice již GA AV nové soutěže nevyhláší.

Vzhledem k ukončování činnosti této agentury jsou finanční prostředky poskytovány již jen pro dobíhající projekty. Standardní badatelské grantové projekty budou ukončeny k 31. 12. 2013 a kategorie juniorských badatelských grantových projektů (původní plán ukončení v roce 2011) byla ukončena k 31. 12. 2012.

Podle zásad vládní reformy systému výzkumu a vývoje v ČR dochází k postupné redukci počtu poskytovatelů účelových prostředků a k soustředování těchto prostředků do Grantové agentury ČR a Technologické agentury ČR. Autorka se domnívá, že rozhodnutí o zrušení Grantové agentury Akademie věd ČR bylo účelové,

⁸⁵ JÍLEK, M. *Fiskální decentralizace, teorie a empirie*. Praha, 2008, s. 293-307.

⁸⁶ PEKOVÁ, J., PILNÝ, J., JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. Praha, 2008, s. 486-488.

k další redukci počtu poskytovatelů již nedošlo a nově zřízená Technologická agentura ČR je zaměřena především na aplikovaný výzkum a vývoj.

4.2.2 Účelové prostředky Grantové agentury České republiky

Grantová agentura České republiky (GA ČR) zahájila svoji činnost v roce 1993. Je nezávislou státní institucí podporující základní vědecký výzkum v České republice. V rámci vyhlášených programů poskytuje finanční podporu na vědecké projekty jak pro zkušené vědce a týmy, tak pro mladé a začínající vědecké pracovníky.

Ročně se o granty GA ČR uchází kolem 3 000 uchazečů, z nichž zhruba jedna čtvrtina grant získá.⁸⁷ Grantová agentura ČR poskytuje účelovou podporu na řešení grantových projektů v rámci skupin grantových projektů, a to zejména standardních grantových projektů, ve kterých jsou podporovány projekty zaměřené na základní výzkum; doktorských grantových projektů, které jsou určeny pro podporu projektů základního výzkumu studentů doktorského studia se zřetelem na posílení mezinárodní spolupráce realizované výměnou pracovníků.

Je poskytovatelem také postdoktorandských grantových projektů, jejichž smyslem je podpora projektů základního výzkumu mladých vědeckých pracovníků. Nelze opomenout poskytování mezinárodních grantových projektů, které jsou zaměřeny na podporu projektů základního výzkumu na základě bilaterálních dohod GA ČR s různými zahraničními grantovými institucemi.

Důležitým je i program EUROCORES, kde se jedná o podporu účasti v mezinárodních programech Eurocores, koordinovaných European Science Foundation. GA ČR je poskytovatelem projektů na podporu excelence v základním výzkumu, které jsou zaměřeny na špičkový základní výzkum, pro jehož uskutečnění nelze vytvořit podmínky v rámci existujících skupin grantových projektů GA ČR.⁸⁸

4.2.3 Účelové prostředky ostatních resortů

Veřejné výzkumné instituce získávají dotace v rámci veřejných soutěží nejen od Grantové agentury ČR, ale i z jednotlivých ministerstev (resortů). Jedním z neopomenutelných poskytovatelů finančních prostředků na výzkum, vývoj a inovace je Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR, které každoročně vyhlašuje veřejné soutěže (programy), např. Národní program udržitelnost I, Program ERC CZ, Program

⁸⁷ *O GA ČR* [online]. Praha : Grantová agentura České republiky, 2013 [cit. 2013-01-19]. Dostupné z WWW: <<http://www.gacr.cz/o-ga-cr/>>.

⁸⁸ *Podpora výzkumu* [online]. Praha : Grantová agentura České republiky, 2013 [cit. 2013-01-19]. Dostupné z WWW: <<http://www.gacr.cz/podpora-vyzkumu/>>.

informace - základ výzkumu, Program Návrat.⁸⁹ Dalšími poskytovateli jsou Ministerstvo zdravotnictví ČR, Ministerstvo zemědělství ČR, Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR a další resorty.

4.2.4 Účelové prostředky Technologické agentury České republiky

Technologická agentura ČR je organizační složkou státu, která byla zřízena v roce 2009. Zřízení Technologické agentury ČR bylo jedním z důležitých implementačních kroků Reformy systému výzkumu, vývoje a inovací. Technologická agentura ČR centralizuje státní podporu aplikovaného výzkumu a vývoje, která byla do té doby roztržena mezi velký počet poskytovatelů.⁹⁰

Technologická agentura ČR již vyhlásila několik veřejných soutěží, a to v Programu Centra kompetence, který je zaměřen na podporu vzniku a činnosti center výzkumu, vývoje a inovací v progresivních oborech s vysokým aplikačním potenciálem a perspektivou pro značný přínos k růstu konkurenceschopnosti ČR. Vzniklá centra by měla vytvořit podmínky pro rozvoj dlouhodobé spolupráce ve výzkumu, vývoji a inovacích mezi veřejným a soukromým sektorem.

Dalším z programů je Program ALFA, který je zaměřen na podporu aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje zejména v oblasti progresivních technologií, materiálů a systémů, energetických zdrojů a ochrany a tvorby životního prostředí a dále v oblasti udržitelného rozvoje dopravy.

Program OMEGA, jehož hlavním cílem je posílení výzkumných aktivit v oblasti aplikovaných společenských věd a uplatnění výsledků těchto aktivit pro zvýšení konkurenceschopnosti České republiky a zvýšení kvality života jejich obyvatel.⁹¹

4.3 Zahraniční mimorozpočtové prostředky

4.3.1 Strukturální fondy - Operační programy ve VaVaI

Akademie věd České republiky věnuje velkou pozornost strukturálním fondům, které v současnosti představují významný a stabilní přínos pro financování vědy a výzkumu. Jsou to zejména projekty v operačních programech Vzdělávání pro

⁸⁹ *Programy podpory VaV* [online]. Praha : MŠMT, 2012 [cit. 2013-01-19]. Dostupné z WWW: <<http://www.msmt.cz/vyzkum/dotace-granty>>.

⁹⁰ *Technologická agentura České republiky* [online]. Praha : Technologická agentura ČR, 2012 [cit. 2013-01-19]. Dostupné z WWW: <<http://www.tacr.cz/cs/obsah/o-tacr/technologick%C3%A1-agentura-%C4%8Desk%C3%A9-republiky/>>.

⁹¹ *Programy TA ČR* [online]. Praha : Technologická agentura ČR, 2012 [cit. 2013-01-19]. Dostupné z WWW: <<http://www.tacr.cz/cs/obsah/o-tacr/technologick%C3%A1-agentura-%C4%8Desk%C3%A9-republiky/>>.

konkurenceschopnost (OP VK), Výzkum a vývoj pro inovace (OP VaVpI), Operační program Praha - Adaptabilita, Operační program Střední Čechy (ROP), Operační program Životní prostředí (ŽP), Operační program Nadnárodní spolupráce a programy přeshraniční spolupráce.

Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost (OP VK) je víceletým tematickým programem v gesci Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky, v jehož rámci je možné v programovacím období 2007-2013 čerpat finanční prostředky z Evropského sociálního fondu (ESF), jednoho ze strukturálních fondů Evropské unie (EU).

Operační program Výzkum a vývoj pro inovace (OP VaVpI) je jedním z významných operačních programů, který přispívá k posílení růstu konkurenceschopnosti státu a orientaci na znalostní ekonomiku. Společně s Operačním programem Podnikání a Inovace (OP PI) a Operačním programem Vzdělávání pro konkurenceschopnost (OP VK) představuje OP VaVpI vzájemně propojený systém intervencí, který má za cíl zajistit dlouhodobě udržitelnou konkurenceschopnost české ekonomiky a cílových regionů v rámci cíle Konvergence.⁹²

4.3.2 7. rámcový program a zahraniční spolupráce ve VaVaI

Významným zdrojem financování je 7. RP pro činnosti Společenství v oblasti výzkumu a technologického rozvoje. Jeho hlavním cílem je prostřednictvím podpory výzkumu, vývoje, inovací a mobility výzkumníků posílit konkurenceschopnost Evropy a tím přispět k naplnění cílů Lisabonské strategie. 7. RP je organizován prostřednictvím čtyř specifických programů a dvou programů přidružených.

Ve specifickém programu "Spolupráce" jde o výzkum vyvolaný potřebami společnosti, který podporuje aktivity, existující v předchozích rámcových programech. Jedná se zejména o projekty řešené mezinárodními konsorciemi sestavenými z několika národních týmů, o koordinaci výzkumných programů a o projekty spolupráce se třetími zeměmi.

Zcela nový program "Myšlenky" má naplnit ambice výzkumných týmů v oblasti špičkového hraničního výzkumu, a to v celém rozsahu vědy a výzkumu. Projekty mohou předkládat jednotlivci a jednotlivé týmy.

Program "Lidé" má dále rozvinout současný systém mobilit "Marie Curie" pro jednotlivé výzkumné pracovníky a posílit tak možnosti rozvoje jejich kariéry a vytvářet

⁹² *Programy 2007-2013* [online]. Praha : Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2013 [cit. 2013-01-19]. Dostupné z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2007-2013>>.

hlubší návaznosti na národní systémy. Jednou z priorit je výměna pracovníků mezi akademickou sférou a podniky. Posledním ze specifických programů je program "Kapacity", jehož cílem je budování materiálního, organizačního a lidského zázemí a kapacit pro evropský výzkum a vývoj.

7. RP nabídl změnu, neboť v něm je poprvé výrazná část celkového rozpočtu věnována na podporu základního výzkumu. K podstatné změně došlo i na „české straně“. Evropská komise v mnoha případech poskytuje jen část nákladů na účast týmu v projektu, avšak veřejné výzkumné instituce a celá řada dalších organizací mohou požádat Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy o navýšení svých institucionálních prostředků a to až do úrovně, která v součtu s příspěvkem Evropské komise pokryje 100 % nákladů na účast jejich týmů v projektu 7. RP.⁹³

Norské království je také jedním z poskytovatelů finančních prostředků na VaVaI v České republice na základě bilaterální smlouvy v rámci tzv. zvláštního norského finančního nástroje. Tyto finanční pomoci doplňují financování rozvojových programů a projektů ze strukturálních fondů EU.

Veřejné výzkumné instituce se účastní i řady dalších mezinárodních aktivit, v oblasti vědecké spolupráce se zástupci AV ČR účastní jednání různých mezinárodních vědeckých organizací. Mezinárodní dvoustranné kontakty AV ČR se uskutečňují na základě 66 bilaterálních meziakademických dohod s partnerskými institucemi ze 47 zemí celého světa a 388 dohod uzavřených veřejnými výzkumnými institucemi.⁹⁴

4.3.3 Výnosy ze zakázek hlavní činnosti a další zdroje financování

Dotace z rozpočtové kapitoly Akademie věd ČR dlouhodobě kryje kolem 50 % celkových výdajů veřejných výzkumných institucí. Je tedy pouze základním zdrojem. Životně důležitou součástí finančních zdrojů pracovišť Akademie věd proto tvoří prostředky získané v rámci soutěží od dalších poskytovatelů podpory výzkumu a vývoje včetně zahraničních a mimorozpočtových zdrojů a prostředky získané vlastní činností. Jsou to zejména tržby z licencí, tržby ze zakázek hlavní činnosti, tržby z prodeje publikací, tržby z konferencí a prodeje zboží a služeb.

⁹³ 7. rámcový program EU [online]. Praha : Technologické centrum AV ČR, 2006 [cit. 2013-01-22]. Dostupné z WWW: <<http://fp7.cz/>>.

⁹⁴ Výroční zpráva o činnosti Akademie věd České republiky za rok 2011 [online]. Praha : Středisko společných činností AV ČR, v. v. i., 2012 [cit. 2013-01-22]. Dostupné z WWW: <http://www.cas.cz/o_avcr/zakladni_informace/dokumenty/vyrocní_zpravy/archiv_vyrocnich_zprav/2011/index.html>.

4.4 Analýza zdrojů financování Akademie věd ČR

Detailní rozpisy struktury finančních zdrojů Akademie věd České republiky (zdroje financování institucí, kterých je zřizovatelem) za období 2001-2011 jsou uvedeny v tabulkách č. 14-17, které jsou přílohou č. 5 této práce. Údaje jsou převzaty z výročních zpráv Akademie věd České republiky a vycházejí z vykazované skutečnosti.

Zdroje kapitoly Akademie věd jsou určeny k financování výzkumných záměrů pracovišť, institucionální podpory na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumných organizací a účelové financování grantových projektů Grantové agentury AV ČR a programu "Nanotechnologie pro společnost" včetně prostředků k zajištění infrastruktury výzkumu a k zajištění činnosti Akademie věd ČR jako zřizovatele a správce kapitoly prostřednictvím Kanceláře AV ČR.

V tabulce číslo 18, která je součástí přílohy číslo 5, autorka člení výdaje kapitoly Akademie za období 2007-2011 na běžné a kapitálové (investiční), s rozdělením na institucionální a účelové. Pro orientaci v dané problematice uvádí autorka i transfery této kapitoly. Akademie věd České republiky hospodařila v roce 2011 s 10 663,3 mil. Kč, což představuje 2,3 násobek finančních prostředků roku 2001. Přitom zdroje rozpočtu kapitoly Akademie věd ČR od roku 2007, kdy rozpočet kapitoly představoval 5 716,2 mil. Kč, klesají. V roce 2011 klesl rozpočet kapitoly na částku 4 879,7 mil. Kč, což představuje 85,4 % podíl rozpočtu roku 2007. Dotace ze státního rozpočtu, z pohledu objemu prostředků, se dostala na úroveň roku 2006. Zatímco v roce 2001 zdroje kapitoly tvořily 67 % a v roce 2007 téměř 63,5 % celkových zdrojů, v roce 2011 tvořily jen 46 %. Strukturu zdrojů financování kapitoly Akademie věd ČR uvádí autorka v tabulce číslo 8.

Tabulka 8: Struktura zdrojů financování Akademie věd ČR⁹⁵

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	(v mil. Kč)										
Zdroje celkem	4555,1	4755,3	5422,3	6023,4	6747,8	7832,0	9012,6	9074,2	9885,0	9633,0	10663,3
z toho:											
zdroje z rozpočtu kapitoly AV	3049,4	3150,0	3659,0	4091,4	4570,5	4858,8	5716,2	5555,3	5913,6	5026,5	4879,7
projekty GA ČR	415,7	378,9	411,8	413,2	456,6	483,3	550,7	553,2	635,6	756,0	1029,8
projekty ostatních poskytovatelů	435,9	397,2	422,3	397,7	473,6	859,7	874,4	965,3	1107,3	1298,7	2023,5
vlastní zdroje	654,1	829,2	929,2	1121,1	1247,1	1630,2	1871,3	2000,4	2228,5	2551,8	2730,3
z toho:											
licence	22,4	93,6	239,0	364,3	472,6	604,4	951,9	864,2	1131,9	1344,7	1476,3

⁹⁵ Výroční zprávy o činnosti Akademie věd České republiky za roky 2001-2011 [online]. Praha : Středisko společných činností AV ČR, v. v. i., 2012 [cit. 2013-01-19]. Dostupné z WWW: <http://www.cas.cz/o_avcr/zakladni_informace/dokumenty/vyrocní_zpravy/archiv_vyrocních_zprav/index.html>, vlastní zpracování.

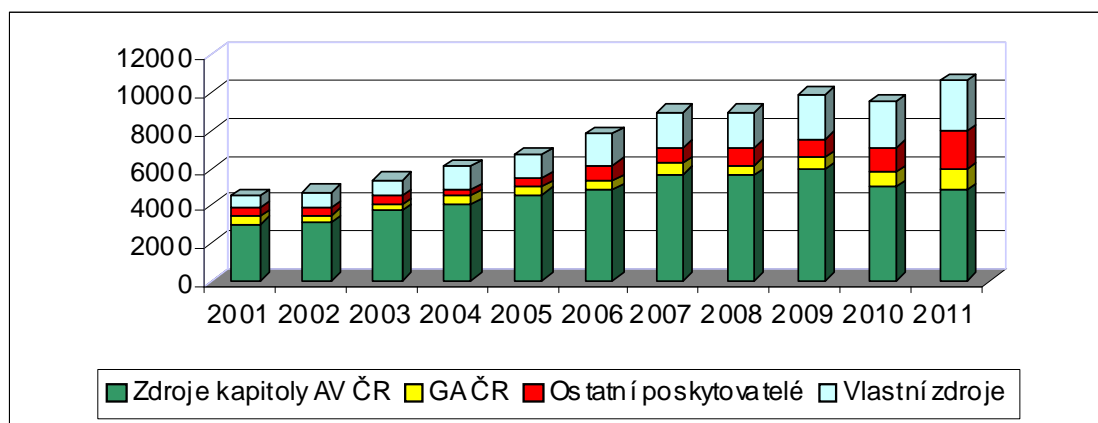
Zatímco Grantová agentura České republiky prostřednictvím projektů financovala výzkum, vývoj a inovace v institucích Akademie věd ČR v roce 2011 ve výši 1 029,8 mil. Kč, podíl k celkovým zdrojům byl ve stejné výši jako v roce 2001 (9 %). V roce 2007, kdy vlastní zdroje Akademie byly na nejvyšší úrovni, tvořila dotace od GA ČR jen 6 % celkových zdrojů.

Financování ostatními poskytovateli (resortní ministerstva) se od roku 2001, kdy dotace byly poskytnuty ve výši 435,9 mil. Kč, do roku 2011 zvýšilo téměř pětinašobně a to na 2 023,5 mil. Kč. Procentuálně se podíl na celkových zdrojích zdvojnásobil. Jedním z důvodů navýšení těchto zdrojů je i financování projektů EU ze strukturálních fondů prostřednictvím resortů, především MŠMT ČR.

Výrazně se zvýšily i vlastní zdroje financování, a to zejména příjem za licence, který od roku 2001, kdy byl ve výši 22,4 mil. Kč, se do roku 2011 zvýšil na 1 476,3 mil. Kč. Zatímco vlastní zdroje financování tvořily v roce 2001 jen 14 % z celkových zdrojů, v roce 2011 to bylo téměř 26 %.

Snížení podílu institucionální podpory a postupné zvyšování podílu účelové podpory a vlastních zdrojů financování veřejných výzkumných institucí je zobrazeno v grafu č. 4.

Graf 4: Struktura zdrojů financování Akademie věd ČR⁹⁶

Zdroje financování Akademie věd České republiky se i přes snižování institucionální (státní) podpory zvyšují.

Při snižování podílu institucionálních prostředků pod kritickou mez, jak se autorka domnívá, může dojít k ohrožení existence veřejných výzkumných institucí

⁹⁶ Výroční zprávy o činnosti Akademie věd České republiky za roky 2001-2011 [online]. Praha : Středisko společných činností AV ČR, v. v. i., 2012 [cit. 2013-01-19]. Dostupné z WWW: <http://www.cas.cz/o_avcr/zakladni_informace/dokumenty/vyrocní_zpravy/archiv_vyrocnich_zprav/index.html>, vlastní zpracování.

a nebude zajištěna efektivita účelového financování. Lze konstatovat, že výše institucionální podpory se v roce 2011 nachází na kritické hranici.

Veřejné výzkumné instituce provádějí především základní výzkum, vědecká pracoviště se podílejí na výuce studentů a předávají své zkušenosti. Bez dostatečné podpory z veřejných zdrojů může dojít ke změnám, které ohrozí výzkum a vývoj v České republice. Autorka se domnívá, že podíl institucionální podpory by se měl zvýšit a měl by dosahovat nejméně 50 % celkových zdrojů.

5 BIOLOGICKÉ CENTRUM AV ČR, v. v. i.

5.1 Charakteristika instituce

Biologické centrum AV ČR bylo vytvořeno usnesením XXVII. zasedání Akademického sněmu AV ČR ze dne 15. 12. 2005. Tímto usnesením bylo s účinností od 1. 1. 2006 sloučeno pět českobudějovických vědeckých ústavů AV ČR se Společnou technicko-hospodářskou správou biologických pracovišť AV ČR a současně došlo ke změně názvu na Biologické centrum AV ČR.

5.1.1 Charakteristika a historie instituce

Veřejná výzkumná instituce pod názvem Biologické centrum AV ČR, v. v. i. vznikla k 1. lednu 2007 a v rámci struktury pracovišť Akademie věd České republiky je zařazena do 6. sekce (Sekce biologicko-ekologických věd) v druhé vědní oblasti (Oblast věd o živé přírodě a chemických věd).

Účelem zřízení instituce je uskutečňovat vědecký výzkum, především v entomologii, hydrobiologii, molekulární biologii rostlin, parazitologii a půdní biologii. Součástí aktivit vědeckých zaměstnanců Biologického centra je i pedagogická činnost. Vědecké ústavy Biologického centra stály při vzniku Přírodovědecké fakulty Jihočeské univerzity. Ve vědě a výzkumu s ní nadále spolupracují, podílejí se na výchově studentů i rozvoji společného areálu. Mají dobrou mezinárodní reputaci, jsou v povědomí odborné veřejnosti celého světa. Pro potřeby celosvětové vědecké komunity vydávají časopisy *European Journal of Entomology* a *Folia Parasitologica*.⁹⁷

Biologické centrum AV ČR jako veřejná výzkumná instituce je právnickou osobou, zřízenou na dobu neurčitou, jejímž hlavním předmětem činnosti je výzkum včetně zajišťování infrastruktury výzkumu.

Základní zákládající listinou instituce je Zřizovací listina Biologického centra AV ČR, v. v. i., ve které je vymezen účel zřízení, předmět hlavní činnosti a orgány instituce.⁹⁸ Zřizovací listina byla vydána zřizovatelem, Akademií věd ČR, dne 28. června 2006. Instituce je vedena v Rejstříku veřejných výzkumných institucí u Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR.

⁹⁷ *Základní informace o Biologickém centru AV ČR, v. v. i.* [online]. České Budějovice : BC AV ČR, v. v. i., 2013 [cit. 2013-01-24]. Dostupné z WWW: <<http://www.bc.cas.cz/zakladni-informace.html/>>.

⁹⁸ *Zřizovací listina Biologického centra AV ČR, v. v. i.* [online]. České Budějovice : BC AV ČR, v. v. i., 2013 [cit. 2013-01-24]. Dostupné z WWW: <<http://www.bc.cas.cz/zrizovaci-listina-bc.html>>.

5.1.1.1 Historie Biologického centra AV ČR, v. v. i.

Každý z vědeckých ústavů, dnes součást Biologického centra AV ČR, v. v. i., má svou vlastní delší či kratší historii. Společná jihočeská cesta začíná na přelomu 70. a 80. let minulého století, kdy došlo k postupnému přesunu některých biologicky orientovaných pracovišť Československé akademie věd z Prahy do Českých Budějovic.

Entomologický ústav byl zřízen k 1. 1. 1962. Vznikl sloučením Entomologické laboratoře ČSAV s oddělením patologie hmyzu v bývalém Biologickém ústavu ČSAV.

Parazitologický ústav byl vytvořen k 1. 1. 1962 z oddělení parazitologie bývalého Biologického ústavu ČSAV a Protozoologické laboratoře ČSAV. V roce 1985 byl přemístěn z Prahy do Českých Budějovic.

Ústav půdní biologie byl zřízen k 1. 1. 1986 z Laboratoře půdní biologie, která pracovala v rámci bývalého Ústavu krajinné ekologie ČSAV již od roku 1979.

Hydrobiologický ústav byl zřízen 1. 4. 1990. Původní hydrobiologické pracoviště vzniklo již v 50. letech a bylo od roku 1953 součástí Biologického ústavu ČSAV. Po jeho rozdělení bylo organizačně začleněno postupně do několika ústavů ČSAV s výjimkou krátkého období samostatné existence Hydrobiologické laboratoře ČSAV v letech 1967-1970. V roce 1981 bylo pracoviště přemístěno do Českých Budějovic a v roce 1990 se stalo samostatným ústavem.

Ústav molekulární biologie rostlin byl zřízen k 1. 7. 1990 v souvislosti s rozdělením Ústavu experimentální botaniky ČSAV na dva samostatné celky se sídlem v Praze a v Českých Budějovicích.

Původně Společná technicko-hospodářská správa biologických pracovišť v Českých Budějovicích byla zřízena 18. 11. 1990 jako samostatné pracoviště, které poskytuje servisní služby českobudějovickým vědeckým ústavům.⁹⁹

5.1.2 Orgány instituce, organizační struktura instituce

Orgány instituce jsou:

- ředitel Biologického centra AV ČR, v. v. i.,
- Rada Biologického centra AV ČR, v. v. i.,
- Dozorčí rada Biologického centra AV ČR, v. v. i.

⁹⁹ *Základní informace o Biologickém centru AV ČR, v. v. i.* [online]. České Budějovice : BC AV ČR, v. v. i., 2013 [cit. 2013-01-24]. Dostupné z WWW: <<http://www.bc.cas.cz/zakladni-informace.html/>>.

5.1.2.1 Ředitel Biologického centra AV ČR, v. v. i.

Ředitele Biologického centra AV ČR, v. v. i. (dále ředitel BC) jmenuje a odvolává zřizovatel. Ředitel BC je statutárním orgánem BC, jedná jeho jménem a rozhoduje ve všech věcech BC, pokud nejsou svěřeny do působností Rady BC, Dozorčí rady BC nebo příslušných orgánů AV ČR.

Ředitel BC je ve svých rozhodnutích vázán právními předpisy, Stanovami AV ČR a vnitřními předpisy BC. Funkce ředitele BC je neslučitelná s funkcí ředitele ústavu BC a vedoucího THS a s funkcí vedoucího oddělení ústavu.

Ředitel BC je oprávněn zejména jmenovat a odvolávat své zástupce, kteří ho zastupují po dobu jeho nepřítomnosti, jmenovat do funkce a odvolávat z funkce ředitele ústavů BC, jmenovat a odvolávat vedoucího THS, doporučovat a schvalovat přihlášky výzkumných projektů podávaných pracovníky BC, vydávat vnitřní předpisy BC, ustanovovat své poradní orgány a vydávat stanoviska BC.¹⁰⁰

5.1.2.2 Rada Biologického centra AV ČR, v. v. i.

Členy Rady Biologického centra AV ČR, v. v. i., (dále Rada BC) volí a odvolává shromáždění výzkumných pracovníků. Počet členů Rady BC, volby a odvolání jejích členů upravuje Zákon a Stanovy AV ČR, podrobnosti stanoví volební řád Rady BC. Rada BC dbá na zachování účelu, pro který bylo BC zřízeno, na uplatňování veřejného zájmu a na řádné hospodaření BC, stanovuje směry činnosti BC v souladu s koncepcí AV ČR a se zřizovací listinou a rozhoduje o koncepci jeho rozvoje. Rada BC schvaluje rozpočet BC, jeho změny a střednědobý výhled jeho financování, schvaluje výroční zprávu BC, projednává návrhy změn zřizovací listiny BC a dává předchozí souhlas, navrhuje Akademickému sněmu AV ČR sloučení, splynutí nebo rozdělení BC, projednává zásady hodnocení vědecké práce jednotlivců, vědeckých týmů a ústavů BC a hodnotí vědeckou výkonnost týmů a ústavů. Rada BC schvaluje vnitřní předpisy: volební řád Rady BC, jednací řád Rady BC, organizační řád BC, mzdový předpis BC, pravidla pro hospodaření s fondy BC. Projednává návrhy smluv o spolupráci s tuzemskými i zahraničními subjekty a zřizování společných pracovišť. Rada BC vyhláší výběrové řízení, na základě jehož výsledku navrhuje předsedovi AV ČR jmenování vybraného uchazeče ředitelem BC.¹⁰¹

¹⁰⁰ *Organizační řád Biologického centra AV ČR, v. v. i.* [online]. České Budějovice : BC AV ČR, v. v. i., 2013 [cit. 2013-01-26]. Dostupné z WWW: <<http://www.bc.cas.cz/doc/Organizacni-rad-BC-AV-CR-2012-11-16.pdf>>.

¹⁰¹ *Organizační řád Biologického centra AV ČR, v. v. i.* [online]. České Budějovice : BC AV ČR, v. v. i., 2013 [cit. 2013-01-26]. Dostupné z WWW: <<http://www.bc.cas.cz/doc/Organizacni-rad-BC-AV-CR-2012-11-16.pdf>>.

5.1.2.3 Dozorčí rada Biologického centra AV ČR, v. v. i.

Členy Dozorčí rady Biologického centra AV ČR, v. v. i. (dále Dozorčí rada BC) jmenuje a odvolává Akademická rada AV ČR.

Dozorčí rada BC vykonává dohled nad činností a hospodařením BC a za tím účelem jsou její členové oprávněni kdykoliv nahlížet do účetních dokladů a dalších dokumentů, vyžadovat potřebná vysvětlení a zjišťovat skutečný stav.

Dozorčí rada BC vykonává dohled nad nakládáním s majetkem BC, navrhuje předsedovi AV ČR odvolání ředitele BC, vyjadřuje se k návrhům změn zřizovací listiny BC, vyjadřuje se k návrhu sloučení, splynutí nebo rozdělení BC, vyjadřuje se k návrhu rozpočtu BC a ke způsobu jeho hospodaření, vyjadřuje se k návrhům koncepce výzkumu a rozvoje BC a k dalším věcem, které jí předloží ředitel BC, Rada BC, předseda AV ČR, Akademická rada AV ČR či Vědecká rada AV ČR.

Vyjadřuje se k návrhu výroční zprávy BC a své vyjádření předkládá řediteli a Radě BC, vyjadřuje svá stanoviska k činnosti BC a zveřejňuje je jednou ročně ve výroční zprávě, předkládá řediteli, Radě BC a Akademické radě AV ČR návrhy na odstranění zjištěných nedostatků ve výkonu jejich působnosti.¹⁰²

5.1.2.4 Poradní orgány ředitele Biologického centra AV ČR, v. v. i.

Ředitel BC jmenuje své stálé nebo dočasné poradní orgány, kterými jsou zejména rada ředitele, komise a pracovní skupiny zřizované účelově pro určitou problematiku.

Rada ředitele je stálým poradním a koordinačním orgánem ředitele BC. Jejími členy jsou z titulu svých funkcí ředitelé ústavů BC, předseda Rady BC a vedoucí Technicko-hospodářské správy. Ředitel BC může na jednání nebo jeho část přizvat i další zaměstnance BC nebo jiné osoby. Radu ředitele podle potřeby svolává a její jednání řídí ředitel BC.¹⁰³

5.1.2.5 Organizační struktura instituce

Základními organizačními součástmi BC jsou vědecké ústavy, které uskutečňují vědeckou, výzkumnou a pedagogickou činnost BC, jmenovitě: Entomologický ústav, Hydrobiologický ústav, Parazitologický ústav, Ústav molekulární biologie rostlin, Ústav

¹⁰² *Organizační řád Biologického centra AV ČR, v. v. i.* [online]. České Budějovice : BC AV ČR, v. v. i., 2013 [cit. 2013-01-26]. Dostupné z WWW: <<http://www.bc.cas.cz/doc/Organizacni-rad-BC-AV-CR-2012-11-16.pdf>>.

¹⁰³ *Organizační řád Biologického centra AV ČR, v. v. i.* [online]. České Budějovice : BC AV ČR, v. v. i., 2013 [cit. 2013-01-26]. Dostupné z WWW: <<http://www.bc.cas.cz/doc/Organizacni-rad-BC-AV-CR-2012-11-16.pdf>>.

půdní biologie a Technicko-hospodářská správa (THS), která zabezpečuje infrastrukturu výzkumu, provoz a další společné činnosti BC; BC dále tvoří sekretariát ředitele BC. Organizační schéma BC je uvedeno v příloze č. 6.

Ústavy BC samostatně hospodaří zejména s institucionálními prostředky, a to ve výši stanovené a přidělené rozpočtem BC, s účelovými prostředky určenými k podpoře výzkumných projektů a jiných úkolů, s prostředky získanými realizací zakázek hlavní činnosti a s prostředky určenými k podpoře zahraničních projektů a jiných úkolů. Ústavy dále hospodaří s prostředky účelově přidělenými formou dotace na reprodukci majetku, a to do výše schválené ředitelem BC, s prostředky fondu reprodukce majetku, fondu účelově určených prostředků, fondu rezervního a fondu sociálního, a to v souladu s příslušnými interními předpisy BC, s movitým majetkem BC odděleně účetně a inventurně evidovaným pro jednotlivé ústavy a s dary.

THS zajišťuje infrastrukturu výzkumu v BC a provoz BC, zejména výkon agendy pracovněprávní, mzdové a účetní včetně styku s peněžními ústavy. Dále zajišťuje výkon agendy bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, požární ochrany, a ochrany životního prostředí.

THS vykonává správu, ochranu, údržbu a opravy majetku, stavebně-investiční činnost, energetický provoz a materiálně-technické zabezpečení, autoprovaz, údržbu technologických zařízení, údržbu, opravy a výrobu přístrojů, pomůcek, kancelářského a laboratorního nábytku a dalšího zařízení podle technických možností a vybavení dílen, projektový servis v souladu s posláním projektového oddělení, agendu výběrových řízení a veřejných zakázek, provozování ubytovacích služeb v ubytovacích prostorech, správu přednáškových zařízení a závodní stravování.

THS se podílí na provozu Akademické knihovny Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích na základě Smlouvy o spolupráci při zajišťování knihovnických služeb.¹⁰⁴

5.2 Vnitřní řády a směrnice

Výrazným specifickým v tvorbě organizačních norem, zvláště statutů organizací, je váha, která je kladena na přesné vymezení poslání organizace, které je základním kritériem pro posouzení efektivnosti organizace.¹⁰⁵

¹⁰⁴ *Organizační řád Biologického centra AV ČR*, v. v. i. [online]. České Budějovice : BC AV ČR, v. v. i., 2013 [cit. 2013-01-26]. Dostupné z WWW: <<http://www.bc.cas.cz/doc/Organizacni-rad-BC-AV-CR-2012-11-16.pdf>>.

¹⁰⁵ STRECKOVÁ, Y. *Teorie veřejného sektoru*. Brno, 1998, s. 158.

I Biologické centrum AV ČR, jako veřejná výzkumná instituce, přikládá tvorbě vnitřních řádů a směrnic velkou váhu. Jejím cílem je přesné vymezení odpovědnosti a pravomocí jednotlivých zaměstnanců s co nejefektivnějším využitím jejich schopností a dovedností. V prvním roce existence veřejné výzkumné instituce, jak ukládá zákon o veřejných výzkumných institucích a Stanovy Akademie věd ČR, byly vypracovány důležité vnitřní řády a směrnice, které jsou postupně aktualizovány.

5.2.1 Vnitřní řády Biologického centra AV ČR, v. v. i.

Mezi nejdůležitější vnitřní řády lze zahrnout Organizační řád a Pracovní řád. Mezi další vnitřní řády patří Knihovní řád, Spisový a skartační řád, Jednací řád Rady BC, Jednací řád Dozorčí rady BC a Volební řád Rady BC.

5.2.1.1 Organizační řád Biologického centra AV ČR, v. v. i.

Organizační řád Biologického centra AV ČR, veřejné výzkumné instituce, vymezuje v souladu se zákonem o veřejných výzkumných institucích, zákonem o Akademii věd České republiky a se Stanovami Akademie věd České republiky postavení a úkoly pracoviště, jeho organizační strukturu, vnitřní vztahy, postavení zaměstnanců a činnost jednotlivých útvarů.

Organizační řád je závazný pro všechny zaměstnance v pracovním poměru k Biologickému centru AV ČR a jeho ustanovení se přiměřeně vztahují i na zaměstnance činné na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr.

Organizační řád z roku 2007 byl v roce 2012 revidován a 1. 12. 2012 vstoupil v platnost nový Organizační řád Biologického centra AV ČR, v. v. i.¹⁰⁶

5.2.1.2 Pracovní řád Biologického centra AV ČR, v. v. i.

Pracovní řád Biologického centra AV ČR, veřejné výzkumné instituce, vymezuje základní pracovně-právní vztahy zaměstnavatele a zaměstnanců, konkrétně vznik pracovního poměru, změny pracovního poměru, převedení na jinou práci a skončení pracovního poměru. V Pracovním řádu jsou dále řešeny dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr, pracovní doba a doba odpočinku, bezpečnost a ochrana zdraví při práci, odpovědnost za způsobenou škodu, překážky v práci

¹⁰⁶ *Organizační řád Biologického centra AV ČR, v. v. i.* [online]. České Budějovice : BC AV ČR, v. v. i., 2013 [cit. 2013-01-26]. Dostupné z WWW: <<http://www.bc.cas.cz/doc/Organizacni-rad-BC-AV-CR-2012-11-16.pdf>>.

a dovolená. Pracovní řád platí v instituci od roku 2007, podle sdělených informací se v současné době připravuje jeho revize.¹⁰⁷

5.2.2 Vnitřní směrnice a předpisy Biologického centra AV ČR, v. v. i.

Instituce vydává a postupně podle platných právních norem reviduje své vnitřní směrnice. Jsou to směrnice, které v rámci efektivnosti, účelnosti a přehlednosti s nakládanými veřejnými prostředky, mají za cíl svým zaměstnancům napomáhat orientovat se v dané problematice. Mezi základní vnitřní směrnice a předpisy patří zejména Mzdový předpis, Autorská práva, Pravidla pro hodnocení výzkumných a vývojových pracovníků, Směrnice o vnitřním kontrolním systému, Směrnice o zadávání veřejných zakázek, Oběh účetních dokladů, Odpovědnost za škodu, Směrnice o školení v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a v požární ochraně a Pravidla hospodaření s fondy.

Tyto směrnice a předpisy jsou uveřejněny na interních stránkách instituce a každému zaměstnanci jsou k dispozici.

5.3 Základní personální údaje

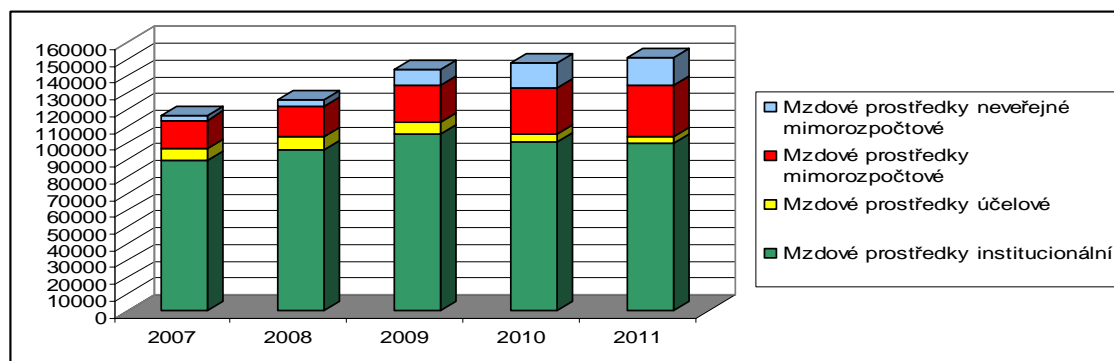
Biologické centrum AV ČR, v. v. i. je poměrně silná a sebevědomá instituce, pevně ukotvená ve struktuře Akademie věd České republiky, se silnými vazbami na mezinárodní vědeckou komunitu. Instituce se stává vyhledávaným partnerem pro mezinárodní projekty a je schopna velké projekty připravit a realizovat.

Instituce zaměstnává přes 500 zaměstnanců, v roce 2007 instituce zaměstnávala 489 zaměstnanců, další rok se počet zvýšil a překročil hranici 500 o 14 zaměstnanců. V roce 2011 již zaměstnávala 537 fyzických osob, po přepočtení na plný úvazek 405 přepočtených osob.

Od roku 2007, kdy veřejná výzkumná instituce vznikla, se zvýšil průměrný měsíční výdělek z 25 385 Kč na 29 949 Kč v roce 2011. V roce 2007 byly mzdové prostředky vyplaceny ve výši 116 838 tis. Kč a v roce 2011 již ve výši 150 911 tis. Kč. Strukturu a vývoj vyplacených mzdových prostředků nejlépe vystihuje graf č. 5.

¹⁰⁷ *Pracovní řád Biologického centra AV ČR, v. v. i.* [online]. České Budějovice : BC AV ČR, v. v. i., 2013 [cit. 2013-02-01]. Dostupné z WWW: <<http://www.bc.cas.cz/int/doc/BC-Pracovni-rad.pdf>>.

Graf 5: Struktura a vývoj mzdových prostředků BC AV ČR, v. v. i.^{108,109,110,111,112}

Analýzou struktury mzdových prostředků lze konstatovat, že mzdové prostředky se za sledované období 2007-2011 zvýšily o 29 %, z toho mzdy hrazené z institucionálních prostředků jen o 12 %. Nejvyšší nárůst mzdových prostředků byl zaznamenán ze zahraničních zdrojů a ze zakázek hlavní činnosti. V roce 2007 byly mzdové prostředky ze zahraničních projektů vyplaceny ve výši 1 863 tis. Kč, v roce 2011 byly tyto prostředky ve výši 12 996 tis. Kč, což představuje téměř sedminásobek roku 2007. Nárůst mzdových prostředků z mimorozpočtových zdrojů (o 85 %) lze zdůvodnit postupným ukončováním činnosti Grantové agentury Akademie věd ČR a přesunem finančních prostředků nejen do Grantové agentury České republiky, ale i do ostatních resortů. Bližší informace o zaměstnancích a vyplacených mzdových prostředcích za období 2007 až 2011 jsou uvedeny v Příloze číslo 7 této práce.

¹⁰⁸ Výroční zpráva o činnosti a hospodaření za rok 2007, Biologické centrum AV ČR, v. v. i. Rozbor čerpání mzdových prostředků [online]. České Budějovice : BC AV ČR, v. v. i., 2008 [cit. 2013-01-26]. Dostupné z WWW: <<http://www.bc.cas.cz/doc/Vyrocní-zprava-BC-2007-priloha-Rozbor-cerpani-mzdovych-prostredku.pdf>>, vlastní zpracování.

¹⁰⁹ Výroční zpráva o činnosti a hospodaření za rok 2008, Biologické centrum AV ČR, v. v. i. Rozbor čerpání mzdových prostředků [online]. České Budějovice : BC AV ČR, v. v. i., 2009 [cit. 2013-01-26]. Dostupné z WWW: <<http://www.bc.cas.cz/doc/Vyrocní-zprava-BC-2008/Vyrocní-zprava-BC-2008-priloha-Rozbor-cerpani-mzdovych-prostredku.pdf>>, vlastní zpracování.

¹¹⁰ Výroční zpráva o činnosti a hospodaření za rok 2009, Biologické centrum AV ČR, v. v. i. Rozbor čerpání mzdových prostředků [online]. České Budějovice : BC AV ČR, v. v. i., 2010 [cit. 2013-01-26]. Dostupné z WWW: <<http://www.bc.cas.cz/doc/Vyrocní-zprava-BC-2009/Vyrocní-zprava-BC-2009-priloha-6-Rozbor-cerpani-mzdovych-prostredku-2009.pdf>>, vlastní zpracování.

¹¹¹ Výroční zpráva o činnosti a hospodaření za rok 2010, Biologické centrum AV ČR, v. v. i. Rozbor čerpání mzdových prostředků [online]. České Budějovice : BC AV ČR, v. v. i., 2011 [cit. 2013-01-26]. Dostupné z WWW: <<http://www.bc.cas.cz/doc/Vyrocní-zprava-BC-2010/Vyrocní-zprava-BC-2010-priloha-6-Rozbor-cerpani-mzdovych-prostredku-2010.pdf>>, vlastní zpracování.

¹¹² Výroční zpráva o činnosti a hospodaření za rok 2011, Biologické centrum AV ČR, v. v. i. Rozbor čerpání mzdových prostředků [online]. České Budějovice : BC AV ČR, v. v. i., 2012 [cit. 2013-01-26]. Dostupné z WWW: <<http://www.bc.cas.cz/doc/Vyrocní-zprava-BC-2011/Vyrocní-zprava-BC-2011-priloha-5-Rozbor-cerpani-mzdovych-prostredku-2011.pdf>>, vlastní zpracování.

5.4 Analýza zdrojů financování instituce za období 2007 - 2011

Biologické centrum AV ČR, v. v. i. na základě Zřizovací listiny provádí pouze hlavní činnost. Činnost instituce je podporována převážně z veřejných prostředků. Veřejná výzkumná instituce sestavuje vyrovnaný rozpočet na kalendářní rok.¹¹³

5.4.1 Zdroje financování Biologického centra AV ČR v. v. i.

Hlavním zdrojem financování instituce bylo za sledované období 2007-2011 financování formou institucionální podpory, lze ale poznamenat, že tato podpora má od roku 2010 výrazně klesající tendenci.

5.4.1.1 Neinvestiční zdroje

V roce 2011 byla institucionální neinvestiční dotace ve výši 52 % celkových zdrojů a lze konstatovat, že tato dotace je výrazně nižší, než byla poskytnuta v roce 2007, kdy tvořila 66 % celkových zdrojů. Z částky 163 391 tis. Kč v roce 2007 klesla na částku 155 721 tis. Kč v roce 2011. Pro upřesnění autorka dodává, že institucionální dotace je dotace poskytována jako dotace na výzkumné záměry nebo jako podpora na rozvoj výzkumných organizací, dále příspěvek na zajištění činnosti a dotace na činnost. Po odečtení účelové dotace na činnost (akce nákladné údržby) klesá podíl institucionální podpory z 64 % v roce 2007 na necelých 50 % v roce 2011.

Instituce vykazuje v účetnictví pod položkou účelová podpora, jak již bylo uvedeno, pouze granty Grantové agentury Akademie věd ČR, program Nanotechnologie pro společnost a Program cíleného výzkumu NPV (do roku 2009).

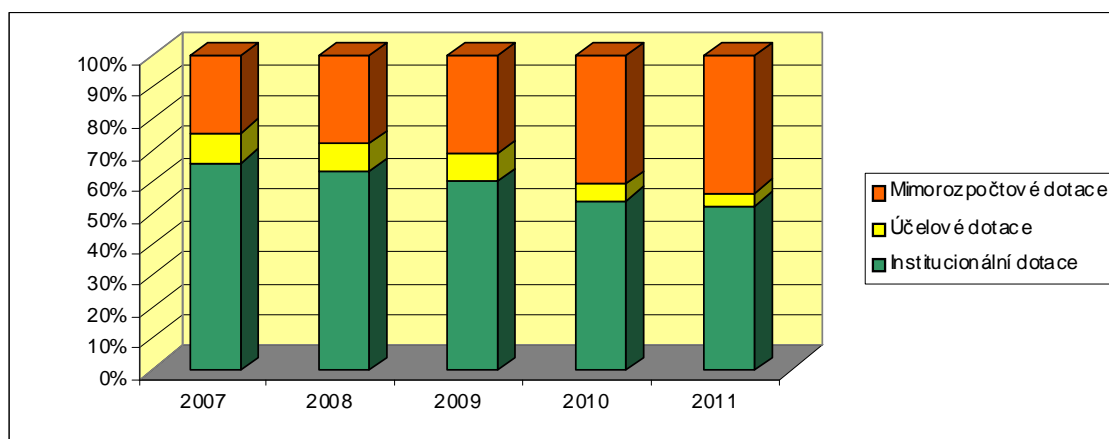
Vzhledem k ukončování činnosti Grantové agentury AV ČR se účelové dotace přidělené instituci postupně snižují.

Instituce ostatní finanční prostředky získané v soutěžích vykazuje jako mimorozpočtové, jsou to především dotace od Grantové agentury České republiky a ministerstev, ale i dotace z prostředků Evropské unie.

V roce 2011 byla Grantovou agenturou ČR instituci přidělena neinvestiční dotace ve výši 63 635 tis. Kč a lze konstatovat, že proti roku 2007 se zdvojnásobila.

¹¹³ ČESKO. Zákon č. 341 ze dne 28. července 2005 (účinnost 13. září 2005) o veřejných výzkumných institucích. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2005, částka 122, s. 5998-6017. Dostupné také z WWW: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/searchResult.aspx?q=341/2005&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy>. ISSN 1211-1244.

Graf 6: Struktura neinvestičních zdrojů financování BC AV ČR, v. v. i. ^{114,115,116,117,118}

Nejvyšší nárůst poskytnutých neinvestičních dotací představují ostatní, především zahraniční zdroje financování. V roce 2007 byly tyto zdroje ve výši 4 182 tis. Kč a v roce 2011 tyto zdroje dosáhly téměř 5,5 násobku, když byly poskytnuty ve výši 22 820 tis. Kč.

Nelze opomenout neinvestiční dotace projektů ostatních resortů, které od roku 2007, kdy byly poskytnuty ve výši 26 428 tis. Kč, se do roku 2011 téměř zdvojnásobily na částku 44 162 tis. Kč. Strukturu neinvestičních zdrojů financování instituce nejlépe vystihuje graf č. 6, detailní rozpis struktury finančních zdrojů je uveden v příloze č. 8.

5.4.1.2 Investiční zdroje

Tak jako u neinvestičních zdrojů financování, tak i u investičních (kapitálových) zdrojů je hlavním zdrojem institucionální financování. Investiční dotace jsou přidělovány formou dotace na výzkumné záměry nebo na podporu rozvoje výzkumných

¹¹⁴ Výroční zpráva o činnosti a hospodaření za rok 2007, Biologické centrum AV ČR, v. v. i. Příloha k účetní závěrce [online]. České Budějovice : BC AV ČR, v. v. i., 2008 [cit. 2013-01-26]. Dostupné z WWW: <<http://www.bc.cas.cz/doc/Vyrocni-zprava-BC-2007-priloha-Ucetni-zaverka-Priloha-k-ucetni-zaverce.pdf>>, vlastní zpracování.

¹¹⁵ Výroční zpráva o činnosti a hospodaření za rok 2008, Biologické centrum AV ČR, v. v. i. Příloha k účetní závěrce [online]. České Budějovice : BC AV ČR, v. v. i., 2009 [cit. 2013-01-26]. Dostupné z WWW: <<http://www.bc.cas.cz/doc/Vyrocni-zprava-BC-2008/Vyrocni-zprava-BC-2008-priloha-Ucetni-zaverka-Priloha-k-ucetni-zaverce.pdf>>, vlastní zpracování.

¹¹⁶ Výroční zpráva o činnosti a hospodaření za rok 2009, Biologické centrum AV ČR, v. v. i. Příloha k účetní závěrce [online]. České Budějovice : BC AV ČR, v. v. i., 2010 [cit. 2013-01-26]. Dostupné z WWW: <<http://www.bc.cas.cz/doc/Vyrocni-zprava-BC-2009/Vyrocni-zprava-BC-2009-priloha-3-Priloha-k-ucetni-zaverce-2009.pdf>>, vlastní zpracování.

¹¹⁷ Výroční zpráva o činnosti a hospodaření za rok 2010, Biologické centrum AV ČR, v. v. i. Příloha k účetní závěrce [online]. České Budějovice : BC AV ČR, v. v. i., 2011 [cit. 2013-01-26]. Dostupné z WWW: <<http://www.bc.cas.cz/doc/Vyrocni-zprava-BC-2010/Vyrocni-zprava-BC-2010-priloha-3-Priloha-k-ucetni-zaverce-2010.pdf>>, vlastní zpracování.

¹¹⁸ Výroční zpráva o činnosti a hospodaření za rok 2011, Biologické centrum AV ČR, v. v. i. Příloha k účetní závěrce [online]. České Budějovice : BC AV ČR, v. v. i., 2012 [cit. 2013-01-26]. Dostupné z WWW: <<http://www.bc.cas.cz/doc/Vyrocni-zprava-BC-2011/Vyrocni-zprava-BC-2011-priloha-3-Priloha-k-ucetni-zaverce-2011.pdf>>, vlastní zpracování.

organizací, dále jako dotace na činnost, dotace na stavby, ale i formou konkurzu na přístroje.

Vzhledem k tomu, že jsou určovány na konkrétní akce a činnosti, nelze hodnotit vývoj poskytovaných dotací. Celkové institucionální investiční dotace jsou závislé na přidělu zřizovatele a odvozují se od plánovaných stavebních akcí a hodnoty neodepsaného dlouhodobého majetku každé instituce. Z hodnoty neodepsaného dlouhodobého majetku k 30. září daného roku zřizovatel určuje výši dotace na reprodukci majetku.

V období 2010-2011 od Grantové agentury AV ČR instituce neobdržela investiční dotaci.

Z programu Nanotechnologie pro společnost obdržela instituce investiční dotaci na počátku řešení projektu, projekt byl v roce 2011 ukončen.

Z mimorozpočtových investičních zdrojů lze hradit náklady pouze na investice plánované a schválené v daných programech a projektech.

Instituce se snaží získat investiční prostředky na pořízení vědeckých přístrojů ze zahraničních zdrojů. V roce 2012 instituce zahájila řešení projektu 7. RP MODBIOLIN (Modelové organismy v biologickém výzkumu pro inovace), který umožní rozvinout infrastrukturu pořízením moderních přístrojů. V projektu získá instituce téměř 3 miliony eur na tři roky.

Autorka se domnívá, že pokud budou mít investiční institucionální dotace klesající tendenci, může být ohrožena infrastruktura instituce. Jak již bylo uvedeno, v roce 2013 nebudou poskytovány dotace formou konkurzu na přístroje a snižují se dotace na reprodukci majetku, to vše může mít negativní vliv na činnost jednotlivých pracovišť instituce.

Nelze opomenout klesající tendenci institucionální neinvestiční dotace. Instituci se daří získávat prostředky ze zahraničních zdrojů, především ze 7. RP a dalších fondů EU. K tomu potřebuje finanční krytí na financování nepřímých a neuznatelných nákladů vzniklých s řešením daných projektů, další projekty vyžadují spoluúčast nebo předfinancování projektů. V případě, že institucionální podpora bude neustále klesat, i přes úspěchy v projektech tzv. účelového financování, se instituce může dostat do finančních problémů.

V tabulce č. 9 autorka uvádí základní třídění zdrojů financování instituce.

Tabulka 9: Příspěvky a dotace na provoz BC AV ČR, v. v. i. ^{119,120,121,122,123}

	2007	2008	2009	2010	2011
	(v tis. Kč)				
neinvestiční dotace	248264	266691	289324	291571	297160
institucionální	163391	168041	173788	157083	155721
účelové	24594	24527	26058	16351	10822
mimorozpočtové	60279	74123	89478	118137	130617
Investiční (kapitálové) dotace	34976	54641	54240	35009	59848
institucionální	26600	51579	46652	32474	58178
účelové	3740	302	324	0	0
mimorozpočtové	4636	2760	7264	2535	1670

5.4.2 Hospodaření Biologického centra AV ČR, v. v. i.

Veřejná výzkumná instituce je povinna využívat majetek k realizaci hlavní činnosti. Další nebo jinou činnost může veřejná výzkumná instituce provádět pouze za podmínky, že navazuje na hlavní činnost veřejné výzkumné instituce, je prováděna za účelem účinnějšího využití majetku a lidských zdrojů veřejné výzkumné instituce a není ohrožena hlavní činnost veřejné výzkumné instituce. Náklady a výnosy každé z činností jsou v účetnictví vedeny odděleně, jejich předmět a podmínky jejich provádění jsou stanoveny ve zřizovací listině veřejné výzkumné instituce. Pokud je na konci účetního období výsledkem hospodaření v další nebo jiné činnosti ztráta, veřejná výzkumná instituce neprodleně takovou činnost ukončí. Biologické centrum AV ČR, v. v. i. neprovádí další a jinou činnost.

¹¹⁹ Výroční zpráva o činnosti a hospodaření za rok 2007, Biologické centrum AV ČR, v. v. i. Příloha k účetní závěrce [online]. České Budějovice : BC AV ČR, v. v. i., 2008 [cit. 2013-01-26]. Dostupné z WWW: <<http://www.bc.cas.cz/doc/Vyrocní-zprava-BC-2007-priloha-Ucetni-zaverka-Priloha-k-ucetni-zaverce.pdf>>, vlastní zpracování.

¹²⁰ Výroční zpráva o činnosti a hospodaření za rok 2008, Biologické centrum AV ČR, v. v. i. Příloha k účetní závěrce [online]. České Budějovice : BC AV ČR, v. v. i., 2009 [cit. 2013-01-26]. Dostupné z WWW: <<http://www.bc.cas.cz/doc/Vyrocní-zprava-BC-2008/Vyrocní-zprava-BC-2008-priloha-Ucetni-zaverka-Priloha-k-ucetni-zaverce.pdf>>, vlastní zpracování.

¹²¹ Výroční zpráva o činnosti a hospodaření za rok 2009, Biologické centrum AV ČR, v. v. i. Příloha k účetní závěrce [online]. České Budějovice : BC AV ČR, v. v. i., 2010 [cit. 2013-01-26]. Dostupné z WWW: <<http://www.bc.cas.cz/doc/Vyrocní-zprava-BC-2009/Vyrocní-zprava-BC-2009-priloha-3-Priloha-k-ucetni-zaverce-2009.pdf>>, vlastní zpracování.

¹²² Výroční zpráva o činnosti a hospodaření za rok 2010, Biologické centrum AV ČR, v. v. i. Příloha k účetní závěrce [online]. České Budějovice : BC AV ČR, v. v. i., 2011 [cit. 2013-01-26]. Dostupné z WWW: <<http://www.bc.cas.cz/doc/Vyrocní-zprava-BC-2010/Vyrocní-zprava-BC-2010-priloha-3-Priloha-k-ucetni-zaverce-2010.pdf>>, vlastní zpracování.

¹²³ Výroční zpráva o činnosti a hospodaření za rok 2011, Biologické centrum AV ČR, v. v. i. Příloha k účetní závěrce [online]. České Budějovice : BC AV ČR, v. v. i., 2012 [cit. 2013-01-26]. Dostupné z WWW: <<http://www.bc.cas.cz/doc/Vyrocní-zprava-BC-2011/Vyrocní-zprava-BC-2011-priloha-3-Priloha-k-ucetni-zaverce-2011.pdf>>, vlastní zpracování.

Prostředky podpory výzkumu, vývoje a inovací z veřejných prostředků může veřejná výzkumná instituce použít pouze k účelu, ke kterému jí byly poskytovatelem poskytnuty, a to i po jejich převodu do fondu účelově určených prostředků. Veřejná výzkumná instituce sestavuje vyrovnaný rozpočet na kalendářní rok.

Výnosy veřejné výzkumné instituce tvoří zejména finanční prostředky z podpory výzkumné instituce na základě jí dosažených výsledků nebo projektů výzkumu, vývoje a inovací z veřejných prostředků, podpory hlavní nebo další činnosti z jiných než veřejných prostředků, majetku, přijatých darů a dědictví, dotací na další činnost z veřejných prostředků a prostředků z jiné činnosti.

Náklady veřejné výzkumné instituce jsou zejména náklady na hlavní činnost, náklady na další činnost a náklady na jinou činnost.¹²⁴

5.4.3 Fondy Biologického centra AV ČR, v. v. i.

Veřejná výzkumná instituce tvoří rezervní fond, fond reprodukce majetku, fond účelově určených prostředků a fond sociální. Zůstatky fondů k 31. prosinci běžného roku se převádějí do následujícího rozpočtového roku.

5.4.3.1 Rezervní fond

Zdrojem rezervního fondu je přiděl finančních prostředků nejméně ve výši 5 % ze zisku běžného účetního období po zdanění, dále peněžní dary, s výjimkou peněžních darů účelově určených. Veřejná výzkumná instituce může použít prostředků rezervního fondu k úhradě ztráty, k úhradě sankcí, ke krytí dočasného nedostatku finančních prostředků, k úhradě nákladů hlavní činnosti nezajištěných výnosy, k doplnění fondu reprodukce majetku po schválení Radou instituce, nebo k jiným výdajům, které v mimořádných případech schválí zřizovatel a dozorčí rada.

5.4.3.2 Fond reprodukce majetku

Zdrojem fondu reprodukce majetku jsou především přiděl ze zisku, peněžní dary určené na pořízení a zhodnocení dlouhodobého majetku a výnosy z prodeje dlouhodobého majetku. Veřejná výzkumná instituce může prostředky fondu reprodukce majetku použít zejména na pořízení dlouhodobého i krátkodobého majetku, k financování oprav a udržování dlouhodobého i krátkodobého majetku.

¹²⁴ ČESKO. Zákon č. 341 ze dne 28. července 2005 (účinnost 13. září 2005) o veřejných výzkumných institucích. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2005, částka 122, s. 5998-6017. Dostupné také z WWW: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/searchResult.aspx?q=341/2005&typeLaw=zakon&what=Cislo-zakona_smlouvy>. ISSN 1211-1244.

5.4.3.3 Fond účelově určených prostředků

Zdrojem fondu účelově určených prostředků jsou účelově určené peněžní dary s výjimkou darů určených na pořízení a technické zhodnocení dlouhodobého majetku, účelově určené peněžní prostředky ze zahraničí, účelově určené veřejné prostředky včetně prostředků účelové a institucionální podpory výzkumu, vývoje a inovací z veřejných prostředků, které nemohly být veřejnou výzkumnou institucí efektivně použity v rozpočtovém roce, ve kterém jí byly poskytnuty. Účelově určené prostředky může veřejná výzkumná instituce převést do fondu účelově určených prostředků do výše 5 % objemu účelově určených veřejných prostředků poskytnutých veřejné výzkumné instituci na jednotlivé projekty výzkumu, vývoje a inovací v daném kalendářním roce. Převod účelově určených prostředků veřejná výzkumná instituce písemně oznámí jejich poskytovateli. Prostředky fondu účelově určených prostředků může veřejná výzkumná instituce použít pouze k účelu, ke kterému jí byly poskytnuty.

5.4.3.4 Sociální fond

Zdrojem sociálního fondu je základní příděl na vrub nákladů veřejné výzkumné instituce ve výši 2 % z ročního objemu nákladů veřejné výzkumné instituce zúčtovaných na mzdy, náhrady mzdy a odměny za pracovní pohotovost a příděl ze zisku. Jeho užití se řídí pravidly pro hospodaření s fondy veřejné výzkumné instituce.¹²⁵ Podle zákona o daních z příjmů je daňově uznatelným nákladem jen 1 % tvorby Sociálního fondu.

5.4.4 Výnosy Biologického centra AV ČR, v. v. i.

Jak již bylo výše uvedeno, instituce sestavuje na daný kalendářní rok vyrovnaný neinvestiční rozpočet, přičemž do výnosů zahrnuje i prostředky fondů a tržby za vlastní výrobky a služby.

Vzhledem k tomu, že instituce hospodaří s prostředky od různých poskytovatelů (tuzemských i zahraničních), je povinna tyto dotace vést odděleně na samostatných úkolech a člancích. Zřizovatel stanovuje všem veřejným institucím povinnou evidenci článků podle poskytovatelů.

Zahraniční výnosy (projekty 7. RP, projekty OP VK a další zahraniční granty) se evidují na článku 0.

¹²⁵ ČESKO. Zákon č. 341 ze dne 28. července 2005 (účinnost 13. září 2005) o veřejných výzkumných institucích. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2005, částka 122, s. 5998-6017. Dostupné také z WWW: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/searchResult.aspx?q=341/2005&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy>. ISSN 1211-1244.

Účelové prostředky Grantové agentury Akademie věd ČR a Nanotechnologie pro společnost jsou uváděny pod články 1 a 2.

Projekty Grantové agentury ČR jsou vedeny na článku 3 a projekty ostatních resortů na článku 4. Projekty Technologické agentury ČR, instituce je poprvé získala v roce 2012, se účtují na článku 10. Instituce tyto prostředky vykazuje v účetnictví jako mimorozpočtové prostředky.

Zakázky hlavní činnosti se evidují pod článkem 7 (výnosy z vlastní činnosti). Další účelové prostředky, které institucím přiděluje zřizovatel jako dotace na činnost a cílené projekty jsou evidovány pod články 5 a 6.

Institucionální dotace přiděleny formou výzkumného záměru nebo podpory na rozvoj a příspěvky na zajištění činnosti jsou účtovány na článcích 8 a 9 (institucionální výnosy). Autorka uvádí detailní rozdělení výnosů podle článků v příloze číslo 9.

Instituci byly v roce 2007 poskytnuty provozní dotace ve výši 248 265 tis. Kč. Celkové výnosy v daném roce dosáhly 332 169 tis. Kč, z toho odpisy tvořily 69 531 tis. Kč. Rozdíl tvořily tržby za vlastní výrobky a služby (8 817 tis. Kč), dále ostatní příjmy (2 917 tis. Kč) a prostředky fondů (2 639 tis. Kč).

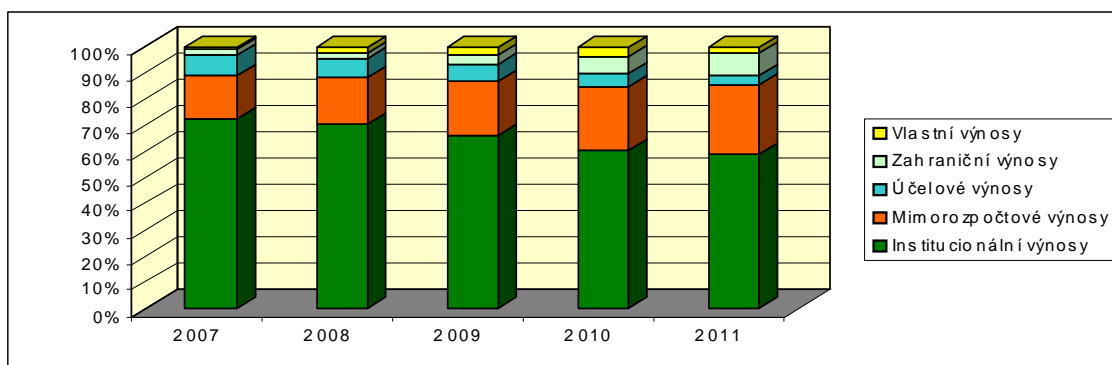
V roce 2011 výnosy instituce byly vykázaný ve výši 373 821 tis. Kč (bez vnitropodnikových výnosů ve výši 17 865 tis. Kč), když provozní dotace tvořily 297 160 tis. Kč, odpisy 52 666 tis. Kč, tržby za vlastní výrobky a služby 12 884 tis. Kč, prostředky fondů 6 710 tis. Kč a ostatní příjmy 4 400 tis. Kč. Z položky zúčtování odpisů lze pozorovat snižování hodnoty dlouhodobého majetku instituce. Další zajímavostí je, že instituce odpisy vykazuje pouze účetně, odpisy nejsou zdrojem fondu reprodukce majetku.

Nejvyšší nárůst výnosů za sledované období se projevil na článku 0 - zahraniční granty, dary a rezervy ze 7 437 tis. Kč v roce 2007 se zvýšily na 30 465 tis. Kč v roce 2011, což představuje 4,1 násobek.

K dalšímu výraznému zvýšení u výnosů došlo v zakázkách hlavní činnosti, z 3 176 tis. Kč v roce 2007 na 10 014 tis. Kč v roce 2011, v roce 2010 tvořily výnosy ze zakázek hlavní činnosti dokonce 16 091 tis. Kč.

Vývoj skladby výnosů za pětileté období od vzniku veřejné výzkumné instituce nejlépe vystihuje graf č. 7, na kterém je zobrazeno výrazné snižování institucionálních výnosů proti celkovým výnosům. V roce 2007 tvořily institucionální výnosy 73 % celkových výnosů, v roce 2011 jen 58 % celkových výnosů.

Graf 7: Výnosy instituce - neinvestiční prostředky podle zdrojů financování¹²⁶

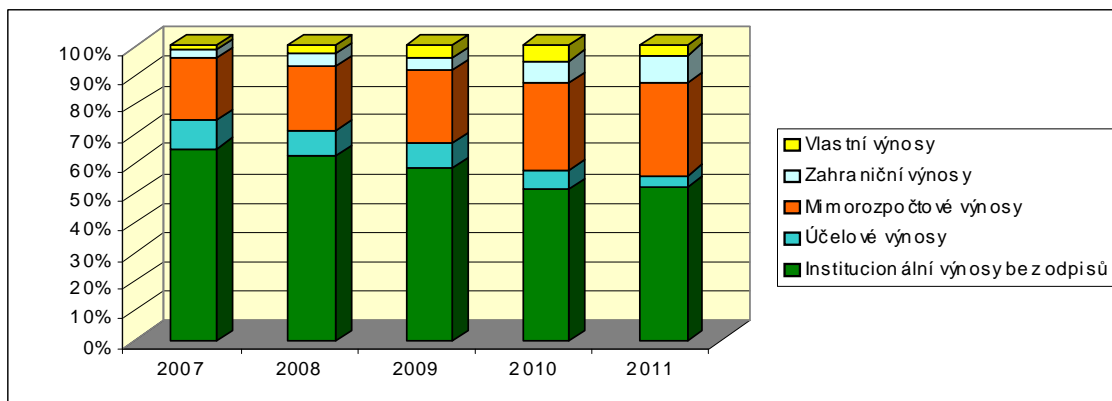
U účelových výnosů dochází k poklesu vzhledem k ukončování činnosti Grantové agentury AV ČR.

Mimorozpočtové výnosy se naopak zvyšují, pokud v roce 2007 tvořily 17 % celkových výnosů, v roce 2011 již tvořily 27 % celkových výnosů.

Vzhledem k tomu, že odpisy se na straně výnosů účtují ve stejné výši jako náklady, autorka tuto skutečnost zohledňuje v níže uvedeném grafu.

Skladba výnosů se výrazně mění. Poměr institucionálních výnosů k celkovým výnosům klesá z 65 % v roce 2007 na 52 % v roce 2011.

Graf 8: Výnosy instituce bez odpisů¹²⁷

¹²⁶ Výnosy Biologického centra AV ČR, v. v. i. Interní databáze, vlastní zpracování.

¹²⁷ Výnosy Biologického centra AV ČR, v. v. i. Interní databáze, vlastní zpracování.

6 ANALÝZA HOSPODAŘENÍ BC AV ČR, V. V. I.

V rámci České republiky v roce 2011 byla instituce zařazena mezi dvacet nejlepších výzkumných pracovišť včetně univerzitních. V mezinárodním hodnocení pracovišť Akademie věd České republiky byla instituce hodnocena známkou 1,8, což jí zařadilo do druhé nejlepší skupiny pracovišť AV ČR.

6.1 Rozpočet instituce v roce 2011

Instituce je ze zákona, jak již bylo uvedeno, povinna sestavovat vyrovnaný rozpočet. Institucionální dotaci, poskytnutou zřizovatelem, instituce rozděluje na jednotlivé ústavy podle hodnocení vědecké činnosti ústavů a dalších kritérií. U institucionální dotace se využívá metoda přírůstkového rozpočtování nabídkového přístupu ke tvorbě rozpočtu, když základem pro tvorbu rozpočtu je předchozí historická báze.

Účelová dotace je přímo přidělována ústavu, jehož řešitel uspěl v soutěži. U dotací z prostředků Evropské unie se rozhoduje o tom, jestli dotací získal přímo řešitel (dotace je připsána do rozpočtu daného ústavu), nebo v soutěži uspěla instituce. U těchto dotací je použito výkonové rozpočtování spojené s programovým rozpočtováním.

Instituce sestavuje rozpočet za celou instituci, 7 ústavních rozpočtů (ústavy, THS a sekretariát ředitele), jejichž součástí jsou rozpočty jednotlivých grantů tuzemských poskytovatelů a rozpočty projektů EU (u těchto projektů sehrávají důležitou roli různé typy financování projektů a především odlišné časové úseky pro vykazování čerpání finančních prostředků – tzv. monitorovací zprávy). Instituce každoročně eviduje kolem 200 řešených projektů a grantů a spolu s institucionálními prostředky se počet účetně evidovaných úkolů pohybuje přes 350.

6.1.1 Příprava, tvorba a schvalovací proces rozpočtu

Příprava rozpočtu institucionální podpory v instituci na další rok začíná již v květnu daného roku. Instituce připravuje plány na investiční akce a tzv. neinvestiční nákladnou údržbu na nadcházející rok, přičemž vychází ze střednědobých plánů. Žádosti o dotaci na investiční akce a neinvestiční nákladnou údržbu odesílá instituce zřizovateli nejpozději do 31. května daného roku. Již k poslednímu září je instituce povinna předkládat stav dlouhodobého (investičního) majetku. O výši přidělené institucionální podpory rozhodují i další podklady, které zřizovatel požaduje. Jsou to

například přehledy celkových ročních úhrad nájemného z pronajatých ploch a plánované ještě neuskutečněné nákupy dlouhodobého majetku.

Neinvestiční dotace na podporu činnosti, podporu výzkumných organizací je instituci měsíčně přidělována 1/12 z celkové výše institucionální podpory. Finanční prostředky na neinvestiční nákladnou údržbu, investiční konkurzní přístroje a stavební investice jsou přidělovány postupně na základě předložené dokumentace (podklady o výběru dodavatele podle zákona o veřejných zakázkách, kupní smlouvy nebo smlouvy o dílo).

Při plánování rozpočtu je důležité zohledňovat rozpočty minulých období, náklady a výnosy časového rozlišení. Na příjmové (výnosové) stránce rozpočtu je nutné zohledňovat i jiné zdroje financování, zejména účelové financování Grantové agentury České republiky, Technologické agentury České republiky, ostatních resortů a zejména prostředků EU a prostředků z mezinárodní spolupráce. Poskytovatelé účelových dotací stanovují rozdílné podmínky pro poskytování finanční podpory. Někteří z nich umožňují převod procentuální části dotace do režie instituce, tzv. overhead, na základě vypracovaného „full costu“ (vyčíslená procentuální částka nepřímých režijních nákladů na daný projekt), nebo poskytovatel určí procentuální částku, kterou lze převést přímo do režie instituce. Tyto prostředky tvoří nemalý zdroj financování režijních nákladů instituce. V rozpočtu musí instituce kalkulovat i s neuznatelnými náklady z projektů a plánovat rezervu.

Investiční rozpočet je sestavován stejným způsobem jako neinvestiční, se zřetelem na výdaje (náklady), které jsou předem dány (naplánované stavební práce, rozestavěné stavby, přístroje z konkurzních soutěží, nákladná údržba, atd.).

Tvůrce rozpočtu nikdy nezačíná s čistým stolem, jen prodlužuje rozhodnutí a závazky, které se týkají zdrojů z předchozích období. Tento stav je pojmenován názvem inkrementalismus.¹²⁸ Rozpočtář tedy sestavuje rozpočet s tím, že má předem dány výdaje (náklady), které do rozpočtu musí zahrnout. Jsou to především náklady na mzdy zaměstnanců včetně povinných odvodů, náklady na energie, náklady na odvody daní a náklady na již započaté akce.

I u příjmové části rozpočtu (výnosů) jsou předem dány některé položky rozpočtu. Jsou to zejména tržby z prodeje vlastních časopisů, tržby z pronájmu nebytových prostor, tržby z patentů a vynálezů a výnosy příštích období (dotace ze zahraničí na řešení projektů).

¹²⁸ DUŠEK, J., PROTIVA, V. *Veřejná ekonomie*. České Budějovice, 2007, s. 149-152.

Tvůrce rozpočtu veřejné výzkumné instituce při tvorbě rozpočtu nemusí zohledňovat náklady na odpisy majetku. Instituce dlouhodobý majetek odepisuje, přesto netvoří Fond reprodukce majetku a v daném roce odpisy účtuje i na výnosových účtech. Za předpokladu, že nedojde k nepředvídaným okolnostem a uvnitř instituce probíhá dobrá komunikace, lze na daný rok sestavit co nejpřesnější vyrovnaný rozpočet.

Návrh rozpočtu za celou instituci se předkládá ke schválení Radě ředitelů, poté jeho návrh schvaluje Rada instituce a následně se k danému návrhu rozpočtu vyjadřuje i Dozorčí Rada. Vzhledem k tomu, že ve veřejném sektoru nepůsobí zákonitosti trhu, mají nástroje řízení mimořádný význam.¹²⁹

V průběhu roku se rozpočet upravuje podle aktuálních potřeb a nepředvídatelných situací. Sleduje se jeho průběžné čerpání a z vytvořených rezerv se uvolňují finanční prostředky na neplánované výdaje. Nejen pro veřejný rozpočet jako plánovanou bilanci, ale i pro instituce je důležité členění veřejných výdajů na plánované a neplánované.

6.1.2 Neinvestiční výnosy v roce 2011

V roce 2011 byly neinvestiční výnosy instituce ve výši 373 821 tis. Kč. Biologické centrum AV ČR vytvořilo v roce 2011 zisk 318 tis. Kč. Výsledek hospodaření (zisk, hodnota nula, ztráta) tvoří rozdíl mezi výnosy a náklady.¹³⁰

Provozní dotace v celkové výši 297 160 tis. Kč se skládala z institucionální dotace přidělené rozhodnutím (tj. rozpočtovým opatřením) zřizovatele a činila 155 721 tis. Kč (tj. 41,66 % výnosů).

Účelové prostředky přidělené rozhodnutím zřizovatele (projekty Grantové agentury AV ČR, program Nanotechnologie) dosáhly 10 822 tis. Kč (tj. 2,89 % výnosů). Přímo na účet byly zaslány prostředky na výzkum a vývoj ve výši 130 617 tis. Kč, z toho 107 797 tis. Kč (tj. 28,84 % celkových výnosů) od domácích poskytovatelů účelové podpory a jejích spolupříjemců (granty Grantové agentury ČR a ostatních resortů) a 22 820 tis. Kč (tj. 6,1 % celkových výnosů) od ostatních poskytovatelů. V roce 2011 získala instituce neinvestiční účelové dotace ve výši 141 439 tis. Kč.

U instituce se postupně mění institucionální systém financování na účelové financování. V roce 2011 byla instituce financována téměř z 38 % neinvestičními

¹²⁹ STRECKOVÁ, Y. *Teorie veřejného sektoru*. Brno, 1998, s. 155-157.

¹³⁰ MAREK, P., et al. *Studijní průvodce financemi podniku*. Praha, 2009, s. 108-114.

účelovými prostředky. V roce 2012 nárůst účelového financování pokračoval, především ze zahraničních zdrojů.

Tržby za vlastní výkony a zboží dosáhly v roce 2011 výše 12 884 tis. Kč (tj. 3,45 % celkových výnosů), z toho příjmy z prodeje periodických publikací (Folia Parasitologica, European Journal of Entomology) činily 733 tis. Kč, inkaso konferenčních poplatků 757 tis. Kč, tržby ze zakázek hlavní činnosti 8 657 tis. Kč a ostatní tržby (prodej jídel, tržby z ubytování, apod.) 2 606 tis. Kč.

Jiné ostatní výnosy činily v roce 2011 celkem 55 991 tis. Kč a tvořily 14,6 % celkových výnosů, z toho zúčtování poměrné části odpisů majetku pořízeného z dotace tvořilo 52 666 tis. Kč.

Ostatní vlastní výnosy včetně zúčtování fondů tvořily 7 785 tis. Kč, tj. 2 % celkových výnosů. Podrobný rozpis nákladů a výnosů uvádí autorka v příloze č. 10.

Odlíšná situace je u investičního financování. Z účelových zdrojů je instituce financována pouhými 0,3 %.

6.1.3 Investiční výnosy v roce 2011

Rozpočtovým opatřením zřizovatele (tj. jako institucionální dotaci na investice) získalo BC AV ČR celkem 58 178 tis. Kč. Institucionální investiční zdroje zahrnovaly dotaci na reprodukci majetku (DRM) ve výši 14 195 tis. Kč, konkurzní a další prostředky na nákladná vědecká zařízení v celkové výši 19 423 tis. Kč, část dotace na dostavbu areálu BC AV ČR Na Sádkách (3 etapy – sklady, laboratorní vestavba, výtah a komunikace) ve výši 24 460 tis. Kč, akademickou prémie Praemium Academiae ve výši 100 tis. Kč. Přímě na účet BC bylo zasláno 1 670 tis. Kč, z toho 1 216 tis. Kč od Grantové agentury ČR a 454 tis. Kč od resortních poskytovatelů účelové podpory.

6.2 Hospodaření instituce v roce 2011

6.2.1 Neinvestiční náklady instituce v roce 2011

Neinvestiční náklady BC AV ČR v roce 2011 činily 373 503 tis. Kč, přičemž 52 666 tis. Kč z těchto nákladů tvořily odpisy dlouhodobého majetku.

Průměrný přepočtený počet zaměstnanců v roce 2011 byl 404,77. Největším výdajem instituce byly osobní náklady ve výši 204 275 tis. Kč (54,69 % celkových nákladů), z toho mzdové náklady zaměstnanců 150 911 tis. Kč, odměny statutárních orgánů za funkci v Radě v.v.i. tvořily 197 tis. Kč, náklady na sociální a zdravotní zabezpečení 49 933 tis. Kč, náhrady při nemoci 320 tis. Kč, příděl do sociálního fondu 2 914 tis. Kč.

Věcné náklady ve sledovaném období činily 169 228 tis. Kč (45,31 % celkových nákladů). Z toho náklady na energie (elektřina, vodné a stočné, teplo, plyn) dosáhly 12 722 tis. Kč (3,41 % celkových nákladů) a na opravy a udržování movitého a nemovitého majetku bylo vynaloženo 8 491 tis. Kč (tj. 2,27 % celkových nákladů). Náklady na spotřebovaný materiál dosáhly 52 404 tis. Kč (tj. 14,03 % celkových nákladů). V této položce jsou zahrnuty především náklady na nákup chemikálií a dalšího laboratorního materiálu. Autorka uvádí detailní rozpis nákladů a výnosů instituce za rok 2011 v příloze číslo 10.

V tabulce č. 25 jsou uvedeny náklady instituce na jednoho zaměstnance. V roce 2011 byly průměrné neinvestiční náklady na 1 zaměstnance instituce (autorka vychází z přepočtených osob na plný úvazek) ve výši 922 tis. Kč, z toho osobní náklady 504 tis. Kč (54,69 %) a věcné náklady 418 tis. Kč (45,31 %). Nejvyšší položku tvořily mzdy, a to ve výši 373 tis. Kč, druhé v pořadí odpisy ve výši 130 tis. Kč. Jen o 1 tis. Kč nižší byly materiálové náklady (129 tis. Kč). Na zákonné zdravotní a sociální pojištění bylo v průměru na 1 zaměstnance odvedeno 123 tis. Kč. Nelze opomenout ani náklady na služby, které byly v průměrné výši 60 tis. Kč, náklady na energie za zaměstnance ve výši 31 tis. Kč a cestovné 28 tis. Kč. Náklady na opravy a udržování majetku (nemovitý a movitý majetek) jsou vzhledem k hodnotě majetku velmi nízké, přičemž na opravy na 1 zaměstnance bylo v roce 2011 průměrně vynaloženo jen 21 tis. Kč. Celkové průměrné náklady na 1 zaměstnance včetně investičních nákladů se v roce 2011 zvyšují na částku 1 070 tis. Kč. Průměrné náklady instituce na 1 zaměstnance ve srovnání s průměrnými náklady na 1 zaměstnance vládního sektoru (1 114 tis. Kč) jsou nižší. Autorka si uvědomuje, že instituce ve výzkumu a vývoji se specifickým zaměřením a rozdílnými nároky na provoz a vybavení nelze srovnávat, přesto se domnívá, že BC AV ČR, v. v. i. nakládá s veřejnými prostředky účelně, efektivně a hospodárně.

6.2.2 Investiční náklady instituce v roce 2011

Dotační investiční prostředky byly použity na pořízení celé řady vědeckých zařízení (například mikroskopů, kryostatu, počítačového klastru, ochranných boxů, analyzátorů a dvou terénních automobilů pro vědecké ústavy).

Pokud jde o stavební práce, pak v roce 2011 byla dokončena první a druhá etapa dostavby areálu Na Sádkách 7. Nová skladová budova byla zkolaudována v červnu 2011 a laboratorní vestavba včetně neutralizační jímky získala kolaudační rozhodnutí v listopadu 2011. Celkové investiční náklady na stavební práce v roce 2011 činily 28 993 tis. Kč.

Účelové investiční dotace byly přímo použity na pořízení vědeckých přístrojů.

Hodnota dlouhodobého majetku vykazovaná v rozvaze instituce se v průběhu roku 2011 zvýšila ze 425 363 tis. Kč na 433 112 tis. Kč.

Ve fondu účelově určených prostředků byly k 1. lednu 2011 prostředky ve výši 8 191 tis. Kč. Do roku 2012 byly ponechány nespotřebované prostředky roku 2011 v celkové výši 4 944 tis. Kč, z toho 4 340 tis. Kč institucionálních.

Sociální fond byl na počátku roku ve výši 3 550 tis. Kč a do konce roku 2011 se zvýšil na 3 947 tis. Kč.

Stav rezervního fondu od počátku roku 2011, kdy byl ve výši 1 581 tis. Kč, se do konce roku nezměnil.

K patrnému navýšení došlo v průběhu roku 2011 u Fondu reprodukce majetku, a to z částky 21 357 tis. Kč na částku 21 546 tis. Kč.

6.3 Vnitřní kontrolní systém a audit instituce

6.3.1 Vnitřní kontrolní systém

Veřejné finanční prostředky jsou omezené, proto je důležité je využívat hospodárně a účelně. Zatímco hospodárnost (minimalizace nákladů na zdroje) lze dosáhnout snadněji, a to i s pomocí účetnictví, finančních kontrol a auditu, problémem je účelnost a účinnost a její měření a hodnocení ve vztahu k vydaným zdrojům a samozřejmě následný užitek. Ne vždy platí, co je hospodárné, je vždy užitečné.¹³¹

Oblast finanční kontroly ve veřejné správě je řešena zákonem č. 320/2001 Sb.¹³², o finanční kontrole ve veřejné správě. Kontrola, která je vykonávána podle tohoto zákona, je součástí systému finančního řízení zabezpečujícího hospodaření s veřejnými prostředky a tvoří jí systém finanční kontroly vykonávané kontrolními orgány.

Dále je to systém finanční kontroly vykonávané podle mezinárodních smluv, který zahrnuje kontrolu zahraničních prostředků vykonávanou mezinárodními organizacemi podle vyhlášených mezinárodních smluv, kterými je Česká republika vázána.

Vnitřní kontrolní systém v orgánech veřejné správy zahrnuje kontrolu zajišťovanou odpovědnými vedoucími zaměstnanci (řídící kontrola) a organizačně

¹³¹ PEKOVÁ, J., PILNÝ, J., JETMAR, M. *Veřejný sektor - řízení a financování*. Praha, 2012, s. 173.

¹³² ČESKO. Zákon č. 320 ze dne 9. srpna 2001 o finanční kontrole a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole). In *Sbírka zákonů České republiky*. 2001, částka 122, s. 7264-7276. Dostupné také z WWW: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=320/2001&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy>.

oddělené a funkčně nezávislé přezkoumávání a vyhodnocování přiměřenosti a účinnosti řídicí kontroly samostatným útvarům (interní audit).¹³³

V zákoně o finanční kontrole je použito vymezení 3E (efektivnost, hospodárnost a účelnost), problémem je nedostatečné vymezení 3E v dalších relevantních zákonech, např. v zákoně o veřejných zakázkách a s praktickým uplatňováním 3E při alokaci a kontrole veřejných výdajů. Zákon o veřejných zakázkách stanovuje nutnost zásady transparentnosti, rovného zacházení a zákazu diskriminace. Ve skutečnosti tak zadavatel nevědomky opomíjí principy 3E.¹³⁴

Instituce má od svého vzniku vypracovaný vnitřní kontrolní systém a řídí se vnitřní směrnice ze dne 5. 1. 2007, o vnitřním kontrolním systému. Ve směrnici je k zajištění vnitřního kontrolního systému a provádění předběžné, průběžné a následné kontroly vymezen rozsah odpovědnosti a pravomoci jednotlivých zaměstnanců.

Předběžnou kontrolu zajišťuje příkazce operace, správce rozpočtu a hlavní účetní. Průběžnou a následnou kontrolu provádějí ředitelé organizačních součástí, vedoucí THS a jimi pověřeni zaměstnanci, zpravidla vedoucí nižších organizačních jednotek.

Příkazcem operace je každý zaměstnanec instituce, kterého do této funkce jmenoval ředitel BC nebo v rozsahu delegovaných pravomocí ředitel organizační součásti a vedoucí THS, a který podepsal prohlášení o seznámení s pravomocí a odpovědností vyplývající z funkce příkazce operace ve smyslu Zákona.

Příkazci operace jsou ředitel BC, ředitelé organizačních součástí, vedoucí THS, vedoucí oddělení a nižších organizačních jednotek a řešitelé grantových projektů. Je kladen důraz, aby veřejné finance byly vynaloženy efektivně, způsobem, který zajistí hospodárné a současně etické uspokojování potřeb, které společnost přenechala veřejnému sektoru.¹³⁵ V instituci má každá organizační součást (ústavy a THS) jmenovaného správce rozpočtu a zástupce, kteří jsou ze své funkce odpovědni za alokaci zdrojů na jednotlivé jimi schválené finanční operace.

Další povinnosti příkazců operace, správců rozpočtu a hlavního účetního upravuje interní směrnice BC pro oběh účetních dokladů.

¹³³ IŠTVÁNFYOVÁ, J. *Možnosti a meze účetnictví veřejného a neziskového sektoru*. Praha, 2009, s. 158-163.

¹³⁴ OCHRANA, F. *Veřejné výdajové programy, veřejné projekty a zakázky (jejich tvorba, hodnocení a kontrola)*. Praha, 2011, s. 68-71.

¹³⁵ STRECKOVÁ, Y. *Teorie veřejného sektoru*. Brno, 1998, s. 155-157.

6.3.2 Kontrola hospodaření a audit

Kontrola veřejných výdajů je obecným pojmem, zahrnuje různé druhy kontroly, jako např. kontrolu účetní, finanční, výkonnostní a právní. Výkonnostní audit je prověření (kontrola) a monitorování sledovaných ukazatelů z pohledu výkonu a výsledků a komparace s cílovými stavy. Z klasifikačního hlediska rozlišujeme tyto druhy auditu: časový (ex ante a ex post), účetní (finanční audit), právní (dokumentačně právní audit), organizační (vnitřní audit a vnější audit) a výkonový (výkonnostní audit). Audit ex ante je kontrolou a priori, která je součástí vnitřního řízení, tento audit je využíván pro výběr vhodné alokační varianty a jako korekční nástroj. Audit ex post je realizován v rámci vnitřního i vnějšího auditu. Vnitřní audit je prováděn v rámci instituce z hlediska finančního a výkonnostního auditu. Vnější audit provádí nezávislá kontrolní instituce, je zaměřen na sledování účetně právního a výkonnostního hlediska. Z účetního hlediska hovoříme o finančním auditu, kdy je provedena kontrola přesnosti údajů obsažených ve finančních zprávách a výkazech. Tento audit je zaměřen pouze na formální stránku alokačních procesů, nemonitoruje ekonomické hledisko racionálního užití zdrojů. Dokumentačně právní audit představuje kontrolu dokumentace z hlediska souladu s právním řádem. Výkonnostní audit je auditem, který sleduje nejen schopnost jednotky vyprodukovat požadovaný výstup v dané kvalitě, kvantitě a čase, ale i jak účelně byly vynaloženy zdroje.¹³⁶

Uvnitř orgánu veřejné správy zajišťuje interní audit funkčně nezávislý útvar, případně k tomu zvlášť pověřený zaměstnanec, organizačně oddělený od řídicích výkonných struktur. Interní audit zahrnuje zejména finanční audity, audity systému a audity výkonu.¹³⁷ Principy, které při své práci využívají interní auditoři na celém světě, jsou obsaženy ve standardech pro profesionální praxi interního auditora. Účel, pravomoc odpovědnost jsou oficiálně definovány v souladu se Standardy ve statutu interního auditora a schváleny orgány společnosti.¹³⁸

Instituce, vzhledem k tomu, že zřizovatel (správce kapitoly) je podle zákona povinen vytvořit systém finanční kontroly a má fungující nezávislý kontrolní odbor, nezřídila svůj nezávislý útvar. Biologické centrum AV ČR, v. v. i. podléhá kontrole o hospodaření s veřejnými prostředky nejen kontrolnímu odboru Kanceláře Akademie

¹³⁶ OCHRANA, F. *Veřejná volba a řízení veřejných výdajů*. Praha, 2003, s. 83-88.

¹³⁷ IŠTVÁNFYOVÁ, J. *Možnosti a meze účetnictví veřejného a neziskového sektoru*. Praha, 2009, s. 168-169.

¹³⁸ NAHODIL, F., et al. *Veřejné finance v České republice*. Plzeň, 2009, s. 292-295.

věd České republiky, ale i kontrole ze strany Řídícího orgánu a platební agentury vykonávající veřejnosprávní kontrolu finančních prostředků z rozpočtu Evropské unie.

BC AV ČR, v. v. i. podléhá vnějším kontrolám (audit ex ante, ex post, finanční audit) ze strany poskytovatelů jednotlivých projektů (grantů) a také následným kontrolám příslušného Finančního úřadu.

Instituce je ze zákona povinna mít účetní závěrku ověřenou auditorem, vypracovává a po schválení Radou BC zveřejňuje výroční zprávu, a to nejpozději do šesti měsíců po skončení hodnoceného období. Hodnoceným obdobím instituce je kalendářní rok.

Autorka se domnívá, že BC AV ČR, v. v. i. má dobře vypracovaný kontrolní systém a vzhledem k různorodým zdrojům financování s veřejnými prostředky je veřejná výzkumná instituce kontrolována ze všech stran. Vzhledem ke snižování institucionální podpory se instituce snaží veškeré prostředky vynakládat hospodárně, účelně a efektivně. Nelze ale opominout to, že kontrolní orgány ze strany poskytovatelů prostředků EU se zaměřují především na formální stránku dodržování zákona o veřejných zakázkách, především formální kontrolu zadávací dokumentace, formální kontrolu procesů souvisejících se zadávacím a výběrovým řízením a kontrolu plnění smluv s dodavatelem veřejné zakázky. Ve svých nálezech se opírají o výklad zákona o veřejných zakázkách, přičemž dodržování zásad hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti kontrolním orgánům uniká.

ZÁVĚR

Výzkum, vývoj a inovace jsou realizovány jak v soukromém, tak i ve veřejném sektoru, a to ve vládním, vysokoškolském, podnikatelském a soukromém neziskovém sektoru. V roce 2011 pracovalo v oblasti výzkumu, vývoje a inovací 82 283 fyzických osob, což představuje 16,9 zaměstnanců na 1 000 zaměstnaných v České republice. Výdaje vynaložené na výzkum, vývoj a inovace se od roku 2000, kdy byly ve výši 26 487 mil. Kč, zvýšily na 70 695 mil. Kč v roce 2011. Z veřejných zdrojů bylo v roce 2011 na VaVaI použito 26 179 mil. Kč.

Do vládního sektoru patří zejména veřejné výzkumné instituce, které provádějí VaVaI jako svoji hlavní činnost, a resortní výzkumná pracoviště. V roce 2011 ve VaVaI pracovalo v tomto sektoru 14 335 fyzických osob. Nárůst oproti roku 2001, kdy bylo v tomto sektoru zaměstnáno 13 748 fyzických osob, je ze všech sledovaných sektorů nejnižší. Další zjištěnou skutečností je, že ve vládním sektoru neroste počet výzkumných pracovníků. V roce 2011 byl dokonce o 419 nižší než v roce 2005. Avšak stoupá počet technických a ostatních zaměstnanců. Změna struktury zaměstnanců ve VaVaI je podle autorky ovlivněna zavedením nových moderních přístrojů a zařízení, a také náročnou administrativní zátěží při řešení různých projektů a grantů.

Stát podporuje financování v oblasti VaVaI dvěma základními formami, a to formou institucionálního a účelového financování. Výzkum podporovaný institucionálními prostředky realizují všechny instituce, které se profesionálně zabývají výzkumnou činností, sem řadíme i veřejné výzkumné instituce. V současnosti Akademie věd České republiky rozděluje neinvestiční institucionální finanční prostředky určené na čtyři realizované výzkumné záměry a ostatní veřejné výzkumné instituce dotuje formou podpory na rozvoj výzkumných organizací a podpory výzkumné činnosti. Tyto institucionální neinvestiční prostředky se skládají ze dvou částí, a to ze základu institucionální podpory a z části přidělené na základě výsledků mezinárodního hodnocení. Dotace na reprodukci majetku přiděluje zřizovatel formou institucionální investiční dotace. Do roku 2013 přiděloval zřizovatel i prostředky rozdělené v interních konkurzech na nákup vědeckých přístrojů formou účelové dotace. Stavby jsou financovány podle nejnaléhavějších potřeb a jsou schvalovány Akademickým sněmem. Veřejné výzkumné instituce mohou financovat méně náročné stavby z dotace na reprodukci majetku a z vlastních prostředků pracovišť, například z dosud nevyčerpané dotace na odpisy nemovitého majetku z minulých let.

Základní zdroj financování badatelské činnosti, zejména základního výzkumu, se však výrazně snižuje. V roce 2011 dosahoval rozpočet Akademie věd České republiky výše 4 879,7 mil. Kč, klesl téměř na úroveň roku 2006, a tvořil jen 46 % celkových výdajů. Autorka práce se domnívá, že při dalším snižování institucionální podpory nebude zajištěna efektivita účelového financování a může dojít dokonce k ohrožení existence některých veřejných výzkumných institucí. Podle autorky by měl podíl institucionální podpory (zdrojů rozpočtu kapitoly AV ČR) dosahovat nejméně 50 % celkové podpory.

Stále větší úlohu ve financování výzkumu a vývoje tak sehraává účelové financování. Mezi největší poskytovatele účelového financování VaVaI patří nyní Grantová agentura České republiky, resortní ministerstva (především Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR) a Technologická agentura České republiky. Autorka práce se domnívá, že zrušení Grantové agentury Akademie věd České republiky v roce 2008 bylo účelové a může v příštích letech způsobit značné problémy ve financování institucí zabývajících se základním výzkumem.

Biologické centrum Akademie věd ČR se sídlem v Českých Budějovicích vzniklo 1. 1. 2006 a veřejnou výzkumnou institucí se stalo k 1. 1. 2007. V roce 2011 bylo v instituci zaměstnáno 537 fyzických osob. Hlavním zdrojem financování do roku 2011 byla institucionální dotace poskytovaná formou dotace na výzkumné záměry a od roku 2012 formou podpory na rozvoj výzkumných organizací a podpory výzkumné činnosti. Veřejné výzkumné instituce vedou v účetnictví formou účelové dotace pouze účelové prostředky Grantové agentury Akademie věd České republiky a účelové dotace přidělené zřizovatelem. Prostředky ostatních poskytovatelů vykazují veřejné výzkumné instituce jako mimorozpočtové dotace. V roce 2011 činila institucionální neinvestiční dotace 52 % celkových zdrojů a lze konstatovat, že tato částka je výrazně nižší než v roce 2007, kdy tvořila 65 % celkových zdrojů. Z částky 163 391 tis. Kč v roce 2007 klesla na částku 155 721 tis. Kč v roce 2011. Přesto je Biologické centrum AV ČR poměrně silnou institucí, pevně ukotvenou ve struktuře AV ČR, se silnými vazbami na mezinárodní vědeckou komunitu a stává se vyhledávaným partnerem pro mezinárodní projekty. Důkazem toho je nárůst dotací poskytnutých ze zahraničních zdrojů. Od roku 2007 do roku 2011 se tyto dotace zvýšily více než pětinašobně. V roce 2007 zahraniční dotace činily 4 182 tis. Kč a v roce 2011 již dosáhly výše 22 820 tis. Kč. Nelze také opominout dotace poskytnuté Grantovou agenturou České republiky a ostatními resorty, které se ve sledovaném období téměř zdvojnásobily. Grantová agentura České republiky

v roce 2011 formou grantů přidělila instituci 63 635 tis. Kč. Institucionální neinvestiční dotace v roce 2011 činila jen 41,66 % celkových výnosů, účelové (mimorozpočtové) dotace tvořily téměř 38 % a výnosy za vlastní výkony instituce přesáhly přes 20 %. Tak jako u neinvestičních zdrojů financování, tak i u investičních zdrojů je hlavním zdrojem příspěvek Kanceláře Akademie věd ČR formou institucionálního financování. Vzhledem k tomu, že některé dotace jsou poskytovány účelově na konkrétní akce a činnosti, nelze srovnávat vývoj investičních dotací. Autorka se ale domnívá, že v případě dalšího snižování investičních dotací, především dotací na pořizování přístrojů a technického vybavení, a vzhledem k ukončení interních konkurzů na nákup přístrojů v roce 2013, může dojít k ohrožení kvality vědecké práce.

Biologické centrum AV ČR bylo v roce 2011 zařazeno mezi 20 nejlepších výzkumných pracovišť včetně univerzitních. V mezinárodním hodnocení pracovišť Akademie věd České republiky byla tato instituce hodnocena známkou 1,8. Biologické centrum AV ČR, v. v. i. každoročně eviduje kolem 200 řešených projektů a grantů a spolu s institucionálními prostředky celkově účetně eviduje více než 350 úkolů. Vzhledem k dlouhodobě klesající výši institucionální podpory se autorka domnívá, že Biologické centrum AV ČR se bude muset do budoucna zaměřit nejen na zahraniční zdroje financování, které přinášejí riziko spojené s neuznatelnými náklady projektů a náročnou administrativní zátěží, ale především na spolupráci s podnikatelským sektorem ve formě smluv o spolupráci. Instituce by měla zásadně přehodnotit systém rozdělování institucionální podpory mezi ústavy, které jsou její součástí, a zaměřit se především na zajištění infrastruktury včetně investic do nemovitostí a přístrojů. Autorka se domnívá, že právě tato opatření by mohla vést k finanční stabilitě BC AV ČR, v. v. i. v příštích letech.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Literární zdroje

1. DUŠEK, J., PROTIVA, V. *Veřejná ekonomie*. 1. vydání. České Budějovice : Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2007. 242 s. ISBN 978-80-86708-43-0.
2. HAMERNÍKOVÁ, B. *Financování ve veřejném a neziskovém nestátním sektoru*. Praha : Nakladatelství EUROLEX BOHEMIA, s.r.o., 2000. 214 s. ISBN 80-902752-3-0.
3. HAMERNÍKOVÁ, B., KUBÁTOVÁ, K. *Veřejné finance – učebnice*. Praha : Nakladatelství EUROLEX BOHEMIA, s.r.o., 2000. 402 s. ISBN 80-902752-1-4.
4. HAMERNÍKOVÁ, B., MAAYTOVÁ, A., et al. *Veřejné finance*. 2. vydání. Praha : Wolters Kluwer ČR, 2010. 340 s. ISBN 978-80-7357-497-0.
5. IŠTVÁNFYOVÁ, J. *Možnosti a meze účetnictví veřejného a neziskového sektoru*. Praha : Vysoká škola ekonomická v Praze, Nakladatelství Oeconomica, 2009. 208 s. ISBN 978-80-245-1509-0.
6. JÍLEK, M. *Fiskální decentralizace, teorie a empirie*. Praha : ASPI – Wolters Kluwer, 2008. 428 s. ISBN 978-80-7357-355-3.
7. LAJTKEPOVÁ, E. *Veřejné finance*. Brno : Akademické nakladatelství CERM, s.r.o., 2009. 160 s. ISBN 978-80-7204-618-8.
8. MAREK, P., et al. *Studijní průvodce financemi podniku*. 2. vydání. Praha : Ekopress, 2009. 563 s. ISBN 978-80-86929-49-1.
9. NAHODIL, F., et al. *Veřejné finance v České republice*. Plzeň : Aleš Čeněk, 2009. 359 s. ISBN 978-80-7380-162-5.
10. OCHRANA, F. *Programové financování a hodnocení veřejných výdajů*. 1. vydání. Praha : Ekopress, s. r. o., 2006. 189 s. ISBN 80-86929-13-2.
11. OCHRANA, F. *Veřejný sektor a efektivní rozhodování*. 1. vydání. Praha : Management Press, 2001. 246 s. ISBN 80-7261-018-X.
12. OCHRANA, F. *Veřejná volba a řízení veřejných výdajů*. 1. vydání. Praha : Ekopress, s. r. o., 2003. 184 s. ISBN 80-86119-71-8.
13. OCHRANA, F. *Veřejné výdajové programy, veřejné projekty a zakázky (jejich tvorba, hodnocení a kontrola)*. 1. vydání. Praha : Wolters Kluwer ČR, 2011. 220 s. ISBN 978-80-7357-644-8.
14. PEKOVÁ, J. *Veřejné finance, úvod do problematiky*. 4. vydání. Praha : ASPI, a. s., 2008. 580 s. ISBN 978-80-7357-358-4.

15. PEKOVÁ, J., PILNÝ, J., JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3. přepracované vydání. Praha : ASPI, 2008. 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5.
16. PEKOVÁ, J., PILNÝ, J., JETMAR, M. *Veřejný sektor - řízení a financování*. 1. vydání. Praha : Wolters Kluwer ČR, 2012. 488 s. ISBN 978-80-7357-936-4.
17. REKTOŘÍK, J., ŠELEŠOVSKÝ, J., et. al. *Kontrolní systémy veřejné správy a veřejného sektoru*. 1. vydání. Praha : Ekopress, 2003. 212 s. ISBN 80-86119-72-6.
18. STIGLITZ, J. E. *Ekonomie veřejného sektoru*. 1. vydání. Praha : Grada Publishing, spol. s r.o., 1997. 664 s. ISBN 80-7169-454-1.
19. STRECKOVÁ, Y. *Teorie veřejného sektoru*. Brno : Masarykova univerzita v Brně, 1998. 181 s. ISBN 80-210-1737-6.

Elektronické zdroje

1. *7. rámcový program EU* [online]. Praha : Technologické centrum AV ČR, 2006 [cit. 2013-01-22]. Dostupné z WWW: <<http://fp7.cz/>>.
2. *Akademie věd České republiky* [online]. Praha : Středisko společných činností AV ČR, v. v. i., 2013 [cit. 2013-01-02]. Dostupné z WWW: <<http://www.cas.cz/index.html>>.
3. *Biologické centrum Akademie věd České republiky, v. v. i.* [online]. České Budějovice : BC AV ČR, v. v. i., 2013 [cit. 2013-01-02]. Dostupné z WWW: <<http://www.bc.cas.cz/>>.
4. *Investice pro evropskou konkurenceschopnost: Příspěvek České republiky ke Strategii Evropa 2020. Národní program reforem České republiky 2011* [online]. Praha : Vláda ČR, 2012 [cit. 2013-01-13]. Dostupné z WWW: <<http://www.vlada.cz/scripts/file.php?id=92896>>.
5. *Národní politika výzkumu, vývoje a inovací na léta 2009-2015* [online]. Praha : Rada pro výzkum, vývoj a inovace, 2010 [cit. 2012-12-26]. Dostupné z WWW: <<http://www.vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?idsekce=532844>>.
6. *O GA ČR* [online]. Praha : Grantová agentura České republiky, 2013 [cit. 2013-01-19]. Dostupné z WWW: <<http://www.gacr.cz/o-ga-cr/>>.
7. *Organizační struktura. Biologické centrum AV ČR, v. v. i.* [online]. České Budějovice : BC AV ČR, v. v. i., 2013 [cit. 2013-01-26]. Dostupné z WWW: <<http://www.bc.cas.cz/organizacni-struktura.html>>.

8. *Organizační řád Biologického centra AV ČR, v. v. i.* [online]. České Budějovice : BC AV ČR, v. v. i., 2013 [cit. 2013-01-26]. Dostupné z WWW: <<http://www.bc.cas.cz/doc/Organizacni-rad-BC-AV-CR-2012-11-16.pdf>>.
9. *Podpora výzkumu* [online]. Praha : Grantová agentura České republiky, 2013 [cit. 2013-01-19]. Dostupné z WWW: <<http://www.gacr.cz/podpora-vyzkumu/>>.
10. *Poslání AV ČR* [online]. Praha : Středisko společných činností AV ČR, v. v. i., 2011 [cit. 2013-01-12]. Dostupné z WWW: <http://www.cas.cz/o_avcr/poslani/>.
11. *Posuzování výzkumných organizací* [online]. Praha : Rada pro výzkum, vývoj a inovace, 2012 [cit. 2013-01-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?idsekce=560752>>.
12. *Principy stanovení institucionální podpory pracovišť AV ČR pro rok 2012 a rámec postupu pro další období* [online]. Praha : Středisko společných činností AV ČR, v. v. i., 2011 [cit. 2013-01-18]. Dostupné z WWW: <http://www.cas.cz/o_avcr/struktura/akademicky_snem/archiv_usneseni_as/xxxix.html>.
13. *Programy podpory VaV* [online]. Praha : MŠMT, 2012 [cit. 2013-01-19]. Dostupné z WWW: <<http://www.msmt.cz/vyzkum/dotace-granty>>.
14. *Programy TA ČR* [online]. Praha : Technologická agentura ČR, 2012 [cit. 2013-01-19]. Dostupné z WWW: <<http://www.tacr.cz/cs/obsah/o-tacr/technologick%C3%A1-agentura-%C4%8Desk%C3%A9-republiky>>.
15. *Programy 2007-2013* [online]. Praha : Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2013 [cit. 2013-01-19]. Dostupné z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2007-2013>>.
16. *Rada pro výzkum, vývoj a inovace* [online]. Praha : Rada pro výzkum, vývoj a inovace, 2013 [cit. 2013-01-02]. Dostupné z WWW: <<http://www.vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?idsekce=496>>.
17. *Rozpočet neinvestičních výdajů, dotace na reprodukci majetku a prostředků na stavební investice* [online]. Praha : Středisko společných činností AV ČR, v. v. i., 2012 [cit. 2013-01-18]. Dostupné z WWW: <http://akademicky-snem.avcr.cz/snem41/4_Zprava_o_ekonomicke_situaci_a_navrh_rozpoctu_2013.pdf>.
18. *Státní rozpočtové výdaje a dotace na výzkum a vývoj* [online]. Praha : Český statistický úřad, 2012 [cit. 2013-01-04]. Dostupné z WWW: <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/statni_rozpoctove_vydaje_a_dotace_na_vyzkum_a_vyvoj_gbaord>.

19. *Struktura Akademie věd České republiky* [online]. Praha : Středisko společných činností AV ČR, v. v. i., 2010 [cit. 2013-01-18]. Dostupné z WWW: <http://www.cas.cz/o_avcr/struktura/>.
20. *Technologická agentura České republiky* [online]. Praha : Technologická agentura ČR, 2012 [cit. 2013-01-19]. Dostupné z WWW: <<http://www.tacr.cz/cs/obsah/o-tacr/technologick%C3%A1-agentura-%C4%8Desk%C3%A9-republiky/>>.
21. *VTR 5-01(mutace a, b) Roční výkaz o výzkumu a vývoji* [online]. Praha : Český statistický úřad, 2011 [cit. 2013-01-04]. Dostupné z WWW: <[http://www.czso.cz/vykazy/vykazy.nsf/i/vtr_5_01_\(mutace_a_b\)_2011](http://www.czso.cz/vykazy/vykazy.nsf/i/vtr_5_01_(mutace_a_b)_2011)>.
22. *Výroční zpráva o činnosti Akademie věd České republiky za rok 2001* [online]. Praha : Středisko společných činností AV ČR, v. v. i., 2009 [cit. 2013-01-19]. Dostupné z WWW: <http://www.cas.cz/o_avcr/zakladni_informace/dokumenty/vyrocní_zpravy/archiv_vyrocnich_zprav/2001/index.html>.
23. *Výroční zpráva o činnosti Akademie věd České republiky za rok 2002* [online]. Praha : Středisko společných činností AV ČR, v. v. i., 2009 [cit. 2013-01-19]. Dostupné z WWW: <http://www.cas.cz/o_avcr/zakladni_informace/dokumenty/vyrocní_zpravy/archiv_vyrocnich_zprav/2002/index.html>.
24. *Výroční zpráva o činnosti Akademie věd České republiky za rok 2003* [online]. Praha : Středisko společných činností AV ČR, v. v. i., 2009 [cit. 2013-01-19]. Dostupné z WWW: <http://www.cas.cz/o_avcr/zakladni_informace/dokumenty/vyrocní_zpravy/archiv_vyrocnich_zprav/2003/index.html>.
25. *Výroční zpráva o činnosti Akademie věd České republiky za rok 2004* [online]. Praha : Středisko společných činností AV ČR, v. v. i., 2009 [cit. 2013-01-19]. Dostupné z WWW: <http://www.cas.cz/o_avcr/zakladni_informace/dokumenty/vyrocní_zpravy/archiv_vyrocnich_zprav/2004/index.html>.
26. *Výroční zpráva o činnosti Akademie věd České republiky za rok 2005* [online]. Praha : Středisko společných činností AV ČR, v. v. i., 2009 [cit. 2013-01-19]. Dostupné z WWW: <http://www.cas.cz/o_avcr/zakladni_informace/dokumenty/vyrocní_zpravy/archiv_vyrocnich_zprav/2005/index.html>.

27. *Výroční zpráva o činnosti Akademie věd České republiky za rok 2006* [online]. Praha : Středisko společných činností AV ČR, v. v. i., 2009 [cit. 2013-01-19]. Dostupné z WWW: <http://www.cas.cz/o_avcr/zakladni_informace/dokumenty/vyrocní_zpravy/archiv_vyrocnich_zprav/2006/index.html>.
28. *Výroční zpráva o činnosti Akademie věd České republiky za rok 2007* [online]. Praha : Středisko společných činností AV ČR, v. v. i., 2009 [cit. 2013-01-19]. Dostupné z WWW: <http://www.cas.cz/o_avcr/zakladni_informace/dokumenty/vyrocní_zpravy/archiv_vyrocnich_zprav/2007/index.html>.
29. *Výroční zpráva o činnosti Akademie věd České republiky za rok 2008* [online]. Praha : Středisko společných činností AV ČR, v. v. i., 2010 [cit. 2013-01-19]. Dostupné z WWW: <http://www.cas.cz/o_avcr/zakladni_informace/dokumenty/vyrocní_zpravy/archiv_vyrocnich_zprav/2008/index.html>.
30. *Výroční zpráva o činnosti Akademie věd České republiky za rok 2009* [online]. Praha : Středisko společných činností AV ČR, v. v. i., 2010 [cit. 2013-01-19]. Dostupné z WWW: <http://www.cas.cz/o_avcr/zakladni_informace/dokumenty/vyrocní_zpravy/archiv_vyrocnich_zprav/2009/index.html>.
31. *Výroční zpráva o činnosti Akademie věd České republiky za rok 2010* [online]. Praha : Středisko společných činností AV ČR, v. v. i., 2011 [cit. 2013-01-19]. Dostupné z WWW: <http://www.cas.cz/o_avcr/zakladni_informace/dokumenty/vyrocní_zpravy/archiv_vyrocnich_zprav/2010/index.html>.
32. *Výroční zpráva o činnosti Akademie věd České republiky za rok 2011* [online]. Praha : Středisko společných činností AV ČR, v. v. i., 2012 [cit. 2013-01-19]. Dostupné z WWW: <http://www.cas.cz/o_avcr/zakladni_informace/dokumenty/vyrocní_zpravy/archiv_vyrocnich_zprav/2011/index.html>.
33. *Výroční zpráva o činnosti a hospodaření za rok 2007, Biologické centrum AV ČR, v. v. i. Příloha k účetní závěrce* [online]. České Budějovice : BC AV ČR, v. v. i., 2008 [cit. 2013-01-26]. Dostupné z WWW: <<http://www.bc.cas.cz/doc/Vyrocní-zprava-BC-2007-priloha-Ucetni-zaverka-Priloha-k-ucetni-zaverce.pdf>>.

34. *Výroční zpráva o činnosti a hospodaření za rok 2008, Biologické centrum AV ČR, v. v. i. Příloha k účetní závěrce* [online]. České Budějovice : BC AV ČR, v. v. i., 2009 [cit. 2013-01-26]. Dostupné z WWW: <<http://www.bc.cas.cz/doc/Vyrocnizprava-BC-2008/Vyrocnizprava-BC-2008-priloha-Ucetnizaverka-Priloha-k-ucetni-zaverce.pdf>>.
35. *Výroční zpráva o činnosti a hospodaření za rok 2009, Biologické centrum AV ČR, v. v. i. Příloha k účetní závěrce* [online]. České Budějovice : BC AV ČR, v. v. i., 2010 [cit. 2013-01-26]. Dostupné z WWW: <<http://www.bc.cas.cz/doc/Vyrocnizprava-BC-2009/Vyrocnizprava-BC-2009-priloha-3-Priloha-k-ucetni-zaverce-2009.pdf>>.
36. *Výroční zpráva o činnosti a hospodaření za rok 2010, Biologické centrum AV ČR, v. v. i. Příloha k účetní závěrce* [online]. České Budějovice : BC AV ČR, v. v. i., 2011 [cit. 2013-01-26]. Dostupné z WWW: <<http://www.bc.cas.cz/doc/Vyrocnizprava-BC-2010/Vyrocnizprava-BC-2010-priloha-3-Priloha-k-ucetni-zaverce-2010.pdf>>.
37. *Výroční zpráva o činnosti a hospodaření za rok 2011, Biologické centrum AV ČR, v. v. i. Příloha k účetní závěrce* [online]. České Budějovice : BC AV ČR, v. v. i., 2012 [cit. 2013-01-26]. Dostupné z WWW: <<http://www.bc.cas.cz/doc/Vyrocnizprava-BC-2011/Vyrocnizprava-BC-2011-priloha-3-Priloha-k-ucetni-zaverce-2011.pdf>>.
38. *Výzkum a vývoj* [online]. Praha : Český statistický úřad, 2012 [cit. 2013-01-04]. Dostupné z WWW: <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/statistika_vyzkumu_a_vyvoje>.
39. *Základní informace o AV ČR* [online]. Praha : Středisko společných činností AV ČR, v. v. i., 2010 [cit. 2013-01-18]. Dostupné z WWW: <http://www.cas.cz/o_avcr/zakladni_informace//>.
40. *Základní informace o Biologickém centru AV ČR, v. v. i.* [online]. České Budějovice : BC AV ČR, v. v. i., 2013 [cit. 2013-01-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.bc.cas.cz/zakladni-informace.html>>.
41. *Zpráva o činnosti Rady pro výzkum a vývoj za rok 2002* [online]. Praha : Rada pro výzkum, vývoj a inovace, 2003 [cit. 2013-01-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.vyzkum.cz/PrintClanek.aspx?idsekce=832&jazyk=CZ>>.
42. *Zpráva o závěrečném hodnocení výzkumných záměrů* [online]. Praha : Středisko společných činností AV ČR, v. v. i., 2012 [cit. 2013-01-18]. Dostupné z WWW: <http://www.cas.cz/veda_a_vyzkum/vyzkumne_zamery/index.html#>.

43. *Zřizovací listina Biologického centru AV ČR, v. v. i.* [online]. České Budějovice : BC AV ČR, v. v. i., 2013 [cit. 2013-01-24]. Dostupné z WWW: <<http://www.bc.cas.cz/zrizovaci-listina-bc.html>>.

Legislativní dokumenty

1. ČESKO. Zákon č. 130 ze dne 12. dubna 2002 o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu a vývoje). In *Sbírka zákonů České republiky*. 2002, částka 56, s. 3182-3202. Dostupné také z WWW: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=130/2002&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy>. ISSN 1211-1244.
2. ČESKO. Zákon č. 211 ze dne 14. července 2009 o podpoře výzkumu, experimentální vývoje a inovací. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2009, částka 63, s. 2928-2951. Dostupné také z WWW: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=211/2009&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy>. ISSN 1211-1244.
3. ČESKO. Zákon č. 320 ze dne 9. srpna 2001 o finanční kontrole a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole). In *Sbírka zákonů České republiky*. 2001, částka 122, s. 7264-7276. Dostupné také z WWW: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=320/2001&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy>.
4. ČESKO. Zákon č. 341 ze dne 28. července (účinnost 13. září 2005) o veřejných výzkumných institucích. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2005, částka 122, s. 5998-6017. Dostupné také z WWW: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=341/2005&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy>. ISSN 1211-1244.
5. ČESKO. Zákon č. 342 ze dne 28. července 2005 (účinnost 13. září 2005) o změnách některých zákonů v souvislosti s přijetím zákona o veřejných výzkumných institucích. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2005, částka 122, s. 6018-6024. Dostupné také z WWW: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/searchResult.aspx?q=342/2005&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy>. ISSN 1211-1244.

6. ČESKO. Zákon č. 420 ze dne 18. října 2005 o Akademii věd České republiky. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2005, částka 144, s. 7604-7607. Dostupné také z WWW:

<http://aplikace.mvcr.cz/sbirkazakonu/SearchResult.aspx?q=420/2005&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy>. ISSN 1211-1244.

SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ

Seznam obrázků

Obrázek 1: Struktura Akademie věd České republiky.....	100
Obrázek 2: Struktura BC AV ČR, v. v. i.....	106

Seznam tabulek

Tabulka 1: Celkový počet zaměstnanců ve VaVaI v České republice v období let 2001–2011.....	19
Tabulka 2: Zaměstnanci ve VaVaI - vysokoškolský sektor.....	19
Tabulka 3: Zaměstnanci ve VaVaI - vládní sektor.....	21
Tabulka 4: Celkové výdaje na VaVaI v České republice letech 2000–2011.....	25
Tabulka 5: Celkové výdaje na VaVaI podle zdrojů jejich financování.....	26
Tabulka 6: Celkové výdaje na VaVaI podle sektorů provádění VaVaI.....	27
Tabulka 7: Provázanost financování VaVaI mezi sektory v roce 2011.....	29
Tabulka 8: Struktura zdrojů financování Akademie věd ČR.....	51
Tabulka 9: Příspěvky a dotace na provoz BC AV ČR, v. v. i.....	65
Tabulka 10: Evidenční počet zaměstnanců VaVaI vládního sektoru v letech 2005-2011.....	94
Tabulka 11: Státní rozpočtové výdaje na VaVaI v ČR.....	95
Tabulka 12: Institucionální podpora VaVaI ze státního rozpočtu ČR.....	96
Tabulka 13: Účelová podpora VaVaI ze státního rozpočtu ČR.....	97
Tabulka 14: Struktura finančních zdrojů AV ČR, 2001-2003.....	101
Tabulka 15: Struktura finančních zdrojů AV ČR, 2004-2006.....	102
Tabulka 16: Struktura finančních zdrojů AV ČR, 2007-2009.....	103
Tabulka 17: Struktura finančních zdrojů AV ČR, 2010-2011.....	104
Tabulka 18: Struktura výdajů kapitoly Akademie věd ČR, 2007-2011.....	105
Tabulka 19: Zaměstnanci a mzdové prostředky za období 2007-2011.....	107
Tabulka 20: Struktura zdrojů financování BC AV ČR, v. v. i., 2007-2011.....	108
Tabulka 21: Výnosy BC AV ČR, v. v. i.....	109
Tabulka 22: Náklady a výnosy BC AV ČR, v. v. i. - 1. část.....	110
Tabulka 23: Náklady a výnosy BC AV ČR, v. v. i. - 2. část.....	111
Tabulka 24: Náklady a výnosy BC AV ČR, v. v. i. - 3. část.....	112
Tabulka 25: Náklady instituce na 1 zaměstnance v roce 2011.....	113

Seznam grafů

Graf 1: Zaměstnanci ve VaVaI podle sektorů - fyzické osoby	20
Graf 2: Zaměstnanci ve VaVaI - veřejný sektor.....	22
Graf 3: Vývoj výdajů na VaVaI ve vládním sektoru	28
Graf 4: Zdroje financování Akademie věd ČR.....	52
Graf 5: Struktura a vývoj mzdových prostředků BC AV ČR, v. v. i.....	61
Graf 6: Struktura neinvestičních zdrojů financování BC AV ČR, v. v. i.....	63
Graf 7: Výnosy instituce - neinvestiční prostředky podle zdrojů financování.....	69
Graf 8: Výnosy instituce bez odpisů.....	69
Graf 9: Celkové výdaje na VaVaI	98
Graf 10: Celkové výdaje na VaVaI ve vládním sektoru	98
Graf 11: Výdaje na VaVaI financované z veřejných zdrojů, 2009	99

SEZNAM ZKRATEK

6. RP	6. Rámcový program
7. RP	7. Rámcový program
AV ČR	Akademie věd České republiky
BC AV ČR, v. v. i.	Biologické centrum Akademie věd České republiky, veřejná výzkumná instituce
ČSAV	Československá akademie věd
ERC	Evropská výzkumná rada (European Research Council)
ESF	Evropský sociální fond
FÚUP	Fond účelově určených prostředků
GA AV ČR	Grantová agentura Akademie věd České republiky
GA ČR	Grantová agentura České republiky
GBAORD	Statistika státních výdajů a dotací na výzkum a vývoj (anglický název: Government Budget Appropriations or Outlays for R&D by Socio-economic Objectives)
GERD	Podle metodiky Eurostatu a OECD jsou celkové výdaje na vědu a výzkum vykazovány jako hrubé domácí výdaje a označovány anglickou zkratkou GERD (Gross Domestic Expenditure on R&D). GERD je základním souhrnným ukazatelem finančních vstupů do vědy a výzkumu používaným v mezinárodních srovnáních.
HDP	Hrubý domácí produkt
MŠMT ČR	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky
NPV	Národní program výzkumu
OP PI	Operační program Podnikání a inovace
OP VaVpI	Operační program Výzkum a vývoj pro inovace
OP VK	Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost
ROP	Regionální operační program
SF	Sociální fond
TA ČR	Technologická agentura České republiky
VaVaI	Výzkum, vývoj a inovace
VV	Veřejné výdaje
v. v. i.	Veřejná výzkumná instituce
VTR 5-01	Roční výkaz o výzkumu a vývoji

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1: Údaje o zaměstnancích VaVaI vládního sektoru.....	94
Příloha 2: Výdaje na výzkum, vývoj a inovace	95
Příloha 3: Výdaje na VaVaI – mezinárodní srovnání	98
Příloha 4: Struktura Akademie věd České republiky.....	100
Příloha 5: Struktura finančních zdrojů Akademie věd ČR.....	101
Příloha 6: Organizační struktura BC AV ČR, v. v. i.	106
Příloha 7: Zaměstnanci BC AV ČR, v. v. i.	107
Příloha 8: Struktura finančních zdrojů BC AV ČR, v. v. i.....	108
Příloha 9: Struktura výnosů BC AV ČR, v. v. i.	109
Příloha 10: Náklady a výnosy BC AV ČR, v. v. i., 2011.....	110
Příloha 11: Náklady instituce v roce 2011	113

PŘÍLOHA 1: Údaje o zaměstnancích VaVaI vládního sektoru

Tabulka 10: Evidenční počet zaměstnanců VaVaI vládního sektoru v letech 2005-2011¹³⁹

Druh pracoviště, pracovní činnost	<i>fyzické osoby zaměstnané ve VaV k 31. 12. sledovaného roku (HC)</i>						
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Pracoviště AV ČR	8 492	8 812	9 067	9 323	9 181	9 130	9 434
Výzkumní pracovníci	5 335	5 604	5 746	5 953	4 870	5 018	5 251
Techničtí pracovníci	1 753	1 869	1 919	1 932	2 734	2 473	2 409
Ostatní pracovníci	1 403	1 339	1 402	1 438	1 577	1 639	1 774
Resortní výzkumná pracoviště	2 758	2 709	2 680	2 650	2 603	2 512	2 683
Výzkumní pracovníci	1 568	1 577	1 570	1 574	1 599	1 547	1 668
Techničtí pracovníci	743	697	695	674	604	520	532
Ostatní pracovníci	447	435	415	402	400	445	483
Knihovny, archívy, muzea	869	1 352	1 516	1 463	1 473	1 411	1 372
Výzkumní pracovníci	447	794	806	854	809	778	744
Techničtí pracovníci	320	317	386	336	404	391	295
Ostatní pracovníci	102	241	324	273	260	242	333
Ostatní pracoviště	1 761	1 687	1 573	1 655	1 519	1 005	846
Výzkumní pracovníci	1 289	1 318	1 162	1 230	1 134	673	557
Techničtí pracovníci	292	279	282	334	273	195	194
Knihovny, archívy, muzea	180	90	129	91	112	137	95
Vládní sektor celkem	13 880	14 560	14 836	15 091	14 776	14 058	14 335
Výzkumní pracovníci	8 639	9 293	9 284	9 611	8 412	8 016	8 220
Techničtí pracovníci	3 109	3 162	3 282	3 276	4 015	3 579	3 430
Ostatní pracovníci	2 133	2 105	2 270	2 204	2 349	2 463	2 685

¹³⁹ Výzkum a vývoj [online]. Praha : Český statistický úřad, 2012 [cit. 2013-01-04]. Dostupné z WWW: <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/statistika_vyzkumu_a_vyvoje>.

PŘÍLOHA 2: Výdaje na výzkum, vývoj a inovace

Tabulka 11: Státní rozpočtové výdaje na VaVaI v ČR (GBAORD)¹⁴⁰

	mil. Kč - běžné ceny						
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Celkem	16 443	18 308	20 476	20 490	23 005	22 602	25 778
podle hlavních poskytovatelů							
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	5 587	6 703	7 509	7 771	8 341	8 925	10 604
Akademie věd ČR	4 439	4 835	5 656	5 552	5 904	5 018	4 875
Ministerstvo průmyslu a obchodu	1 820	2 125	2 545	2 479	3 204	3 413	3 613
Grantová agentura ČR	1 335	1 407	1 520	1 538	1 780	1 989	2 428
Ministerstvo zdravotnictví	859	880	965	728	1 261	843	1 075
Technologická agentura CR	0	0	0	0	1	14	815
Ministerstvo zemědělství	727	767	827	841	912	832	808
Ministerstvo obrany	480	532	429	491	491	500	428
Ministerstvo vnitra + Ministerstvo informatiky	47	52	88	45	53	124	425
Ministerstvo životního prostředí	562	410	406	482	483	505	333
<i>ostatní poskytovatelé</i>	<i>588</i>	<i>597</i>	<i>531</i>	<i>563</i>	<i>575</i>	<i>439</i>	<i>375</i>
podle formy podpory							
účelová (CEP)	7 121	8 467	9 200	9 451	10 952	10 688	12 059
institucionální (CEZ a CEA)	7 512	7 805	8 783	8 958	9 790	9 081	8 603
podpora specifického výzkumu na vysokých školách	1 044	1 044	1 044	1 044	1 116	1 044	644
podpora infrastruktury ústavů Akademie věd ČR	538	595	732	678	741	732	699
mezinárodní spolupráce (poplatky)	33	37	303	219	58	273	306
ostatní institucionální podpora (1)	194	360	414	140	347	784	1 435
spolufinancování projektů ze strukturálních fondů EU							2 032
podle převažující skupiny vědních oblastí*							
Přírodní	6 734	7 770	8 656	8 911	9 791	9 364	9 832
Technické	4 652	5 149	5 638	5 643	6 569	6 471	7 156
Lékařské	1 706	1 875	2 047	1 762	2 330	2 400	2 123
Zemědělské	1 278	1 369	1 509	1 518	1 634	1 520	1 469
Sociální	1 095	1 143	1 235	1 307	1 442	1 371	1 268
Humanitní	917	942	1 054	1 036	1 138	1 202	1 237
podle skupin příjemců*							
Veřejné a státní vysoké školy	5 387	5 679	6 918	7 085	7 922	8 116	9 210
Veřejné výzkumné instituce	5 835	6 024	7 390	7 718	8 337	8 281	7 699
Ustavy Akademie věd ČR	4 955	5 128	6 337	6 645	7 231	7 283	6 736
Resortní veřejné výzkumné instituce	880	897	1 053	1 072	1 106	998	964
Fakultní nemocnice a ostatní zdravotnická zařízení	572	651	845	681	1 029	746	945
Ostatní vládní a veřejné organizace	452	437	457	423	493	495	465
Resortní výzkumná a zkušební pracoviště	223	204	218	220	234	223	245
Knihovny, archívy, muzea	122	130	145	128	176	192	133
Ostatní	106	102	94	75	82	81	86
Veřejné podniky	458	588	539	577	657	662	427
Veřejná výzkumná a zkušební pracoviště	230	242	253	285	316	318	160
Ostatní	228	347	286	292	341	344	266
Soukromé podniky	2 364	2 583	3 058	2 992	3 551	3 489	3 834
domácí	2 001	2 183	2 579	2 538	3 017	2 971	3 130
pod zahraniční kontrolou	363	400	478	454	534	517	705
Sdružení a neziskové organizace	467	459	448	470	477	370	459
Fyzické osoby	49	39	44	53	57	39	28
Soukromé vysoké školy	5	6	7	15	16	14	12
Zahraniční (poplatky)	33	37	303	219	58	273	306

(1) položky související s administrativou v oblasti VaV jako jsou náklady systému podpory VaV na zajištění veřejných soutěží a hodnocení projektů, ocenění výsledků v oblasti VaV, náklady spojené s činností RVVI, GA ČR, TA ČR a AV ČR

* jelikož ne všechny položky systému přímé podpory VaV ze státního rozpočtu jsou evidovány nebo blíže specifikovány v příslušných databázích IS VaVaI, suma jednotlivých položek daného třídění se nerovná celkové hodnotě uvedené v prvním řádku.

¹⁴⁰ Státní rozpočtové výdaje a dotace na výzkum a vývoj [online]. Praha : Český statistický úřad, 2012 [cit 2013-01-04]. Dostupné z WWW: <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/statni_rozpocetove_vydaje_a_dotace_na_vyzkum_a_vyvoj_gbaord>.

Tabulka 12: Institucionální podpora VaVaI ze státního rozpočtu ČR¹⁴¹

mil. Kč - běžné ceny

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Celkem	9 322	9 841	11 276	11 038	12 053	11 915	13 719
podle hlavních poskytovatelů							
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	4 105	4 188	5 066	5 089	5 668	6 097	7 456
Akademie věd ČR	3 906	4 227	4 765	4 643	5 051	4 437	4 462
Ministerstvo zemědělství	415	450	477	477	479	414	406
Ministerstvo průmyslu a obchodu	0	0	4	0	33	128	390
Ministerstvo zdravotnictví	262	304	326	226	213	215	376
Ministerstvo životního prostředí	235	232	235	232	207	210	223
<i>ostatní poskytovatelé</i>	400	440	403	372	404	413	406
podle formy podpory							
podpora výzkumných záměrů (CEZ)	7 512	7 805	8 783	8 958	9 790	6 711	3 322
dlouhodobá podpora aktivit rozvoje výzkumných organizací	2 370	5 281
podpora specifického výzkumu na vysokých školách	1 044	1 044	1 044	1 044	1 116	1 044	644
podpora infrastruktury ústavů Akademie věd ČR	538	595	732	678	741	732	699
mezinárodní spolupráce (poplatky)	33	37	303	219	58	273	306
ostatní institucionální podpora (1)	194	360	414	140	347	784	1 435
spolufinancování projektů ze strukturálních fondů EU	2 032
podle převažující skupiny vědních oblastí⁽¹⁾							
Přírodní	4 549	4 852	5 413	5 486	6 058	5 613	5 429
Technické	1 722	1 791	2 049	2 027	2 330	2 143	2 292
Lékařské	853	925	1 005	849	921	1 322	975
Zemědělské	887	944	1 035	1 005	1 055	946	865
Sociální	535	532	626	628	710	646	584
Humanitní	742	759	845	824	920	971	906
podle příjemců⁽¹⁾							
Věřejné a státní vysoké školy	3 547	3 606	4 224	4 226	4 636	4 755	5 331
Věřejné výzkumné instituce	4 518	4 729	5 217	5 399	5 862	5 798	4 952
Ústavy Akademie věd ČR	3 824	3 998	4 442	4 645	5 110	5 165	4 409
Resortní veřejné výzkumné instituce	695	731	775	754	752	633	543
Fakultní nemocnice a ostatní veřejná zdravotnická zařízení	214	274	297	203	204	197	339
Ostatní vládní a veřejné organizace	224	225	213	198	192	181	198
Resortní výzkumná a zkušební pracoviště	122	125	116	114	111	102	125
Knihovny, archívy, muzea	75	83	78	69	68	74	68
Ostatní	27	17	19	16	13	5	5
Věřejné podniky (výzkumná a zkušební pracoviště)	8	8	9	41	87	88	0
Soukromé podniky	313	318	330	328	382	333	219
domácí	298	304	318	313	361	311	216
pod zahraniční kontrolou	15	14	12	14	22	22	3
Sdružení a neziskové organizace	270	285	270	284	284	176	12
Zahraníčí (poplatky)	33	37	303	219	58	273	306

(1) položky související s administrativou v oblasti VaV jako jsou náklady systému podpory VaV na zajištění veřejných soutěží a hodnocení projektů, ocenění výsledků v oblasti VaV, náklady spojené s činností RVVI, GA ČR, TA ČR a AV ČR

* jelikož ne všechny položky systému přímé podpory VaV ze státního rozpočtu jsou evidovány nebo blíže specifikovány v příslušných databázích IS VaVaI, suma jednotlivých položek daného třídění se nerovná celkové hodnotě uvedené v prvním řádku

¹⁴¹ Státní rozpočtové výdaje a dotace na výzkum a vývoj [online]. Praha : Český statistický úřad, 2012 [cit. 2013-01-04]. Dostupné z WWW: <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/statni_rozpocetove_vydaje_a_dotace_na_vyzkum_a_vyvoj_gbaord>.

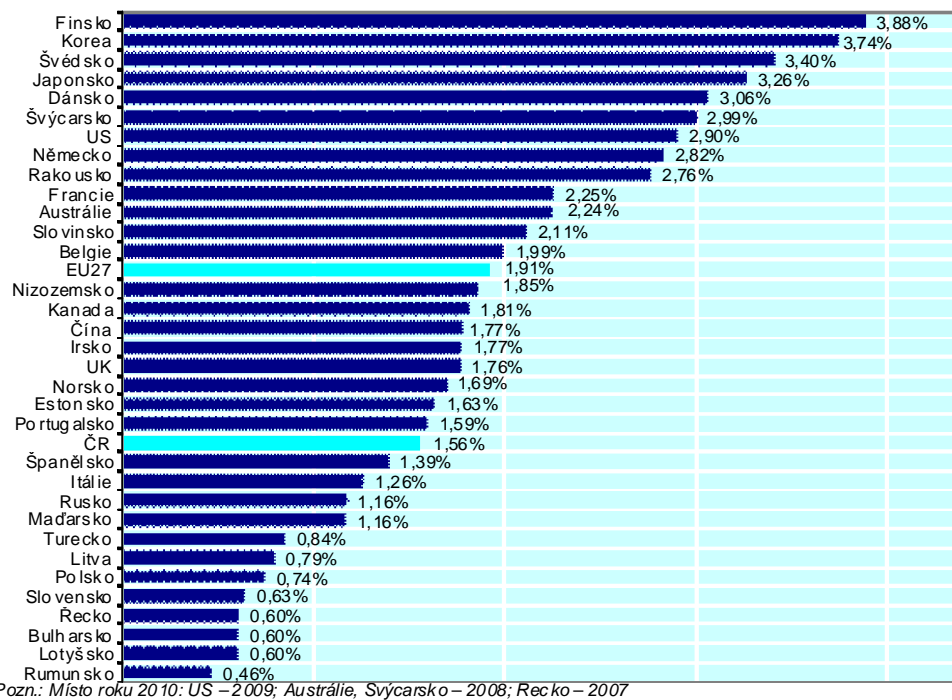
Tabulka 13: Účelová podpora VaVaI ze státního rozpočtu ČR¹⁴²

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
mil. Kč - běžné ceny							
Celkem	7 121	8 467	9 200	9 451	10 952	10 688	12 059
podle hlavních poskytovatelů							
Ministerstvo průmyslu a obchodu	1 820	2 125	2 541	2 479	3 172	3 285	3 224
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	1 482	2 515	2 443	2 683	2 673	2 827	3 148
Grantová agentura ČR	1 308	1 377	1 478	1 507	1 730	1 933	2 352
Technologická agentura	0	0	0	0	0	0	777
Ministerstvo zdravotnictví	597	576	638	503	1 048	628	700
Akademie věd ČR	533	608	890	908	853	581	413
Ministerstvo zemědělství	312	317	350	364	434	418	402
Ministerstvo vnitra + Ministerstvo informatiky	25	29	80	42	50	104	372
Ministerstvo obrany	348	394	321	386	378	407	341
Ministerstvo kultury	14	11	19	23	26	23	138
Ministerstvo životního prostředí	327	178	172	250	276	295	110
<i>ostatní poskytovatelé</i>	<i>354</i>	<i>337</i>	<i>267</i>	<i>308</i>	<i>313</i>	<i>186</i>	<i>83</i>
podle kategorie výzkumu a vývoje							
Základní výzkum	2 208	3 061	3 345	3 554	3 818	3 810	3 850
Aplikovaný výzkum	3 018	3 164	3 222	3 068	3 482	5 040	5 805
Experimentální vývoj	985	1 139	1 159	1 204	1 624	1 576	1 609
Infrastruktura výzkumu, experimentálního vývoje a inovací	146	146	161	188	226	260	771
Průmyslový výzkum	736	935	1 279	1 344	1 760	.	.
<i>nespecifikováno*</i>	<i>27</i>	<i>23</i>	<i>33</i>	<i>94</i>	<i>43</i>	<i>0</i>	<i>25</i>
podle převážující skupiny vědních oblastí*							
Přírodní	2 185	2 918	3 243	3 426	3 733	3 750	4 404
Technické	2 930	3 358	3 590	3 615	4 239	4 329	4 864
Lékařské	853	950	1 042	913	1 409	1 078	1 149
Zemědělské	391	425	474	513	579	574	604
Sociální	560	611	608	679	731	725	684
Humanitní	175	182	209	212	218	232	331
<i>nespecifikováno*</i>	<i>27</i>	<i>23</i>	<i>33</i>	<i>94</i>	<i>43</i>	<i>0</i>	<i>25</i>
podle skupin příjemců							
Veřejné a státní vysoké školy	1 841	2 073	2 694	2 859	3 286	3 361	3 879
Veřejné výzkumné instituce	1 316	1 295	2 173	2 318	2 475	2 482	2 748
Ústavy Akademie věd ČR	1 131	1 129	1 895	2 001	2 122	2 118	2 327
Resortní veřejné výzkumné instituce	185	166	277	318	354	364	421
Fakultní nemocnice a ostatní veřejná zdravotnická zařízení	358	377	549	478	825	548	606
Ostatní vládní a veřejné organizace	228	212	244	225	301	315	267
Resortní výzkumná a zkušební pracoviště	101	79	103	106	123	121	121
Knihovny, archívy, muzea	47	47	67	60	108	118	65
Ostatní	79	85	75	59	70	75	81
Veřejné podniky	450	580	530	536	571	574	427
Veřejná výzkumná a zkušební pracoviště	222	234	244	244	229	230	160
Ostatní	228	347	286	292	341	344	266
Soukromé podniky	2 051	2 265	2 728	2 664	3 168	3 156	3 615
domácí	1 702	1 879	2 262	2 225	2 656	2 660	2 914
pod zahraniční kontrolou	348	386	466	440	512	496	701
Sdružení a neziskové organizace	197	174	178	186	193	193	447
Fyzické osoby	49	39	44	53	57	38	28
Soukromé vysoké školy	5	6	7	15	16	12	12
<i>nespecifikováno*</i>	<i>625</i>	<i>1 444</i>	<i>53</i>	<i>117</i>	<i>61</i>	<i>8</i>	<i>32</i>
* položky blíže nespecifikovány v Informačním systému výzkumu, vývoje a inovací (IS VaVaI), a to nejčastěji z důvodu utajení.							

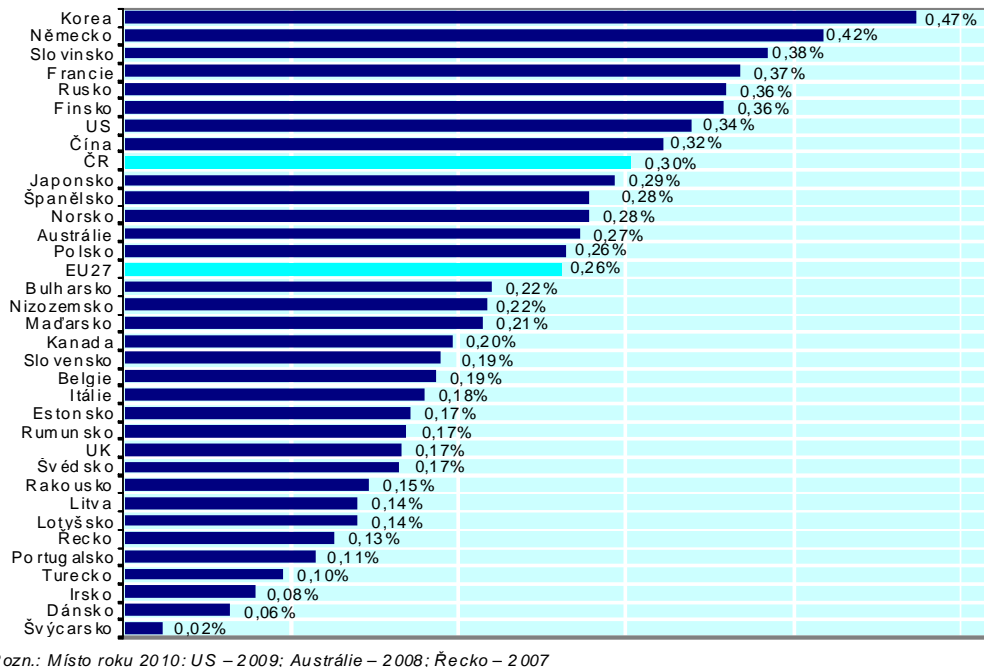
¹⁴² Státní rozpočtové výdaje a dotace na výzkum a vývoj [online]. Praha : Český statistický úřad, 2012 [cit. 2013-01-04]. Dostupné z WWW: <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/statni_rozpocetove_vydaje_a_dotace_na_vyzkum_a_vyvoj_gbaord>.

PŘÍLOHA 3: Výdaje na VaVaI – mezinárodní srovnání

Graf 9: Celkové výdaje na VaVaI jako podíl na HDP, 2010¹⁴³

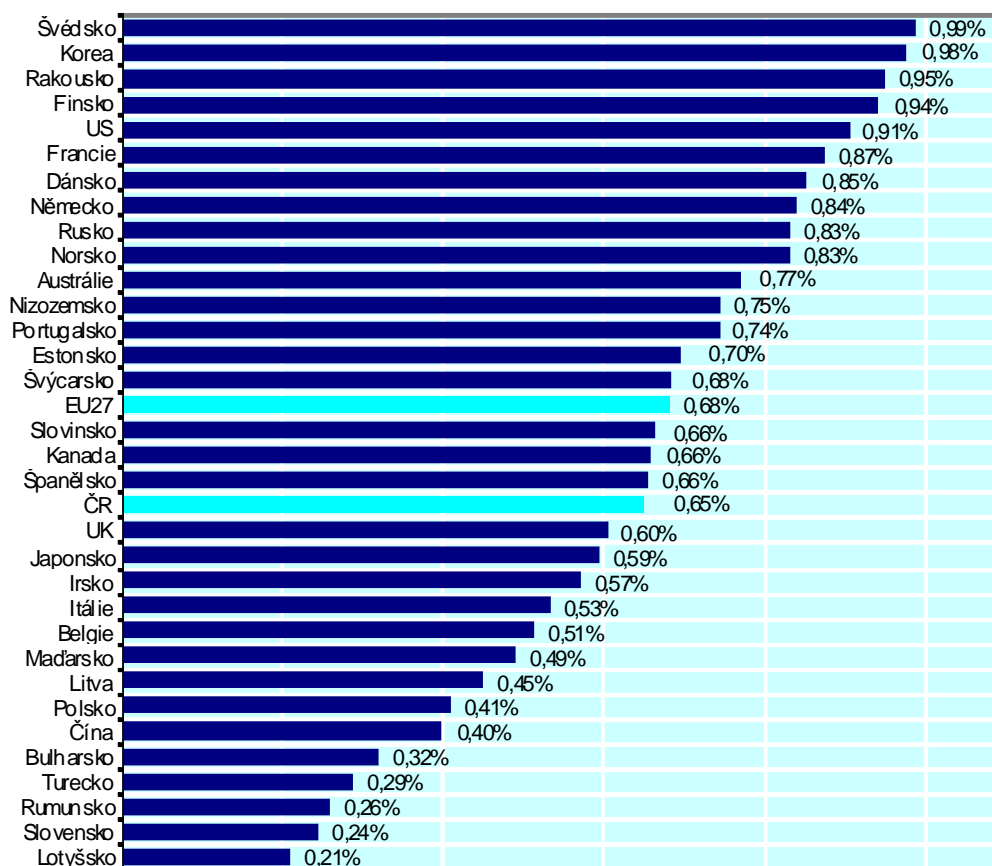
Graf 10: Celkové výdaje na VaVaI ve vládním sektoru jako podíl na HDP, 2010¹⁴⁴

¹⁴³ Výzkum a vývoj [online]. Praha : Český statistický úřad, 2012 [cit. 2013-01-04]. Dostupné z WWW: <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/statistika_vyzkumu_a_vyvoje>.

¹⁴⁴ Výzkum a vývoj [online]. Praha : Český statistický úřad, 2012 [cit. 2013-01-04]. Dostupné z WWW: <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/statistika_vyzkumu_a_vyvoje>.

Graf 11: Výdaje na VaVaI financované z veřejných zdrojů jako podíl na HDP, 2009¹⁴⁵

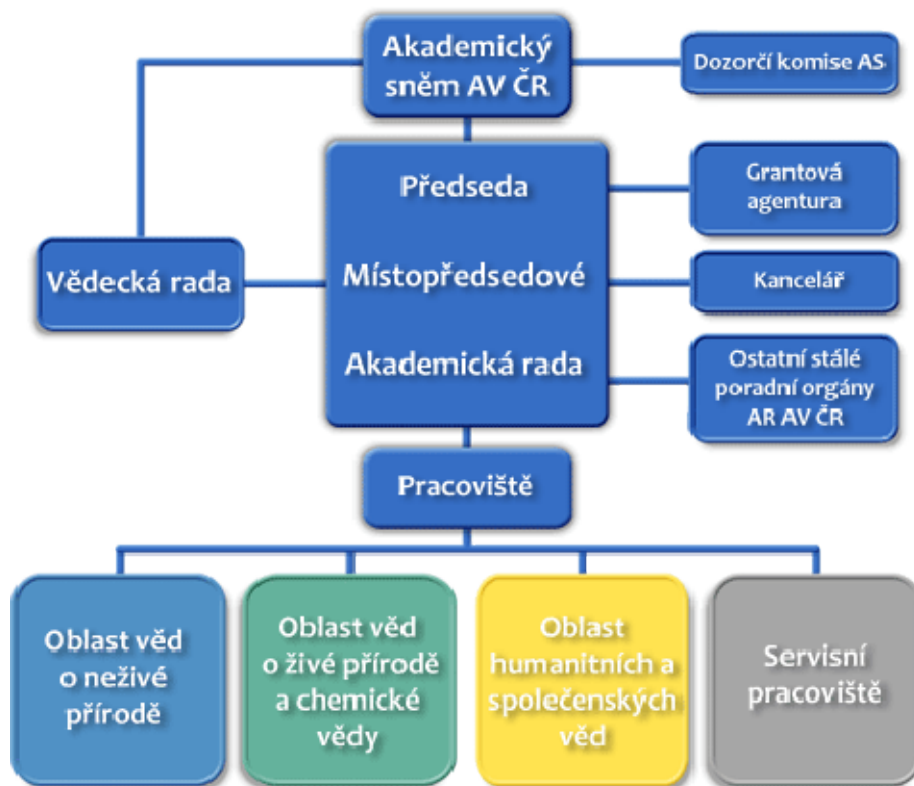

Pozn. Místo roku 2009: Dánsko, Nizozemsko, Norsko, Švédsko – 2010; Belgie – 2007

¹⁴⁵ Výzkum a vývoj [online]. Praha : Český statistický úřad, 2012 [cit. 2013-01-04]. Dostupné z WWW: <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/statistika_vyzkumu_a_vyvoje>.

PŘÍLOHA 4: Struktura Akademie věd České republiky

Obrázek 1: Struktura Akademie věd České republiky¹⁴⁶

¹⁴⁶ *Struktura Akademie věd České republiky* [online]. Praha : Středisko společných činností AV ČR, v. v. i., 2010 [cit. 2013-01-18]. Dostupné z WWW: <http://www.cas.cz/o_avcr/struktura/>.

PŘÍLOHA 5: Struktura finančních zdrojů Akademie věd ČR

Tabulka 14: Struktura finančních zdrojů AV ČR, 2001-2003^{147,148,149}

(v mil. Kč)

	2001		2002		2003	
	Neinvestiční prostředky	Investiční prostředky	Neinvestiční prostředky	Investiční prostředky	Neinvestiční prostředky	Investiční prostředky
Schválený rozpočet kapitoly	2 662,1	385,5	2 755,0	385,5	3 207,5	443,6
Převod do investičních prostředků	-28,0	28,0	-18,6	18,6	-109,3	109,3
Převod mimo kapitolu AV ČR	-3,4		-3,6	-0,3	-0,2	
Převod IVVM z ČSÚ	5,4					
Dotace z kapitoly VPS	2,5		2,5		5,3	1,2
Dotace na odstranění povodň. škod			10,0		0,6	
Upravený rozpočet kapitoly	2 638,6	409,7	2 745,3	403,8	3 103,9	554,1
z toho: dotace příspěvkovým org	2 548,5	409,5	2 629,8	403,8	2 982,6	552,9
Kancelář AV	75,3		79,6		97,7	1,2
vázané prostředky (vratky)	14,8	0,2	35,9		23,6	
Mimorozpočtové zdroje kapitoly	1,1		0,9		1,0	
Rozpočet kapitoly	2 639,7	409,7	2 746,2	403,8	3 104,9	554,1
Dotace z jiných rozp. kapitol	744,4	107,2	714,2	61,9		
z toho: GA ČR	382,1	33,6	365,0	13,9		
projekty ostatních poskyto vatelů	362,3	73,6	349,2	48,0	11,5	0,7
Zdroje z rozpočtu kapitoly	3 384,1	516,9	3 460,4	465,7	3 116,4	554,8
Dotace z jiných rozp. kapitol					754,6	67,3
(dle zákona č. 130/2002 Sb.)						
z toho: GA ČR					395,9	15,9
projekty ostatních poskyto vatelů					358,7	51,4
Vlastní zdroje PO	654,1		829,2		929,2	
z toho: zakázky hlavní činnosti	132,9		95,0		89,4	
prodej publikací	54,7		152,0		143,7	
prodej zboží a služeb	152,0		77,7		100,4	
licence	22,4		93,6		239,0	
konferenční poplatky	16,0		14,7		17,6	
zahraniční granty a dary	131,1		172,2		199,0	
nájemné	13,8		42,2		40,4	
spolupříjemci - Výzk. centra	66,4		78,7		0,0	
prostředky vlastních fondů	0,0		23,9		19,8	
ostatní	64,8		79,2		79,9	
Zdroje celkem	4 038,2	516,9	4 289,6	465,7	4 800,2	622,1
Investiční a neinvestiční zdroje celkem	4 555,1		4 755,3		5 422,3	

¹⁴⁷ Výroční zpráva o činnosti Akademie věd České republiky za rok 2001 [online]. Praha : Středisko společných činností AV ČR, v. v. i., 2009 [cit. 2013-01-19]. Dostupné z WWW: <http://www.cas.cz/o_avcr/zakladni_informace/dokumenty/vyrocní_zpravy/archiv_vyrocních_zprav/2001/index.html>, vlastní zpracování.

¹⁴⁸ Výroční zpráva o činnosti Akademie věd České republiky za rok 2002 [online]. Praha : Středisko společných činností AV ČR, v. v. i., 2009 [cit. 2013-01-19]. Dostupné z WWW: <http://www.cas.cz/o_avcr/zakladni_informace/dokumenty/vyrocní_zpravy/archiv_vyrocních_zprav/2002/index.html>, vlastní zpracování.

¹⁴⁹ Výroční zpráva o činnosti Akademie věd České republiky za rok 2003 [online]. Praha : Středisko společných činností AV ČR, v. v. i., 2009 [cit. 2013-01-19]. Dostupné z WWW: <http://www.cas.cz/o_avcr/zakladni_informace/dokumenty/vyrocní_zpravy/archiv_vyrocních_zprav/2003/index.html>, vlastní zpracování.

Tabulka 15: Struktura finančních zdrojů AV ČR, 2004-2006^{150,151,152}

(v mil. Kč)

	2004		2005		2006	
	Neinvestiční prostředky	Investiční prostředky	Neinvestiční prostředky	Investiční prostředky	Neinvestiční prostředky	Investiční prostředky
Schválený rozpočet kapitoly	3 512,7	520,6	3 806,6	633,2	4 032,3	676,8
Převod do investičních prostředků	-90,7	90,7	-78,2	78,2	-63,5	63,5
Převod mimo kapitolu AV ČR	-0,4		-0,3		-0,3	
Převod prostř. z GA ČR		3,0				
Dotace z kapitoly VPS	5,1	1,0	6,0	1,0	37,7	
Dotace z MF	30,1			50,0		
Upravený rozpočet kapitoly	3 456,8	615,3	3 734,1	762,4	4 006,2	740,3
z toho: dotace příspěvkovým org.	3 223,2	608,8	3 473,3	636,6	3 699,2	679,4
Kancelář AV	228,4	6,5	255,9	125,8	307,0	60,9
vázané prostředky (vratky)	5,2		4,9		0,0	
Mimorozpočtové zdroje kapitoly	4,0	6,1	50,5	19,9	39,2	67,5
Dotace z jiných rozp. kapitol	9,2		3,6		5,6	
Zdroje z rozpočtu kapitoly	3 470,0	621,4	3 788,2	782,3	4 051,0	807,8
Dotace z jiných rozp. kapitol	773,5	37,4	862,6	67,6	1 138,8	204,2
z toho: GA ČR	399,4	13,8	435,4	21,2	472,0	11,3
projekty ostatních poskytovatelů	374,1	23,6	427,2	46,4	666,8	192,9
Vlastní zdroje PO	1 121,1		1 247,1		1 630,2	
z toho: zakázky hlavní činnosti	100,7		107,0		108,6	
prodej publikací	146,1		155,4		149,2	
prodej zboží a služeb	123,1		137,1		153,9	
licence	364,3		472,6		604,4	
konferenční poplatky	18,3		17,7		67,8	
zahraniční granty a dary	190,6		166,4		271,6	
nájemné	49,8		48,4		48,7	
prostředky vlastních fondů	25,1		54,8		110,2	
ostatní	103,1		87,7		115,8	
Zdroje celkem	5 364,6	658,8	5 897,9	849,9	6 820,0	1 012,0
Investiční a neinvestiční zdroje celkem	6 023,4		6 747,8		7 832,0	

¹⁵⁰ Výroční zpráva o činnosti Akademie věd České republiky za rok 2004 [online]. Praha : Středisko společných činností AV ČR, v. v. i., 2009 [cit. 2013-01-19]. Dostupné z WWW: <http://www.cas.cz/o_avcr/zakladni_informace/dokumenty/vyrocní_zpravy/archiv_vyrocnich_zprav/2004/index.html>, vlastní zpracování.

¹⁵¹ Výroční zpráva o činnosti Akademie věd České republiky za rok 2005 [online]. Praha : Středisko společných činností AV ČR, v. v. i., 2009 [cit. 2013-01-19]. Dostupné z WWW: <http://www.cas.cz/o_avcr/zakladni_informace/dokumenty/vyrocní_zpravy/archiv_vyrocnich_zprav/2005/index.html>, vlastní zpracování.

¹⁵² Výroční zpráva o činnosti Akademie věd České republiky za rok 2006 [online]. Praha : Středisko společných činností AV ČR, v. v. i., 2009 [cit. 2013-01-19]. Dostupné z WWW: <http://www.cas.cz/o_avcr/zakladni_informace/dokumenty/vyrocní_zpravy/archiv_vyrocnich_zprav/2006/index.html>, vlastní zpracování.

Tabulka 16: Struktura finančních zdrojů AV ČR, 2007-2009^{153,154,155}

(v mil. Kč)

	2007		2008		2009	
	Neinvestiční prostředky	Investiční prostředky	Neinvestiční prostředky	Investiční prostředky	Neinvestiční prostředky	Investiční prostředky
Schválený rozpočet kapitoly	4 270,2	1 347,0	4 496,4	1 033,1	4 820,0	1 067,1
Převod do investičních prostředků	-135,9	135,9	-150,8	150,8	-89,0	89,0
Převod mimo kapitolu AV ČR	-0,6		-0,6		-0,6	
Převod prostř. z GA ČR						
Úprava MF (účelové prostředky)					28,0	
Úprava MF (vl.usnesení č.1305/2008)		49,9			-8,3	
Upravený rozpočet kapitoly	4 133,7	1 532,8	4 345,0	1 183,9	4 750,1	1 156,1
z toho: dotace v. v. i.	3 708,7	1 380,9	3 923,2	1 161,1	4 353,1	1 121,2
Kancelář AV	425,0	151,9	421,8	22,8	397,0	34,9
vázané prostředky (vratky)						
Převod do evidence nároků			-15,1	-0,2	-7,6	-0,1
Použití nároků z nesp. výdajů					2,7	7,9
Zdroje rezervního fondu kapitoly	12,9	28,3	32,4	4,0	1,9	
Dotace z jiných rozp. kapitol	8,5		5,3		2,6	
Zdroje z rozpočtu kapitoly	4 155,1	1 561,1	4 367,6	1 187,7	4 749,7	1 163,9
Dotace z jiných rozp. kapitol	1 343,9	81,2	1 435,3	83,2	1 612,4	130,5
z toho: GA ČR	522,3	28,4	526,9	26,3	610,5	25,1
projekty ostatních poskytovatelů	821,6	52,8	908,4	56,9	1 001,9	105,4
Vlastní zdroje v. v. i.	1 871,3		2 000,4		2 228,5	
z toho: zakázky hlavní činnosti	114,5		162,4		175,0	
prodej publikací	150,3		130,8		125,9	
prodej zboží a služeb	192,4		223,4		174,5	
licence	951,9		864,2		1 131,9	
konferenční poplatky	20,0		15,9		24,4	
zahraniční granty a dary	208,1		227,0		231,3	
nájemné	48,8		60,2		72,8	
úroky, kurzové zisky			101,7		83,6	
prostředky vlastních fondů	89,3		116,2		88,4	
ostatní	96,0		98,6		120,7	
Zdroje celkem	7 370,3	1 642,3	7 803,3	1 270,9	8 590,6	1 294,4
Investiční a neinvestiční zdroje celkem	9 012,6		9 074,2		9 885,0	

¹⁵³ Výroční zpráva o činnosti Akademie věd České republiky za rok 2007 [online]. Praha : Středisko společných činností AV ČR, v. v. i., 2009 [cit. 2013-01-19]. Dostupné z WWW: <http://www.cas.cz/o_avcr/zakladni_informace/dokumenty/vyrocnizpravy/archiv_vyrocnich_zprav/2007/index.html>, vlastní zpracování.

¹⁵⁴ Výroční zpráva o činnosti Akademie věd České republiky za rok 2008 [online]. Praha : Středisko společných činností AV ČR, v. v. i., 2010 [cit. 2013-01-19]. Dostupné z WWW: <http://www.cas.cz/o_avcr/zakladni_informace/dokumenty/vyrocnizpravy/archiv_vyrocnich_zprav/2008/index.html>, vlastní zpracování.

¹⁵⁵ Výroční zpráva o činnosti Akademie věd České republiky za rok 2009 [online]. Praha : Středisko společných činností AV ČR, v. v. i., 2010 [cit. 2013-01-19]. Dostupné z WWW: <http://www.cas.cz/o_avcr/zakladni_informace/dokumenty/vyrocnizpravy/archiv_vyrocnich_zprav/2009/index.html>, vlastní zpracování.

Tabulka 17: Struktura finančních zdrojů AV ČR, 2010-2011^{156,157}

(v mil. Kč)

	2010		2011	
	Neinvestiční prostředky	Investiční prostředky	Neinvestiční prostředky	Investiční prostředky
Schválený rozpočet kapitoly	4 646,7	511,2	4 130,8	735,0
Převod do investičních prostředků	-519,4	519,4	-173,4	173,4
Převod mimo kapitolu AV ČR	-0,4		-0,4	
Převod prostř. z GA ČR				
Úprava MF (účelové prostředky)				
Dotace z kapitoly VPS				
Upravený rozpočet kapitoly	4 126,9	1 030,6	3 957,0	908,4
z toho: dotace v. v. i.	3 815,3	1 030,3	3 694,2	908,1
Kancelář AV	311,6	0,3	265,6	0,3
vázané prostředky (vratky)	-51,2	-77,6		
Převod do evidence nároků	-14,0		-2,8	
Použití nároků z nesp. výdajů	6,8	0,4	12,3	
Zdroje rezervního fondu kapitoly	2,0		2,0	
Dotace z jiných rozp. kapitol	2,6		2,8	
Zdroje z rozpočtu kapitoly	4 073,1	953,4	3 971,3	908,4
Dotace z jiných rozp. kapitol	1 884,3	170,4	2 187,2	866,1
z toho: GA ČR	737,5	18,5	1 014,5	15,3
projekty ostatních poskytovatelů	1 146,8	151,9	1 172,7	850,8
Vlastní zdroje v. v. i.	2 551,8		2 730,3	
z toho: zakázky hlavní činností	156,8		182,7	
prodej publikací	120,2		111,6	
prodej zboží a služeb	121,2		150,3	
licence	1 344,7		1 476,3	
konferenční poplatky	24,7		15,8	
zahraníční dary	250,3		246,3	
nájemné	81,0		87,6	
úroky, kurzové zisky	106,4		84,9	
prostředky vlastních fondů	147,1		181,6	
ostatní	199,4		193,2	
Zdroje celkem	8 509,2	1 123,8	8 888,8	1 774,5
Investiční a neinvestiční zdroje celkem	9 633,0		10 663,3	

¹⁵⁶ Výroční zpráva o činnosti Akademie věd České republiky za rok 2010 [online]. Praha : Středisko společných činností AV ČR, v. v. i., 2011 [cit. 2013-01-19]. Dostupné z WWW: <http://www.cas.cz/o_avcr/zakladni_informace/dokumenty/vyrocní_zpravy/archiv_vyrocnich_zprav/2010/index.html>, vlastní zpracování.

¹⁵⁷ Výroční zpráva o činnosti Akademie věd České republiky za rok 2011 [online]. Praha : Středisko společných činností AV ČR, v. v. i., 2012 [cit. 2013-01-19]. Dostupné z WWW: <http://www.cas.cz/o_avcr/zakladni_informace/dokumenty/vyrocní_zpravy/archiv_vyrocnich_zprav/2011/index.html>, vlastní zpracování.

Tabulka 18: Struktura výdajů kapitoly Akademie věd ČR, 2007-2011¹⁵⁸

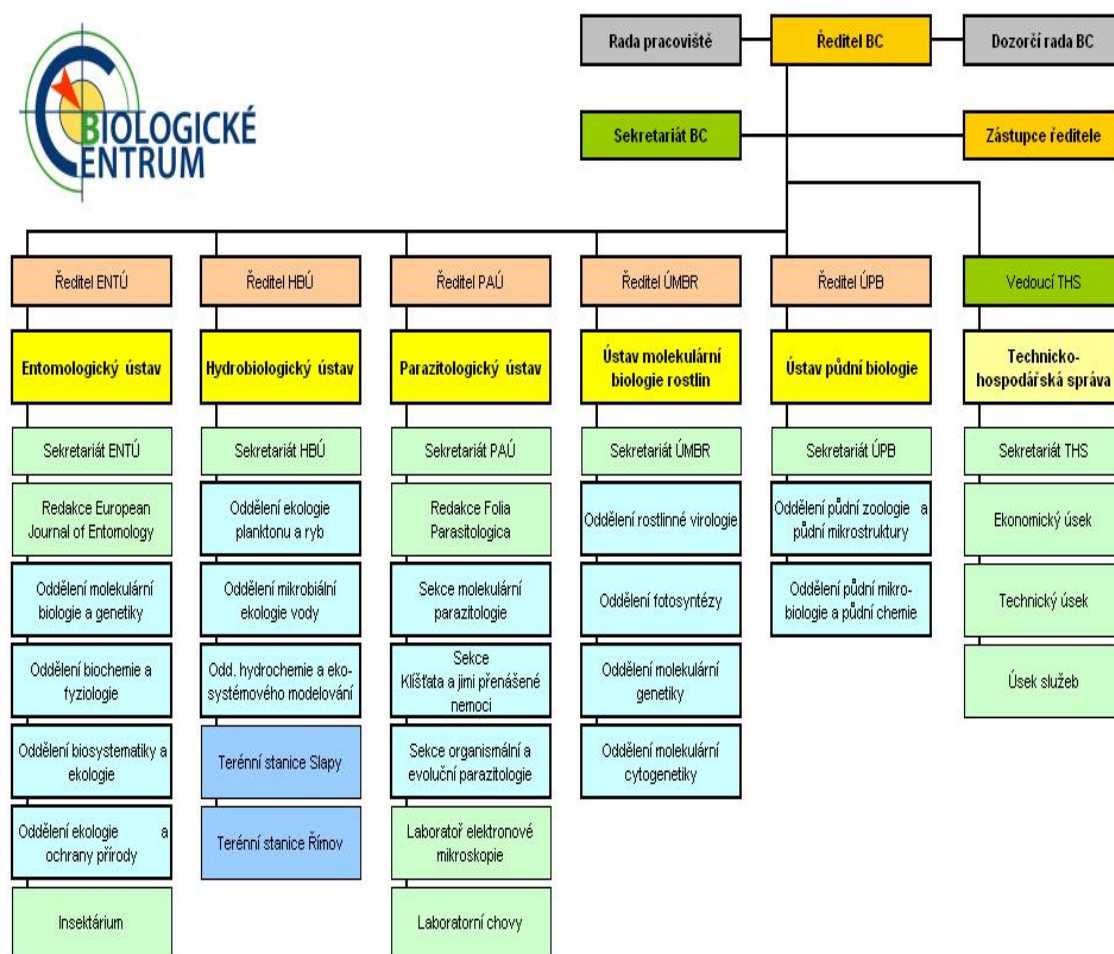
(v mil. Kč)

	2007	2008	2009	2010	2011	Index 2011/2007
Výdaje celkem	5 716,2	5 555,3	5 913,6	5 026,6	4 879,7	0,85
Převody do Rezervního fondu	56,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Výdaje na VaVaI	5 660,2	5 555,3	5 913,6	5 026,6	4 879,7	0,86
z toho:						
běžné	4 123,7	4 367,7	4 749,7	4 073,2	3 971,3	0,96
institucionální	3 373,7	3 543,7	3 981,7	3 484,8	3 554,1	1,05
účelové	745,4	820,3	764,9	580,2	412,5	0,55
zahraniční programy	4,6	3,7	3,1	8,2	4,7	
kapitálové	1 536,5	1 187,6	1 163,9	953,4	908,4	0,59
institucionální	1 391,5	1 099,5	1 069,0	952,5	908,4	0,65
účelové	145,0	88,1	88,1	0,5	0,0	
zahraniční programy	0,0	0,0	6,8	0,4	0,0	
Transfery						
Transfery vlastním v. v. i.	5 130,6	5 101,5	5 477,4	4 714,1	4 613,2	0,90
Transfery VŠ	216,5	248,1	248,4	163,3	111,1	
Transfery podnikatelským subjektům	88,2	74,1	50,2	42,7	38,8	
Transfery ostatním subjektům	34,8	23,4	24,3	18,6	12,4	
Transfery občanským sdružením	5,6	6,2	6,1	6,3	6,3	
Transfery do zahraničí	2,5	2,5	4,8	5,0	5,1	

¹⁵⁸ Výroční zpráva o činnosti Akademie věd České republiky za rok 2011 [online]. Praha : Středisko společných činností AV ČR, v. v. i., 2012 [cit. 2013-01-19]. Dostupné z WWW: <http://www.cas.cz/o_avcr/zakladni_informace/dokumenty/vyrocní_zpravy/archiv_vyrocnich_zprav/2011/index.html>, vlastní zpracování.

PŘÍLOHA 6: Organizační struktura BC AV ČR, v. v. i.

Obrázek 2: Struktura BC AV ČR, v. v. i.¹⁵⁹

¹⁵⁹ Organizační struktura. Biologické centrum AV ČR, v. v. i. [online]. České Budějovice : BC AV ČR, v. v. i., 2013 [cit. 2013-01-26]. Dostupné z WWW: <<http://www.bc.cas.cz/organizacni-struktura.html>>.

PŘÍLOHA 7: Zaměstnanci BC AV ČR, v. v. i.

Tabulka 19: Zaměstnanci a mzdové prostředky za období 2007-2011^{160,161,162,163,164}

	2007	2008	2009	2010	2011	Index 2011/2007
Zaměstnanci - fyzické osoby	489	514	520	534	537	1,10
Zaměstnanci - průměrný přepočtený počet	375	384	394	398	405	1,08
Průměrný měsíční výdělek (v Kč)	25385	26672	29556	29925	29949	1,18

(v tis. Kč)

	2007	2008	2009	2010	2011	Index 2011/2007
Mzdové prostředky celkem	116 838	126 175	144 015	147 973	150 911	1,29
z toho:						
institucionální	89 792	96 407	105 268	100 443	100 265	1,12
účelové	7 194	7 236	7 058	4 735	3 304	0,46
granty Grantové agentury AV ČR	4 560	4 550	4 836	3 545	2 225	
program Nanotechnologie	1 065	1 105	1 020	1 190	1 079	
program cíleného výzkumu NPV I	1 569	1 581	1 202			
mimorozpočtové	16 761	18 295	22 376	27 964	31 032	1,85
granty Grantové agentury ČR	8 541	8 108	9 985	14 359	19 144	
programy ostatních resortů	8 220	10 187	12 391	13 605	11 888	
neveřejné mimorozpočtové	3 091	4 237	9 313	14 831	16 310	5,28
zahraniční granty, dary	1 863	2 270	5 296	11 497	12 996	
zakázky hlavní činnosti	1 228	1 967	4 017	3 334	3 314	

¹⁶⁰ Výroční zpráva o činnosti a hospodaření za rok 2007, Biologické centrum AV ČR, v. v. i. Rozbor čerpání mzdových prostředků [online]. České Budějovice : BC AV ČR, v. v. i., 2008 [cit. 2013-01-26]. Dostupné z WWW: <<http://www.bc.cas.cz/doc/Vyrocnizprava-BC-2007-priloha-Rozbor-cerpani-mzdovych-prostredku.pdf>>, vlastní zpracování.

¹⁶¹ Výroční zpráva o činnosti a hospodaření za rok 2008, Biologické centrum AV ČR, v. v. i. Rozbor čerpání mzdových prostředků [online]. České Budějovice : BC AV ČR, v. v. i., 2009 [cit. 2013-01-26]. Dostupné z WWW: <<http://www.bc.cas.cz/doc/Vyrocnizprava-BC-2008/Vyrocnizprava-BC-2008-priloha-Rozbor-cerpani-mzdovych-prostredku.pdf>>, vlastní zpracování.

¹⁶² Výroční zpráva o činnosti a hospodaření za rok 2009, Biologické centrum AV ČR, v. v. i. Rozbor čerpání mzdových prostředků [online]. České Budějovice : BC AV ČR, v. v. i., 2010 [cit. 2013-01-26]. Dostupné z WWW: <<http://www.bc.cas.cz/doc/Vyrocnizprava-BC-2009/Vyrocnizprava-BC-2009-priloha-6-Rozbor-cerpani-mzdovych-prostredku-2009.pdf>>, vlastní zpracování.

¹⁶³ Výroční zpráva o činnosti a hospodaření za rok 2010, Biologické centrum AV ČR, v. v. i. Rozbor čerpání mzdových prostředků [online]. České Budějovice : BC AV ČR, v. v. i., 2011 [cit. 2013-01-26]. Dostupné z WWW: <<http://www.bc.cas.cz/doc/Vyrocnizprava-BC-2010/Vyrocnizprava-BC-2010-priloha-6-Rozbor-cerpani-mzdovych-prostredku-2010.pdf>>, vlastní zpracování.

¹⁶⁴ Výroční zpráva o činnosti a hospodaření za rok 2011, Biologické centrum AV ČR, v. v. i. Rozbor čerpání mzdových prostředků [online]. České Budějovice : BC AV ČR, v. v. i., 2012 [cit. 2013-01-26]. Dostupné z WWW: <<http://www.bc.cas.cz/doc/Vyrocnizprava-BC-2011/Vyrocnizprava-BC-2011-priloha-5-Rozbor-cerpani-mzdovych-prostredku-2011.pdf>>, vlastní zpracování.

PŘÍLOHA 8: Struktura finančních zdrojů BC AV ČR, v. v. i.

Tabulka 20: Struktura zdrojů financování BC AV ČR, v. v. i., 2007-2011^{165,166,167,168,169}

	2007	2008	2009	2010	2011	Index 2011/2007
(v tis. Kč)						
Příspěvky a dotace na provoz	283 241	321 332	343 564	326 580	357 008	1,26
z toho:						
běžné	248 265	266 691	289 324	291 571	297 160	1,20
institucionální	163 391	168 041	173 788	157 083	155 721	0,95
výzkumný záměr + podpora VO	157 925	153 727	168 383	151 868	148 424	0,94
dotace na akce nákladné údržby	5 200	14 314				
dotace na činnost	266		4 154	3 671	7 297	
dotace /Norsko/			1 251	1 544		
účelové	24 594	24 527	26 058	16 351	10 822	0,44
granty Grantové agentury AV ČR	17 142	16 886	19 569	14 016	8 688	0,51
program Nanotechnologie	2 109	2 335	2 335	2 335	2 134	1,01
program cíleného výzkumu NPV I	5 343	5 306	4 154			
mimorozpočtové	60 279	74 123	89 478	118 137	130 617	2,17
granty Grantové agentury ČR	29 669	29 055	35 968	50 937	63 635	2,14
programy ostatních resortů	26 428	37 899	43 512	48 774	44 163	1,67
ostatní (v tom i zahraniční)	4 182	7 169	9 998	18 426	22 820	5,46
kapitálové	34 976	54 641	54 240	35 009	59 848	1,71
institucionální	26 600	51 579	46 652	32 474	58 178	
účelové	3 740	302	324	0	0	
granty Grantové agentury AV ČR	240	302	324			
program Nanotechnologie	3 500					
mimorozpočtové	4 636	2 760	7 264	2 535	1 670	
granty Grantové agentury ČR	1 480	1 824	675	1 491	1 216	
programy ostatních resortů	3 156	936	6 589	250	454	
ostatní (zahraniční)				794		

¹⁶⁵ Výroční zpráva o činnosti a hospodaření za rok 2007, Biologické centrum AV ČR, v. v. i. Příloha k účetní závěrce [online]. České Budějovice : BC AV ČR, v. v. i., 2008 [cit. 2013-01-26]. Dostupné z WWW: <<http://www.bc.cas.cz/doc/Vyrocní-zprava-BC-2007-priloha-Ucetní-záverka-Priloha-k-ucetni-záverce.pdf>>, vlastní zpracování.

¹⁶⁶ Výroční zpráva o činnosti a hospodaření za rok 2008, Biologické centrum AV ČR, v. v. i. Příloha k účetní závěrce [online]. České Budějovice : BC AV ČR, v. v. i., 2009 [cit. 2013-01-26]. Dostupné z WWW: <<http://www.bc.cas.cz/doc/Vyrocní-zprava-BC-2008/Vyrocní-zprava-BC-2008-priloha-Ucetní-záverka-Priloha-k-ucetni-záverce.pdf>>, vlastní zpracování.

¹⁶⁷ Výroční zpráva o činnosti a hospodaření za rok 2009, Biologické centrum AV ČR, v. v. i. Příloha k účetní závěrce [online]. České Budějovice : BC AV ČR, v. v. i., 2010 [cit. 2013-01-26]. Dostupné z WWW: <<http://www.bc.cas.cz/doc/Vyrocní-zprava-BC-2009/Vyrocní-zprava-BC-2009-priloha-3-Priloha-k-ucetni-záverce-2009.pdf>>, vlastní zpracování.

¹⁶⁸ Výroční zpráva o činnosti a hospodaření za rok 2010, Biologické centrum AV ČR, v. v. i. Příloha k účetní závěrce [online]. České Budějovice : BC AV ČR, v. v. i., 2011 [cit. 2013-01-26]. Dostupné z WWW: <<http://www.bc.cas.cz/doc/Vyrocní-zprava-BC-2010/Vyrocní-zprava-BC-2010-priloha-3-Priloha-k-ucetni-záverce-2010.pdf>>, vlastní zpracování.

¹⁶⁹ Výroční zpráva o činnosti a hospodaření za rok 2011, Biologické centrum AV ČR, v. v. i. Příloha k účetní závěrce [online]. České Budějovice : BC AV ČR, v. v. i., 2012 [cit. 2013-01-26]. Dostupné z WWW: <<http://www.bc.cas.cz/doc/Vyrocní-zprava-BC-2011/Vyrocní-zprava-BC-2011-priloha-3-Priloha-k-ucetni-záverce-2011.pdf>>, vlastní zpracování.

PŘÍLOHA 9: Struktura výnosů BC AV ČR, v. v. i.

Tabulka 21: Výnosy BC AV ČR, v. v. i.¹⁷⁰

	2007	2008	2009	2010	2011	Index 2011/2007
Výnosy podle článků (zdrojů) financování	332169	368242	389526	396160	373821	1,13
z toho:						
článek 0 - zahraniční granty, dary a rezervy	7437	11084	13616	24049	30465	4,10
6.RP	2058	1457	1301	7	0	
7.RP		3198	5823	10498	16843	
zahraniční ostatní	5379	6429	6492	13544	13621	
článek 1 - Grantová agentura AV ČR (účelové)	17142	16904	19578	14063	8712	0,51
standardní badatelské granty	12469	11998	13864	11046	7392	
juniorské badatelské granty	4673	4906	5714	3017	1320	
článek 2 - Nanotechnologie (účelové - AV ČR)	2109	2335	2335	2450	2157	1,02
článek 3 - Grantová agentura ČR (mimorozpočtové)	29669	29055	35999	51052	63926	2,15
standardní projekty	24269	23860	28690	42646	52526	
doktorské projekty	1618	713	2174	2362	2435	
postdoktorandské projekty	3782	4482	5135	5570	6801	
program EUROCORES				474	2164	
článek 4 - Projekty ostatních resortů (mimorozpočtové)	26428	35751	43632	45419	37466	1,42
MŠMT ČR	24377	30271	33440	34480	27027	
MŠMT cena	16056	18485	18583	19808	14463	
MŠMT COST + KONTAKT	642	2109	4350	4279	5355	
MŠMT ostatní projekty	7679	9677	10507	10393	7209	
Ministerstvo zdravotnictví ČR	240	0	591	641	723	
Ministerstvo zemědělství ČR	1336	4242	8014	8468	7475	
Ministerstvo životního prostředí ČR	475	1188	1457	1543	593	
Ostatní poskytovatelé		50	130	288	1648	
článek 5 - Dotace na činnost (účelové - AV ČR)	0	0	4154	3671	2547	
článek 6 - Cílené projekty (účelové - AV ČR)	5343	5320	0	0	0	
článek 7 - Zakázky hlavní činnosti (instituce)	3176	7779	12720	16091	10014	3,15
zakázky - AV ČR	907	2886	5374	4242	2314	
zakázky - VŠ	123	120	0	0	771	
zakázky - orgány státní správy	1679	1889	2680	3712	4276	
zakázky - kraje a místní samospráva	155	192	186	176	184	
zakázky - soukromý sektor	312	2692	4479	7961	2470	
článek 8 + 9 Výzkumné záměry, režie	240865	260014	257492	239364	218534	0,91
(institucionální - AV ČR)						
Kontrola						
provozní dotace	248265	266691	289324	291571	297160	
tržby za vlastní výrobky a služby	8817	9997	13946	18129	12884	
zúčtování fondů	2639	7770	9133	9571	6710	
ostatní příjmy	2917	3468	4286	4032	4400	
zúčtování odpisů	69531	80315	72836	72857	52666	
Výnosy celkem	332169	368242	389526	396160	373821	

¹⁷⁰ Výnosy Biologického centra AV ČR, v. v. i. Interní databáze, vlastní zpracování.

PŘÍLOHA 10: Náklady a výnosy BC AV ČR, v. v. i., 2011

Tabulka 22: Náklady a výnosy BC AV ČR, v. v. i. - 1. část¹⁷¹

v tis. Kč	článek 0 Zahraníční granty	článek 1 GA AV ČR	článek 2 Nanotech- nologie
Celkem náklady	30 464,96	8 711,59	2 157,22
Spotřeba materiálu	4 506,84	3 028,83	249,84
Energie			
Opravy a udržování nemovitostí			
Opravy a udržování movitostí	25,40	81,72	72,64
Cestovné	2 799,29	412,95	105,68
Náklady na reprezentaci	12,21		
Služby	3 634,34	1 013,92	60,64
Mzdy	12 995,36	2 225,00	1 079,00
Zákonné pojištění	4 024,45	656,55	356,94
Příděl do SF	219,39	38,62	21,00
Další osobní náklady	3,72		
Tvorba FÚUP		30,79	
Odpisy			
Ostatní náklady	16,97	2,75	
Vnitropodnikové náklady	223,79	244,30	0,48
Overhead	2 003,20	976,16	211,00
Celkem výnosy	30 464,96	8 711,59	2 157,22
Tržby za vlastní výroby			
Tržby z prodeje služeb			
Ostatní výnosy	18,33		
Zúčtování fondů	1 091,14	23,59	23,22
Nájemné			
Zúčtování odpisů			
Instít. dotace - výzk. záměr			
Instít. dotace - na činnost			
Účel. dotace GA AV ČR		8 688,00	
Účel. dotace - Nanotechnologie			2 134,00
Mimorozp. dotace GA ČR			
Mimorozp. dotace ostatní resorty	7 087,39		
Ostatní mimorozpočtové dotace	22 268,10		
Vnitropodnikové výnosy			

¹⁷¹ Náklady a výnosy Biologického centra AV ČR, v. v. i. Interní databáze, vlastní zpracování.

Tabulka 23: Náklady a výnosy BC AV ČR, v. v. i. - 2. část¹⁷²

	článek 3 GA ČR	článek 4 Ostatní resorty	článek 5 Dotace na činnost
v tis. Kč			
Celkem náklady	63 925,71	37 466,17	2 547,00
Spotřeba materiálu	18 295,51	9 231,13	22,60
Energie			9,70
Opravy a udržování nemovitostí		9,40	2 400,00
Opravy a udržování movitostí	397,68	611,02	
Cestovné	3 641,78	2 607,53	32,31
Náklady na reprezentaci	2,66	3,24	
Služby	5 710,18	3 496,82	82,39
Mzdy	19 144,37	11 887,68	
Zákonné pojištění	6 069,18	3 896,38	
Příděl do SF	349,73	228,30	
Další osobní náklady			
Tvorba FÚUP	574,03		
Odpisy			
Ostatní náklady	29,28	104,15	
Vnitropodnikové náklady	1 175,31	357,35	
Overhead	8 536,00	5 033,17	
Celkem výnosy	63 925,71	37 466,17	2 547,00
Tržby za vlastní výroby			
Tržby z prodeje služeb			
Ostatní výnosy		0,10	
Zúčtování fondů	291,11	390,44	
Nájemné			
Zúčtování odpisů			
Instít. dotace - výzk. záměr		0,12	
Instít. dotace - na činnost			2 547,00
Účel. dotace GA AV ČR			
Účel. dotace - Nanotechnologie			
Mimorozp. dotace GA ČR	63 634,60		
Mimorozp. dotace ostatní resorty		37 075,51	
Ostatní mimorozpočtové dotace			
Vnitropodnikové výnosy			

¹⁷² Náklady a výnosy Biologického centra AV ČR, v. v. i. Interní databáze, vlastní zpracování.

Tabulka 24: Náklady a výnosy BC AV ČR, v. v. i. - 3. část¹⁷³

v tis. Kč	článek 7 Zakázky hl. činnost	článek 8+9 Výzk. záměr, režie	Celkem
Celkem náklady	10 014,09	238 339,41	393 626,15
Spotřeba materiálu	2 476,69	14 593,01	52 404,45
Energie	177,09	12 535,34	12 722,13
Opravy a udržování nemovitostí	18,30	3 109,33	5 537,03
Opravy a udržování movitostí	323,61	1 441,66	2 953,73
Cestovné	664,56	1 189,06	11 453,16
Náklady na reprezentaci	0,04	90,11	108,26
Služby	1 240,52	9 134,93	24 373,74
Mzdy	3 314,17	100 265,68	150 911,26
Zákonné pojištění	1 052,50	33 877,04	49 933,04
Příděl do SF	61,79	1 995,48	2 914,31
Další osobní náklady		512,83	516,55
Tvorba FÚUP		4 339,55	4 944,37
Odpisy		52 666,42	52 666,42
Ostatní náklady	1,87	1 909,43	2 064,45
Vnitropodnikové náklady	65,34	192,04	2 258,61
Overhead	617,61	487,50	17 864,64
Zisk		318,00	318,00
Celkem výnosy	10 014,09	238 657,41	393 944,15
Tržby za vlastní výroby		2 579,63	2 579,63
Tržby z prodeje služeb	10 014,09	290,70	10 304,79
Ostatní výnosy		1 056,64	1 075,19
Zúčtování fondů		4 890,69	6 710,19
Nájemné		3 324,30	3 324,30
Zúčtování odpisů		52 666,42	52 666,42
Instít. dotace - výzk. záměr		148 424,00	148 424,00
Instít. dotace - na činnost		4 750,00	7 297,00
Účel. dotace GA AV ČR			8 688,00
Účel. dotace - Nanotechnologie			2 134,00
Mimorozp. dotace GA ČR			63 634,60
Mimorozp. dotace ostatní resorty			44 162,90
Ostatní mimorozpočtové dotace		551,78	22 819,88
Vnitropodnikové výnosy		2 258,61	2 258,61
Overhead		17 864,64	17 864,64

¹⁷³ Náklady a výnosy Biologického centra AV ČR, v. v. i. Interní databáze, vlastní zpracování.

PŘÍLOHA 11: Náklady instituce v roce 2011

Tabulka 25: Náklady instituce na 1 zaměstnance v roce 2011¹⁷⁴

Průměrný přepočtený stav zaměstnanců	405	Náklady na 1 zaměstnance	
		v tis. Kč	v %
Neinvestiční náklady celkem	373 503	922	
z toho:			
věcné náklady	169 228	418	45,31
energie	12 722	31	3,41
opravy a udržování majetku	8 492	21	2,27
spotřeba materiálu	52 404	129	14,03
cestovné	11 453	28	3,07
služby	24 374	60	6,53
odpisy	52 666	130	14,10
tvorba FÚUP	4 944	12	1,32
ostatní náklady	2 173	5	0,58
osobní náklady	204 275	504	54,69
mzdy	150 911	373	40,40
sociální a zdravotní pojištění	49 933	123	13,37
příděl do SF	2 914	7	0,78
další osobní náklady	517	1	0,14
Investiční náklady celkem	59 659	147	
Průměrné náklady na 1 zaměstnance	433 162	1 070	

¹⁷⁴ Náklady Biologického centra AV ČR, v. v. i. Interní databáze, vlastní zpracování.